

NAGY MÉLTÓSÁGÚ

ÖRMÉNYI JÓZSEF

ORSZÁG BÍRÁJA' HITVESÉNEK

SZÜLETETT

KOMJÁTHY

KOMJÁTHY ANNA ASSZONYNAK
CSILLAGKERESZTES DÁMÍNAK
ÉS EXCELIFFENTÁJÁNAK

mély tisztelettel.

A U R O R A.

(Harmadik év.)

R E Z E K ' M A G Y A R Á Z A T J A

C Z I M R E Z E K

Szőlőtő és kalász, mint földmivelésuak' példázati
közziil emelkedik-fel Magyarország Géniusza és
szelíden

bájlélet lebbinti-el a'szép művészetek': tudniillik köl-
tés , muzsika' és rajzolás' géniuszairól.

Egy fa tövében körülfolyna tiszta pataktól, mi
a' jelenlét' géniusza , A méhkasra támaszkodva íróink'
szorgalmát képezi, kik szép hazai nyelvünket fentebb
díszre 'emelni törekednek. Távol látszik egy sziklavár
példázva a' indult időt, mellyben a' Magyar leginkább
csak hadi munkákban foglalatoskodott.

I

A' megbosszult Hitszeg o. Jelenés a' kriptába: midőn Berta, Miksa urfinak Barátnéj koporsóját mutatja. Lásd: 30, lapon.

II

A'só bányák. Jelenés a' cőuregekben, midőn Sarolta az aknába száll megmenteni kedvesét. Lásd: 66. lapon.

III

Augsbnergi ütközet. Jelene a táborban, midőn Túrtál bestéi jeti a' viteleknek Árpíd gyozedelad Zatánoa. Lisl 81. lapon.

IV

Visa ami át is. Jeknés az emlékoszlop előtt, midán leké terjeate karokkal a' kiseket áMp. Ián: 152. L

V.

SzépEszter. Jelenés Gróf Arszlán' palotájában midőn Eszter a' halálos dőfést felfogja kedvese helyett, 'a a' gyilkos irtózva néz a hív haldoklóra. Lásd: 237. lapon.

VI.

Indulat' hatalma. Jelenés a'szabadban, midőn Lóra kedvese'sírnál a' megváltó tört szegezi melyének.
Lásd; 266 lapon.

VII.

Rozgonyi Caccilia képe, midőn a' hősléku Asszony a' zászlót lebegteti, és szelíden de elszántan vitézeit a' bamba vezérli. Lásd: 279 lapon. .

A' MEGBOSZÚLT HITSEGŐ.

Rege, a' Magyar Éiőidőbol.

1.

Mátyás Király, kivel a'sors
A' csudálat' ponttyáig
Úzte viszsás játékait, —
 Bölcsőjétől sírjáig,
A' különös eseteknek
Mindég nagy kedvellője
Volt élteben; sőt gyakorta
Maga is volt szerzője:
Hogy népe közt sokat jára,
A' híreknek hallására
 Ejtett elmés szavai,
 Sok történet' magvai.

2.

Egykor is, hogy Pokynál volt,
‘s annak szomszédságában
Egy hitszegés’ története
Forgott a’ hír szájában,
A’ Királynak véleménye,
Mellyet nyilván kimondott,
Lop ingere a’ boszszúnak,
Melly azt nyomhan érte ott
A’ szomorú történetet,
‘s azt, miképpen hűntettetett,
Ki hitet és szót szege,
így beszéli a’ Rege:

3

A’ vidékben, hol a’ nádas,
Vad lúddal és réczével
Népes Marczal a’ Rábába
Foly iszapos vizével,
Két feluhan, melly egymásnak
Harangjait hallhatá,
Két udvarhan, melly egymásnak
Házfedelét láthatá,
Kér szép Leány virágozott.
Kik két nemre elágozott
t nokáji valának
A híres Dános Jórsauak

4

Egygyik a' szép szőke Janka,
 Leánya Dancs Annának
 Bús Lázártól. Anyja meghalt;
 Cnak Attya éít Jankának.
 Másik a' szép barna Berta,
 Danes Mihálynak magzattya,
 's testvér-huga Dancs Gábornak.
 Ennek is még élt Attya.
 Gábor, Mátyás' udvarában,
 Az Apródok' pályájában
 Vágyott egész erővel,
 Hőssé lenni idővel.

5.

Lázár 's Mihály, a' két Sógor,
 ' Rossz szomszédok valónak,
 Minthogy egymás ellen régei?
 Terhes pörben állának; ;
 A' Fiág a' Leanyágot
 Vágyván örökségéből
 Kifogatni, kihalt a' két
 Ellenfélnek mellyéből
 A' barátság' szent érzelme,
 Úgy, hogy benne szív és elraa
 Gyűlölséget forrala,
 's epét, mérget hint vala.

6.

Fájt Jankának! fájt Bertának
Hogy a' harag Attyokat.
így választván, tiltva nékik ,
Szíves indulattyokat
Egymás eránt táplálniok
Gyakor egy gyű tt-létekben;
Holott inkább öszvehangzó
Rokon érzeménnyekben
Gyökerezett barátságok,
Mint unoka-rokonságok'
Tág kötelességében,
Vagy szülőjök's vérében.

7.

A' két Szűznek azon korban
Álla éppen élete,
Mellyben már mind kifeselve
's nyilván a'szív' érzete;
's mint a' pompás tűz-lilkmi,
Kivánatot szív 's gerjeszt,
's. maga körüi szívlángokat
Támaszt, éleszt és terjeszt;
Mikor a'szív' érzelmei,
S az elmések képzelmei
Részvét utánn esengnek ,
S reményekben merengnek,

8.

A' két szomszéd falu alatt
 Hol egy setét berekben,
 A' két határ ketté basadt
 Keresztjeies tölgyekben;
 Mellyek közül itt ott egynek,
 Töviskosür' képében,
 Évek olta gólyafészek
 Ült agg száraz fejében, —
 Ott szoktak ők tálálkozni,
 És titkosan barátkozni,
 Átkozván az attyokat
 Keserítettő okokat.

9.

Mikor imígy háborogtak
 A' haragos Öregek,
 's leányaik bánattyokban
 Ezért szinte betegek;
 üh! haza tért L é b e n y i n e k ,
 K i r o u l t t Ó s z b e n m e g h a l a ,
 Örökösse , M i k s a Ú r f i . „
 Ez oskolát jár vala
 Szent Antalnak hazájában,
 A tudákos Páduában.
 Ainya háza sürgette,
 Hogy férjét eltemette.

10.

M i k s a Ú r f i k o r c f a j z a t t y a
 V o l t e g y m a g y a r A t y á n a k ,
 ‘ s e g y a ’ L a j t á n t ű l s z ű l e t e t t
 N é m e t s z a v ű A n y á n a k .
 P á d u á b a n é l e t é n e k
 N e m a n n y i r a t u d o m á n y
 V o l t a ’ t á r g y a , m i n t m u l a t s á g ,
 É s s z é p Á s z s z o n y , v a g y L e á n y .
 A n n y á n a k v a k s z e r e t e t e ,
 ‘ r é s z r e h a j l ó í t é l e t e
 C s u d á t l á t a f i j á h á n ,
 A ’ k i g y a l ű l t t M i k s á b a n .

11.

„ F i a m ! (m o n d á) h a s o r s o d a t ,
 ‘ s k i m í v e l t t s z e m é l y e d e t
 M e g í t é l e m , é r d e m e s n e k
 T a r t h a t l a k é n t é g e d e t
 A ’ l e g f é n y e s b s z e r e n c s é r e ;
 M e g e s m e r e m j u d o d a t ,
 S z á z S z ű z k ö z ű l v á l á s z t h a t n o d
 A ’ t e é l e t p í r o d a t ;
 D e A p á d a z t h a g y t a n é k e d ,
 H o g y j ö v e n d ő f e l e s é g e d
 C s a k k é t S z ű z n e k e g y g y i k e
 L e g y e n , — a k á r m e l l y i i e . ”

12.

„Tiszteld ‘s becsüld akaraltyát!
 Választása jó és bölcs:
 Ezer közül sem válhatna
 Szebb ‘s jobb Aszsz j n y, ‘s több erkölcs.
 Ha Pádua el nem nyelte
 A’ multt idő’ emlékét,
 Esmérhcted J a n k á t, B e r t á t,
 ‘s Nemzetségét, ‘s értékét? —
 Testi, lelki keilemeik,
 Ritka szép ‘s jó erkölcsök,
 Most,, hagy már kifejtének ,
 Csudák Rába’ menttének.”

13.

„J a n k a szőke; B e r t a barna;
 De a’ maga nemében
 Egygyik olly szép, mint a’ másik,
 Lelkében és testében.
 Egygyikiiek mint a’ másiknak
 Jeles az ő birtoka;
 Rajtok kapni a’ Nőszőnek ,
 Ez egygyel még több oka:
 fsmérkedgy-meg Ujra velek.
 Jóvoltokról megfélelek.”
 M i k s a elment B e r t á h o z ;
 É s B e r t á t ó l J a n k á - h o z .

14.

Já gnnván az Olasz népnek
 Barna tüzes Szépeit,
 Most a' szöke, szelíd l a n k a
 Bájoló-meg könnyeit.
 's harmadszori ott létében
 Keble úgy fellobbana,
 Hogy lángjától hajtott ajka
 Illy szavakra pattana:
 „Égnek remek alkotmányyá!
 Nemed' legszebb ragyogvánnya!
 Szeret 's imád érzelmem; —
 Szíved 's kezed kérelmem!”

15.

„Szerettem én többszer is már,
 Itt , ott éltem' folytatában;
 Mert a' szép 's Jó vonzó erőt,
 És ingert rejt magában;
 De, mint neked, úgy szívem még
 Senkinek sem hódola;
 Mint értted, úgy kebelem még
 Senkiért sem lángola.
 Fogadd méltó figyelemmel,
 És boldogítsd kegyelemmel
 Szíves kódolásomat!
 Hív és örök láncomat!”

16.

Megiepé ez agyát keblét
 A' szerelmes J a n k á n a k ,
 S bizonyosnak tartván ebben
 Egygyezésiét Attyának, —
 E' kötésben szerencsét is
 ígervén O magának,
 Vakmerőn megajánlotta
 Szívét, kezét M i k s á n a k .
 „Bár (mondá) nem esmérjük, még
 Egymást úgy, mint volna szükség
 Egy életsors-vetésre, —
 Rá állok a' kötésre.”

17.

„Váltsunk gyűrűt! de titokban
 Maradgyon eljegyzésünk! —
 Ma Húshagyó; — Pünkösdhelfén
 Legyen öszvekelésünk.
 Megvallom, hogy szerettelek
 Gyermek esztendeinkben;
 De azolta — változhattunk
 Okosb értelemekben.
 Pünkös'd' napján megsugallya
 A'szent Lélek 's vagy javallya
 Egybe köttetésünket;
 Vagy — elszakaszt bennünket.”

18.

„Addig inden ellenkező
Gieriedelem kitörhet,
Melly két öszvekött szívét
Utóbb talán gyötörhet. -
Addig minden akadályok
Vagy gyúlnak, vagy háruľnak.
Csalfák azok, kik magoknál
Jobbat, szebbet árulnak.
Husvétig jól meggondol lyuk ;
Akkor tovább ne titkol lyuk:
. Husvét nyilván eljegyzőnk;
's Pünkösdhethfén menyegzőnk.’’

19.

Örvendezve könnyen hajlott
M i k s a Urú mindenre ,
É s J a n k á n a k hív szerelmet
Eskütt a’’ nagy Istenre.
Eljött Husvét; ‘s akkor M i k s a
Több rokonnal ‘s Annjával
Jelenvén-meg Bús L á z á r n á l
Kiáltó nagy pompával, —
M i k s a büszke reményekkel,
J a n k a forró érzelmekkel
Nyilván kezét fogának,
's jeggyűrűket váltának.

20.

Husvét Mártii az Országnek
Legfőbb törvényszékében
Végítélet hozattatott
Dancs Mihálynak pörében;
A Fiág lett nyertes benne
Janka' vesztéségével.
A' boldog nem sokat gondolt
Vesztett örökségével:
„Isten adta mondl 's elvette;
Gazdag' férjet ad helyette.
Jól intézte eleve; —
Legyen áldott szent neve!”

21,

De hajh! másként volt megírva-
A'sors' örök könyvében! —
A csapások egymást érték
A' pör' vesztéségében:
Lázárt e' bír úgy megsújtá
Lelkében és testében,
Hogy szörnyet balt mértéktelen
Haragjában, mérgében.
Janka szíve' fájdalmában
Majd nem társa halálában
Szélütötte Attyának,
Bózsáji elhalának.

22.

E Lalái, — de jobban oka ,
 Nagy részvétre indíttá
 Az egész tájt; még Dancsotis
 Egy két könyre lágyíttá.
 Nagy sereggel kísértetett
 A Halott a' kriptáhá,
 Ott rá váró Hitvesének
 Setét, hideg lakjába.
 A' mély gyászhá merült helyen
 Csak Dancs Mihálynein volt jelen
 's Miksa, kinek gyötrem
 Most az eskütt szerelem.

23.

Mint a' kertnek lilioma ,
 Melly virágzó pompában
 FeHöveilve, 's kebeltárva
 Áll a' tavasz' langváhan,
 Megkapatván a' mord éjszak'
 Fagyoló lelielletétől,
 Sáppad, sorvad és lekonyul
 A' csapásnak mérgétől:
 Janka úgy lön megtagadva,
 Klesüggedve és hervadva,
 Bút táplálva keblébe',
 Merült jövendőjébe.

24.

Sem kérlelő édes szava
Kedves Barátnéjának,
Sem D a n c s szíves ajánlása,
Hogy nézze Öt' attyának,
Fel nem tudá deríttehi
Bús elméje' képzelmét,
jövendője' hijányító!
Igen képes félelmét:
Mert azt méltán fájlalhatta,
Hogy öt meg sem látogatta
M i k s a ezen bajában,
Közel szomszédságában.

25.

Mikor J a n k a -emésztetvén
Szemlátomást a' bútól,
's az ártatlan szív és elme,
Távol minden gyanútól,
Tűnődve, mi tartóztattya
Illy sokáig Jegyesét,
Napról napra sóhajtozva
Várta sorsa' felesét, —
Gergely' napján M i k s a helyett
Kinek J a n k a már nem kellett,
Mihelyt java elveszett, —
Íme' levél érkezett:

26.

„ kemény megemésztvén
Sok földi jót közöttünk,
Sok remény kihunyt a ’ frigyből,
Mell vet vakon kötöttünk.
Várjunk hát mé ! míg reményűik
Talán ismét újulnak.
Csalfák, (mondád) kik magoknál
Többet, jobbat árulnak,
te — hogy talán kárt okozó
Ne legyen az adott ‘s vett szó, —
. Szabadítsuk kezünket,
‘s váltsuk vissza gyűrűnket!

27.

Esen nem vártt, és lemondó
Levelére M i k s á n a k ,
Törve, zúzva ion élete
Az elszörnyedt J a n k á n a k .
Zsibhadozva némán nyújtó
A’ bit-’s eskü-szegőnek
Szív-zálogát, az elhá.nultt
Jámbor levélvivőnek:
„Most tudom, mit kellett tennem;
(Mondá ez) de — innom, ennem
Ö á d. — Ne hánd! — nem nagy haj:
Az én Uram — nem jó faj.”

28.

De az egymást nyomban érő
Nehéz 's olyan csapások,
Mellyek alatt a' szíveknek
Tovább verni vágyások
Méltán szűnhet, — J a n k a ' s zívét
Annyira elütötték,
Hogy szegényt, még Pünkösöd előtt,
Már háláiba döntötték.
's a' helyett, hogy Pünkösödhetfén
Boldogulna, merenghetvén
Érzelminek árjába, —
Letevék a' kriptába.

29.

Jelen volt a' temetésén
Gyilkossá is élének,
Ki bús szavak által színlett
Fájdalmával szívének
Elhitette a' világot,
Hogy javának 's attyának
Vesztesége okozta csak
Kora, végét J a n k á n a k .
's csalfa, sóvár érzelmekkel,
Méz-szavakkal 's figyelmekkel,
Hódol vála B e r t á n a k ,
lobban — gazdagságának.

Megjelentvén az Annyának
 Vonzódását Bertához,
 Megdobbant az, 's pirongatva
 Így szólá fíjábó:

„Ember! reszkess, csúfot üzni

Nemem' gyengeségével!

A' Természet és igazság

Nem nézi azt békével.

Janka immár áldozattya
 Negédednek. Kárhóztattya
 Berta, tudom, tettedet,
 's Utál — méltán tégedet.”

31.

De még ez nem rettenté-el
 Miksa Úrfit. Vakmerőn
 Ment Bertához, vélvén, kifog
 A' leányi lágy erőn.
 Berta éppen jó rokonnyát,
 's barátnéját siratta;
 A' kesergőt Miksa még is
 Tüzesen megtámadta:
 „Berta! (mondá) vétettem én,
 Mikor engedelmeskedvén
 Anyám' kívánságának,
 Kezet adtam Jankának.”

32.

„Dé a'sors tán megsajnálta
Szerencsétlenségemet,
Nem reménylett halálával
Oldozván-fel szívemet:
Mert bár férje volnék is most,
Csak Te bírnál engemet —
Pogadgy-fel hát kegyelmedbe!
És boldogítsd éltetem! —
Nemed' dicső ragyogvánnya!
Boldogságom'szivárványa! 's
Neked hódol szerelmem; —
Szíved 's kezed kérelmem!

33.

„Utálatos Hitszegő te!
's te mersz imígy beszállni?
(Felelt B e r t a bús haraggal)
Te mersz még ott remélni,
Hol esmervén kárhozatos,
Undok, gonosz tettedet,
Méltán utál, gyűlöl, 's megvet
Minden jobb szív tégedet? —
Eredgy! 's keresd feleséged',
Hol senki nem esmer téged';
's ott is akadgy majd szívta,
Mint te jóra, és hívr!

Elment Miksa, és kaczagva
 Ezt gondolá magában:
 „Várj csak Leány! megbánod ezt!
 Majd, ha kebled' lángjában
 Veszni kezdesz énérettem,
 's én majd azzal fizetek,
 Hogy erántad —_r száraz, gyötrő
 Hidegséget tettetek. —
 A' hol, 's kinek meghódoltam,
 Eddig miadeg győztes voltam.
 's hogy téged megnyerjelek,
 Elég az, — hogy kértelek.”

Pokra jött most Mátyás K'irály
 Hová jární szeretett,
 Mert ott szíve szerint való
 Életkedvet lelhetett
 's ez alacsony hitszegésnek
 Hallván val történetét)
 's kárhóztatván L é b e n y i n e k
 Undok cselekedetét,
 Szívének nagy érzeménnyét,
 's eszének bölcs véleménnyét
 így mondá-ki F o k y n a k ,
 's többi barát Leanyák'

36.

áru l ásl — bár írtt törvény
Azt nyilván nem fenyítte,
's bár az embert gyarlósága
Könnyen halé kerítte,
Mindég vétek; — 's hár jutalom
Azt' nyomban nem követi,
Előbb utóbb a' természet
, 's igazság megbünteti.
Szeg szeget üt; kéz kezet mos;
's ha valahol igazságos
A' kölcsön' megvétele,
Hát itt annak a' helye.”

37.

A' Királynak Ítéletét
Figyelemmel hallgatta
Gábor Úr fi, ki Jankáért
Titkon könnyét hullatta; ;
's elméjében fellobanó
Boszszás gondolattyának
Ingerei legott érös
Tökéletté válának.
's szabadságért az Áttyához
Könyörgést tett Királyához :
„Eredgy! (mondá a' Király)
De vérontva ne király ”

„Sejtem búdat, keservedet
 Titkon hulló könnyedből;
 Sejtem méltó haragodát
 Tűzszikrázó szemedből; —
 Becsülöm én érzelmedet, —
 Sajnálom is én' bűdét;
 's a' hitszegőt kárhoztatom, —
 De mérsékelj boszszúdat! —
 Nem bánom, ha megijeszted.
 Tovább ne! — ba éltét veszted
 Nem ment-ki a' szívörvény;
 Gyilkosnak tart a' törvény.”

39.

Elment G á b o r , kételkedve,
 Mit tegyen, mit ne tegyen ?
 Hogy L é b e n y i t megbüntesse,
 's maga bűnös ne legyen.
 Két érzélem tölté keblét:
 Egygyik J a n k á t fájlald;
 Másik ötet a' hitszegőn
 Boszszút állni furdalá.
 'Ő öszveülve tanácskozott
 Vele öszveállalkozott .
 Kedves testvérbugával,
 A' bús, boszszús B e r t á v a l .

40.

De végzések titok, maradt:
Még magának Attyoknak
Sem hagyák Ők gyanítani
Szeszét gondolatkoknak.
Három nap és három éj múlt;
Akkor B e r t a M i k s á n a k
Egy levelet írt és küldött,
Mellyben kívánságának,
Magát jobban meggondolván,
A' büszke szűz meghódolván,
Csak egy volt feltétele;
De — szóllyon a' levele:

41.

„Csudálatos gerjedelinek
Forrása az emberszív;
(ír a B e r t a) a' leányszív
Különösen csuda mív:
Szeret, — és nem tudja okát; —
Gyűlöl — és nem tudja, mért?
Ma útállya, a' mit tegnap
Szívszakadva kívánt 's kért; —
's a' mit tegnap úgy gyűlöle,
Hogy irtózva futott tőle,
Ma — változván kedvében,
Már mélyen ül szívében.”

42.

„így jártam én veled, M i k s a !
Szerettelek tégedet, —
Ámbár titkon, — ‘s csak J a n k á n a k
Nem irígylém szívedet.
De — hagy meghalt szegény J a n k a ,
Én utálni keJtlélék , -
Mert — megbocsáss! — gyilkossának
Csak magadat nézélek.
Most azt vévén gondolára
Hogy a’ köra halálóra
Csak reá mértt sors vala, —
Gyűlölségem megháia.”

43.

„Ha hát szavad nem volt tréfa,
‘s szeretsz engem’ szívedből,
Kész vagyok most éltem’ sorsát
Elfogadni kezedből. ,
Ha kell: — legyen tiéd szívem,
Kezem ‘s minden javaim !
Rossz nem vagyok, — és szegény sem
Mondom, ‘s vannak okaim:
Mert Atyámnak írva szava,
Hogy J a n k á n a k megnyertt java
, Mind — egészen eriyim lessz;
Sőt — Ő ehhez többet tesz.” ‘

44

„Csák egy itt még feltételein ;
‘s ezt attól megkívánom,
Kivel éltem’ ősz vt kötni
Én magamat elszánom:
J a n k a mindég azt mondotta:
Mindenét megoszthatná
Ó énvelem; de szerettet
Még nekem sem hagyhatná.
„„Síromban sem. lesz nyugalmam!
(Mondá) ott is még fájdalمام
Lesz másénak tudhatnom;
‘s őt ,nem nekem bírhatnom!’”

45.

„Tudom, minek kell tartanom
É’szavait J a n k á n a k : —
Hogy csak habja volt ez szíve’
Hullámzó lángárjának;
De lelkemet gyötörhetné
Mégis örök nyomással: —
Azért J a n k a ’ s írja felett
Fogjiink kezét egymással.
Ha egy Leány meri tenni,
Egy férjfinak megrettenni
Rút gyávaság volna már.
B e r t a tehát bátran vár.”

46.

„Apám mindent magamra hágy;
Ura vagyok magamnak,
‘s kényem szerint elkötóje
Szívemnek és javamnak.
Előbb J a n k a felett magunk
Köttyük ősz ve szívünket;
Aztán mindgyárt Apám ‘s Bátyám
Előtt váltyuk gyűrűnket
‘s hogy szokatlan eljegyzésünk,
‘s ezzel J a n k á t tisztelésiünk
Szóra okot ne adgyon,
Ez magunk közt iparad gyón.”

47.

„Holnap tehát — napnyugottkor
Meglélhetsz ott engemet
A’ kápolna’ falai közt,
Hol megnyered szívemet.
A’ kézfogást én intézem —
Sorskötésünk’ elejét;
Neked hagyom határozni
Esküvésünk’ idejét.
‘s hogy ezt meg ne tudja senki,
-Azért még csak azt kérem-ki:
Cseléded ne jöjjön—el; —
Csak magad jöjj sziveddel!”

48.

„Különködő, mihelyt eszes ,
Szép és gazdag a' Leány,
(Monda M i k s a) s a' férjfinak
Próba-tört, és íepet hány.
Sokra just és kedvet adliat
A' szépség és gazdagság,
Hogy kényinek ez a' világ
Néha nem is elég tág. —
De kriptában kézfogásra?
Majd nem elmebódulásra
Adna nekem ez gyanút,
Ha nem látnék benne bút. ”

49.

„s Ily nemes bút, mely J a n k á n a k
Örök nyugtatására
Illy vakmerő tökéletet
Mer vállalni' magára. —
Nekem semmi kedvem erre! —
De vért is már hányszor kért .
A' leány kény sokra becsű Itt .
Szép és gazdag magáért? —
Tellyen tehát kívánsága,
Melly noba így félre vága
A' szokottnak rendgyébol, —
Mégfizeti kincséből. ”.

50.

És Annyának eltitkolván
A' szándékát szorgosan,
M i k s a más nap' B e r t a h o z ment
Felöltözve csinosan. '
A' két falu között állott
A' kápolna és sírbolt,
A' temető' közepében,
Hová J a n k á t tették volt.
Addig M i k s a lóháton ment;
(B e r t a előbb már megjelent)
Ott lováról leszájla,
's cselédyétől megvála.

51.

„Eredgy! (mondá lovászsának
Az Úrfi, és borzadott,)
Eredgy! — köss-ha M i b á l y Úrnak
Udvarában, 's várj-be ott. —
Megállj T i b o r c z! — hát ha (véle)
Valaminn fennakadunk? .
De csak eredgy! — és nyergélly-ie!
Holnap is ott maradunk.”
Elment T i b o r c z; de dörmögve ;
Mert m n d a' két ló prüsszögve
Mellette-és alatta
Magát majd kiszaggatta

Belépvén a' temetőbe,
 Miksát úgy megborzasztá
 Egy rémítő képzet, Hogy őt
 Léptében megakasztá.
 Lovát visszakiáltani,
 Kész volt a sz szájában
 Hanggá válni, de — megfúlt az
 Ősz ve hurkol tt torkában.
 De magát meg' öszveszedte,
 Mikor Bertát észre vette
 Hoszszú fátyolleplében,
 A' kápolna' öblében.

„Nem csalt-meg hát bizodalám!
 Mondá Berta Miksának).
 Hozott isten! — kedves Mátkám! —
 Nyugalma Jankának!
 Ki eddig, — most megválthatom —
 Mindem éjfé'l' tájában
 Megjelent még, — 's irnigy szollá
 Zúgó sóhajtásában:
 „Síromban sincs még nyugalmam!
 Ott is tart még aggodalmam!
 Szerezz békét lelkemnek!
 Vedd-el kinyját szívemnek!”

54.

„Homályos volt énelottem
szavaknak értelme;
‘s annál nagyobb barátnőmért
Vérző szívem gyötrelme.
Elmentem a’ Remetéhez,’
‘s J a n k á n a k mind szeleimét
Elbeszéli voltaképpen,
Mind szívének sérelmét,
Kérdém tőle, mit tehetnék,
Hogy nyugalmat szerezhetnék
Bek été len lelkének ?
‘s véget tévelységének ? —

55.

„„Vállald által szíve kinyját!
Az az M i k s a ’ s szerelmét!
Csudálom, hogy meg nem fogtad
Szava könnyű értelmét?’’’’
„így felelt az ezüsthajú,
És szakállú Remete,
Kinek közel egy századra
Terjed immár élete.
‘s jói találta: mert feltétem,
Hogy kezedhez kötöm létem’,
Minden hoszsút elolta:
Nem jelent-meg azolta.’’

56.

Hüledezett M i k s a Úrfi.

A' félelem' görcsei

Gyötörvén őA, jéggé váltak
Szemeinek tüzei.

's ha ezt előbb tudgya vala,
Nincsen leány, kiért ő, —

A' lelkéuek esmérete

Által vádolt hitzegő, —

Vágyván magáévá tenni,

Kriptába mert volna menni,

Hol vétkének fertelme,

Neki méltó gyötrelme.

57.

De most, — részint a' gyalázat,

Melly fejére hárulna,

Ha még gyáva félelmében

Most is visszayonulna,

's meggyőzné őt bátorsága

Egy gyenge szűz' keblének; —

Részint, hogy a' miket hallott,

Biztatóji levének, —

Bar reszketve félelmében,

Élőt veve szégyenében,

A' kriptáha lemenni,

's így — 'sott B e r t á t megvenni.

58.

Ne fély ember! (mondá B e r t a)
Ott, a' bová most megyünk,
Csak most valék; lámpást gvujték,
Hogy — setétben nfe legyünk.
Ne fély, a' sírboltba menni,
Hová a' szív tétetett,
Ki tégedet, bar hitetlent,
Haláláig szeretett! —''
's karon fogva vezetvén őt,
A' mindegyre inég remegőt,
Lementek a' kriptába,
A' halál' csonthazába.

59.

Elborzadott, elhalt M i k s a ,
Látván keresztfedelét
A' legifjabb koporsónak, —
Az ő gonosz tételét.
.Százszorozván ijedelmét
A' mécs' komor világa,
Elzsíbbasztá érzékeit
Az enyészet' országa. —
B e r t a komoly ábrázattal,
's híladozó mély hangzattal
Most szívét megnyitotta,
's e'szavakat mondotta:

60.

„Hív szerelmed’ áldoz attya !
‘s életemnek siralma,
Míg nem tudom, hogy megtére
Lelked’ örök nyugalma! —
Itt barátnéd, — és gyilkosod
Kezet fogni feletted.
Míg szived vert, — véred forrott,
Mind a’ kettőt szeretted.
Szövetségünk kínodból kelt! —
Kínszeríttlek: adgy szót, vagy jelt!
Nem hántya-e lelkedet?
Im örök békességedet ? — “

61.

Erre, mintha felébredne
A’ hálálnak nyugalma,
Mint egy gyúló kandallónak
Felzuduló fuvalma,
A ‘ koporsó’ belsejéből
Úgy suhított ki-felé
Egy bús, kinő? fohászkodás. —
M i k s á t ez megemelé,
Hogy az ajtó felé vonúlt,
‘s ilni készen — már hozzá nyúlt; —
De, hogy zárva találta,
Igaz Istent! kiáltó.

62.

Most rémítő dördülettel
A' koporsó fedele
Ketté vála, 's mint az ősznek
Száráz, könnyű levele,
Jobbra, halra oda hullott.
Szél zúgott a Kriptáhan; —
És a' fejér, sáppadtt Halott
Felült hideg ágyában.
's mint egy mélység' üregéből,
Úgy zúgott-fel kebeléből
Fájdalmának hangzattva,
Válaszoló stóulha:

63.

szívemnek vérforrását
Örök lángra gyújtotta,
's hív lángomat elárulván,
Éhem'sírha ontotta,
's neked is, nem szíved, — hanem
Csupán javad ntann áll, —
Nem kss tiéd; — 's köszönd: mert te
Boldogabb lessz
Ha kési is as busás,
SUUi, utol éltekbe vág
A kiteket szegőknek, —

64.

Az enyim O ! — ‘s hét nap múlva
Szenvedőim’ dijjába,
Mellém fekszik a’ halálnak
Hideg, setét ágyába;
Egy mentheti: ha megbánván
Gonosz cselekedetét ,
Szerzetbe lép, ‘s ott Istennek
Áldozza-fel életét. —
A’ hív szívnek árulóját,
”S ezzel élte’ gyilkolóját
Á’ Természet vádollya,
‘s érdem szerint torollya.”

65.

Előbb, hagy sem válaszszát így
Kimondotta a’ Halott,
Miksa Úrfi ijedtében
Őszverogyva iékütt ott
Szíve ‘s lelke képtelen volt,
Meggyőzhetni félelmét,
‘s elfojtá ez érzékeit, —
‘s megzavarta értelmét
Látván Berta, mi történt ott,
Elszörnyedve háza futott.
Tiborczo t ott szemlélte;
‘s mi történt, elbeszélte.

66.

„Siess (monda) Urad utánn! —
Mert különben szörnyet hal. —
Én rajta nem segíthettem. —
 Vigy több embert magaddal.
A sírboltban voltunk egygyütt —
 A' Halott raegszóllamlott,
's bűnös Urad, — elszörnyedve —
 Most ájulva fekszik ott.
Én még annyi erőt vettem,
Hogy lábamon eljöhöttem.
 Hordd sietve magadat!
 's éleszd-fel az'Uradét!’”

67.

T i b o r c z a' zártt kápolnának
Ajtájában leié még
M i k s a Urfít; — de nem volt benn
Semmi életjelenség.
Hosszas búzás-vonás utánn
 Egy szekérre tétetett,
's mint egy halott az Annjához
 Lebenybe úgy vitetett.
Ott megnyerte még életét;
 De értelmét 's eszméletét
 Rút tettének árába,
Ott hagvá a' kriptába'.

68.

Híre futván a vidékben
Szerencsétlenségének,
A' Király is meghallotta
Hírét történetének;
's abból, a' mit erről tudott,
Felvillanván gyanúja,
Azt gondolta: „ez bizonynal
Dancs Gábornak boszszúja!”
S egykor, mikor őt kérdőre
'Vévén, tettét már előre
Kegygyei megbocsátotta,
Dancs Gábor ezt vallotta:

69.

„Janka, ámbár vérrokonom,
Szerelme volt szívemnek; —
Egygyetlenegy kívánsága,
's boldogsága éltemnek.
Értette Ő érzelmemet,
's engem viszont szeretett;
De bajh! törvény szerint enyim
O soha sem lehetett! —
Töprekedtem, gondolkodtam,
És a'sorsra boszszonkodtam:
Mért vérem? azt gondolám;
De lángomat titkolám.”

70.

„Annál inkább, minthogy Apám
Haragban volt Attyával.
De végzek én ez eránt majd,
Gondolám, a' Pápával.
Könyörgök majd a' Püspöknek:
írjon érttem Rómába.
Egy kápolnát építtetvén
Rokonságom' árába
Enged Ő majd szándékomnak;
's elvégezvén Királyomnak
Udvarában pályámat,
Pártit veszem l a n k á m a t . ' ' ”

71.

„Haza térvén most Lébenyi,
Tudod, Uram mit tett ő?
Mint csalta, mint gyalázta-meg
Húgomat a' hitszegő? —
Fájt nekem ez! — 's mikor legott
Testvéremre B e r t á r a
Esett vágygya, — 's nem annyira
Magára, mint javára;
Ez bennünk új boszszút gyújtott;
És boszszúknak módot nyújtott.
B e r t a magát megadá,
, 's a' Betyárt elfogadá.' ”

72.

Itten mindent elhaszélvén,
A' mi történt M i k s á v a l,
Megvallá: Hogy egygyet értve
Tett ő mindent B e r t á v a l.
„Megvallom még (mondá végre)
Azt is, Uram Királyom! —
A' Betyárnak kicsiny szívét,
Lelkét most is csudálom: —
A' Halottat én játszottam;
J a n k a helyett, én szóllottam.
Akartam, megrémüllyön;
De nem, — hogy megőrüllyön

73.

„A' kriptából az Ölemben
Vitettem fel az életlent;
Élesztettem; de nem használt;
‘s’ott hagytam a’ lelketlent.
Él-ugyan még ; de örökre
Mebódula eszében;
‘s ha leányt lát, vagy Barátot,
Reszket egész testében.
J a n k á t egész világ bánnya;
De L é b e n y i t most se szánnya;
Isten’ büntetésének
Tartja vesztét eszének.’”

74.

„A' Hitszegő megérdemlé,
(Imígy szóllott a' Király)
Hogy bűnhődgyék. 's te neked D a n c s
Hogy tettéért hoszszút áll,
Igazod van énelőttem.
De meghagyd a' világot
Vak hitében, hadd lásson itt
Büntető Igazságot. —
Ha olly kevés volt az esze,
Nem nagy kár, hogy oda vészé:
A' férjfiban fertelem
Az ájuló félelem.”

75.

„Lássad Ifjú! mi a' sorsa
A föld' gyarló porának? —
Mennyit bízhat birtokába
Valója fő javának? —
A'szív, Lélek és Bátorság
Az életnek veleje;
Jóság, Hívség és Igazság
A' velőnek ereje.
Mikor a' sors csapkod 's ijeszt,
A' Gyáva fél, észt 's szívet vesz;
Az Erős tűr, és megáll,
És a' sorssal szembe száll.

76.

L é b e n y i n e k s o h a s e m j ö t t
T ö b b é v i l á g a g y á b a :
A ' H a l o t t a t l á t á , h a l l á ,
A ' h o l j á r t ' s ü l t , m a g á b a .
B e r t a ö t e t m e g s a j n á l v á n ,
' s v é l v é n , o r v o s s z e r e l e s z ,
H a m i n d e n r ö l , a ' m i t ö r t é n t ,
N é k i m a j d h í v v a l l á s t t e s z ;
E g y k o r h o z z á - i n d ú l v a l a ;
A ' j ó s z á n d é k ' d i a d a l a
V e r t i r g a l m a s s z i v é b e n ,
E s b i z t a t t a m e - n t t é b e n . '

77.

' s a ' m i n t á l t a l k e l t a ' R á b á n ,
T ö r t é n e t b ö l O t t l e l é
M i k s á t , a ' k i c s ü g g o f ö v e l ,
T é b o l y g v a j ö t t ö f e l é .
M i k s a B é r t a ' l á t á s á r a
A n n y i r a e l s z ö r n y e d t t o t t
H o g y é r z é k i e l z s i b b a d v á n
A ' R á b á b a h a n y a t l o t t
' s b á r e l é g v o l t s e g í t s é g e ,
É l t é n e k o t t ' s í g y l ö n v é g e . —
É s h i t s z e g é s a k k o r ' s o t t ,
S o k á i g n e m h a l l a t o t t .

KISFALUDY SÁNDOR,

F E L S É G E S K I R Á L Y U
N K N A K

Keszthely' mosolygó völgyei, bérezei
Caesarunk közelít, hintsetek illatot.

 Simúlj tükörré büszke Zengő!)

 's tükreidet biborozza Phoebusz,
's ti csendes ernyők pásztori! gyújtsatok
Temjént hölgyeitek 's gyermekitek között
Annak, ki gúny hótok' paizzsa
's emberi jussaitoknak Öre;

 's ki, mint dicső nap fergetegini után ,
Áldást szórva-körül járja Hazánk' egét,

 's a mit levert a' hosszú szélvésze
 . Újra felélteti égi tűzzek

Örülj Te is hát, F e s t e t i c s , és pazaríj!

Mutassd: mint szereti a' Magyar a' Királyt;

Mutassd: bogy annak szíve, kincse

A' Haza' 's Atyja' kezébe' vágynak ;

Mutassd: bogy a' szent Honszeretet' heve

's a' jobbágyi szelíd tisztelet egybefér;

 Mutassd, bogy e' két virtusz együtt

 Tesz Fejedelmeket és nagy embert.

 BERZSBNYI.

Balaton.

A T E R E M T E S ' K E P E

Csendes, mint a'sír, és setét volt az éjszaka, mikor egy álomkép hajnal felé végét szakasztván nyugodalmamnak, térgyeimre késztetett nyoszolyámból, hogy az Isteni Felségnek éjjeli oltalmáét hálakot adgyak. Felöltvén köntösömöt, kiültem a' nyári hűsnek kedvéért Budai házamnak erkére, bonnan nappal a' Dunát 's az egész Pesti térséget látom.

Őszvezarva feküdt a föld az egekkel előttem. Sem csillag nem tant, sem hold, szemeimbe. Setétei voh az egész Minden beborítva kietlen üresség látszott mélyeinek tátott fenekéba temetni mindent. Semmi sem élt, nem mozgott semmi; csak ollykor érzettem gyengén mellettem előbbre lebegni, 'a nagy ürességenn átzúgni az éjjeli szellőt.

Illycnek nézték, hihető! a' hajdani Látók a földnek közepéim a' tág mélységet, azoknak fénytelen országát, a mik , még magban aludván ,

a születést várják. Eggyenkint inti ki őket
innen az Istennek szava, 's a' mennybéli
világnak
első siigárit megsejtvén, létre verődnek ,
.. ..

Mély gondolatokba merültem én itt a'Régiieknek amaz érzékeny képzeménnyeirül, mellyekkel a'születetleneknek e'setét országát, szinte megvalósították. Ebben alusznak, az Ő kedves személyesítések szerint, a' még születetten éjek és napok. Magosságából letekint reajok az isten, 's tesszése szerint előszóilíttya közülök az egyyiket vagy , a' niásikot. Örül a' kinevezett, bogy testvéreinek társaságában a' forgó esztendőt kísérbeti. De legszembetűnőbbnek tetszett nekem amaz esdeklés a' világosság utánn, mellyet a' Régiiek a'születetleneknek tulajdonítottak, 's mellyet, setét erke-menn ülvén, 's az előttem fekvő világtalan térségre haszontalanéi nézvén , mind magamban érzettem, mind a' természetben gyanítottam. Ah! a' világosság nélkül se mink állatok nem élhetünksem a' növények nem tenyészhetnek ! Még erkölcsi értelemben is, mi az emberi észnek szép tehetsége, mi az emberi szívnek jóra való hajlandósága, világosság nélkül, akarom mondani, igaz tudomány és igaz relígyió nélkül ? Nem mutattya é meg

a' világosságnak fo böcsét csak az is, bogy azt a' természetnek Alkotója első nap teremtette? a' mit Mojzes, mennél rövidebben, annál felségesebben, rajzol e'szavakkal:

- Legyen világ!
 mondd az Isten
 és meglett a' világ.

Azon szempillantásban, hogy a' Mindenható-
nak e' tellyes foganaté szavait mély tisztelettel és
álmélgodással! meggondoltam, kiütött a' földkör-
nyéknek keleti pontyánn a' hajnalnak első zsengeje.

Ott ül Atyánk! ott menyei székénn ,
 mondám magamban borzadó örömmel.
Ott ül fényé megett amaz égi
 résnek, hogy egy szavával wetleheilye
földünkről az öröm télén éjnek
 vak vússzait. . . De festi már Ösvényét
a' hajnal fris
 a fellegeknek széleit heszegvén
keltében folyadékony arannyal,
 hús harmatot hint a szomjú mezőre.
A' földtüi elválík az égnek
 kék banya, 's.felfelé jonódik. Ezzel

a' fellegserég is magasabbra
emelkedik, ritkul, 's a' csillagokrúl
fityolt versengve levonván,
a' tiszta tűznek honnyához törekszik.
'szinte miként a büszke myassson?
úgy lép ki a liomúlynak'hűltt öléből
A' föld is megrakva rirággal,
megrakva Számtalan dúzs természetekkel;
A nehezebb folyadékok az égből
színére süllyedezvén elszivárgnak,
's elválna a'szőke Dunának
két partya egymástúl, kinyílni látszik
e'széles víznek déli színe.
Ott fenn az ég, itt lenn a föld tündöklük.

így választotta el a'.Teremtő, Mojzes szerint, a' felső vizeket az alsóktól; így gyűjtötte az utóbbiakat egy helyre, kiemelvén közüllök a' szárazt, bogy magvazó füvet és gyümölcsfákat teremjen. De ab ! míg ezeket gyors gondolatimmal szinte csak átfutom,

Szívemelő jelenéit látok kezdődni az egeim.
Szinte műint nyáronn a' napnak déli hevétől
szétszakad a' felhő, 's foszlékai szerteceplvén ,

magosabb honnyába enyésznek:
vgy tűnik a' csillagsereg is, mikor a' nap az égre
' kelet öbleiből kitekint; halványodik a' hold,
a' kiderültt kékség boltyánn szétterjed az égnek ,
a' nagy természet pözsögő életre felújjul.
Élni siet Csődül a'szőke Dunának
raéilyetbűl sík színt; leié a' fürge halaknak
népe, bol a' napnak fényét örvendve köszöntvén,
a víznek tetejénn lebegő bogarakra rohannak.
A' komor erdőknek tollas zsellér!, -az első
napsúgárt gally tornya ikonn bekacsoogajú látván ,
tolláikat rázzák , 's csorekkal rendbe vinutván
szárnyaltot, kiki módgya szériát, éatalásra fakadnak.
A ezer Ctúsaé gyűrűs tértévé az éjnek
fénytelen uávaibúl a' niriltt terekre tolódik,
bogy szörnyű bajjal piezíny étkeit öszvekeresse.
Ott eggy gombolyagot iátok szétnyúlni; halomnak
émloltam ; felemel kedven lábára, ökörnek
ösmerem. . A' gyapjas nyájak, tolakodva habozván
fénytelen aktokból, a friss levegőre sietnek.
Még a' mézgyűjto tűz nemzet is, erre amarra
szélledvén ridegen, 'a rének tarka virágít
megsejtvén, versengve rabolljra.

Érkezik ágyából már most a szinté meg ujjú Itt
ember is es könnyű szekerénn a tarka mezőre,
as meg ekéje utánn m s munkájára sietvén. —

De ah! minekutánna a' Teremtésnek e' min-
dennapi képét fcrhkoromtól fogva majd nem na-
ponként gyönyörködve néztem , csodáltam , imád-
tam ; most, mikor azt különösebben lerajzolni
ügyekeztem, megérintett engemet az Úrnak keze,
egy súlyos és hosszas nyavalya által a' halálra
megintvén. Azt találtam azonhán még szoroo-
rdehb ehnélkedésimhen is: hogy nagy, irgalmas,
és hatalmas az Úr, mikor sújt, és mikor gyógyít,
mikor csapással látogat, és mikor kegyelmével vi-
gasztal. A' legszebb napnak, melly az egész ter-
mészetet feleleveníti, az végtére a'sorsa: hogy is-
mét elalkonyodik, és még nagyobb pompával ke-
rekedik-ki —

(TKUSGQT.)

S Z E L L O H O Z

Ott a' kéklő begy' tövében
Egy ér csörgve folvdogál,
A partja' füzes ernyejében
A' Hív' csendes lakja áll;
Lengj e' tájra gyöngé S z e l l ő :
Bús magányban ott küzdő ő:
Boldogabb te! felleled;
Szállhatnék bár én veled!

Szállanék ! — de bájkörétül
Tiltva lép a'sors elém.
Láthatárom elsötétül;
Végső búcsút int felém:
Lengj te hozzá gyöngé S z e l l ő ,
Őt helyettem üdvözello! .
Mondd: nem hunyt el érzetem,
Bár elválni kény tetem.

És, ha keble mély' titokhán
Könnye láz tan ömledez,
's visszavágyó iángzatokban
Múltja' szépín' tévédé ;
Lengj körülé haldog Sz e l l ő ,
's édes bűn ha így éldell Ő: '
Gyöngén sűgva nevetem,
Szentessítsd emlékemet.

's a' midőn hűs alkonyában
Zeng az árva fűlmile ,
's lelke néma lágyultában
Őn szerelmit festi le;
Őt legyingsed boldog Sz e l l ő ,
Rózsauílatot lehellő!
's lengve szív hullámain,
Tüntess fel szép álmain.

És; ha lassún e' tűz' árja
Elhervasztja léteemet,
'A egy hideg kéz majd bezárja
Értelángzó szememet;
Lengj te hozzá esti Sz e l l ő ,
Sírfűvek között uyögeilő!
Fogd fel vég fohászomat,
E vidd mettéje poromat

KISFALUDY Kánon.

A S O B A N Y A K .

A' feladott szókra: Próba, Viszonzatás, Lélekvirágok,
Igazságszeretet, Háladóság, Költői nagyság.

P r ó b a .

Varázslat látszék alkalmas idő óta lekötni a Rónaszéki sóbányákat Márinarosban: a' munkások, különféleleg izgatlatának, gyertyájik ok nélkül eb-aludoztak, legjobb műszereik a' leggyarlóbb 's porhanyóbb tárgyakon éltöredeztek, incselgő réra-orczák, torzongó alakok lépdeltek gúnykaczagva előkbe; 's hahogy a' bátrabbak' egyike feléje törtetett is a' tüneménynek, közönségesen munkatárs sába ütközött, és többnyire czivódás támadt kö-eöttök. Ha ki valamelly fontos munkát szorgalommal elvégzettnek híve, úgy találá: bogy só helyett földet, vagy buti követ kerített-elo; továbbad sokféle földalatti pezsgés bongás hallatott, vízerek fakadoztak az aknák' mélyeiből: úgy hogy végre a' bányák egészen pusztán álltának. Második Ulászló Király, ki gondatlansága miatt annyira jutott, hogy a' föld'szabodon termett gyümölcssein kívül, alig maradt egyéb jövedelme: bár

mi rést vala is, eltökélte magát még is egy útra Mármarosba, hogy e jövedelmi kútfőt a' tehetségig felsegélje. Udvarát a' Huszti várba szállította. Ertelmes Bányászok b iratának Sív árról 's Erdelyből, hogy a' Király' jelenlétében magokat új próbákra szánják; több merész jelent meg bel- é,' külföldről dicsőség' vagy jutalom' ingeréből. Pezsgett a' vár az öszvesereglett néptől, 's kik ott szállást nem nyerhettek, sátorok alá telepiének a' Tisza' hosszában. Eleven mozgásban volt minden, mert a' legközelebb nap' reggelén szándékozott a' Király Rónaszékre, személyesen ön jelenlétében a próbát, a' veszélyes bányába lejuthatást, megújítatni.'

Alig csókolta az első napsugár a' láthatárt, a' költözet azonnal elkezdődött. A'szép Huszti völgyet körülkoszorúzó hegybérczek hajnalbíortól tündöklének mint egy korona , mellyet a' táj Fjedelmének nyújta. A' Tisza-, példázataéi a' jobbágyok' apadhatlan szeretetének, egész medrének folyami bosszúban simult a' Királynak 's kalauzlatának elébe. Mind a' két parton, az útra, a' fák' csúcsaikra , 's Legmagasb sziklatetőkre öszvctódult . a' kíváncsi nép a' királyi pompa'szemléibetésére. Méltóságosan haladt ez a' bámuló sorokon által; de se 'száma vagy készüllete a' hadnépnek, sem az

Ország' Nagyjainak fénye nem ígérte a'sokaságot el úgy, mintá' Király' tekintete, ki tiszteletparancsió felséggel lovaglót a' nagy próbára rendelt sóbányászok' közepén; és a' Király leányáé, körüllebegő udvarnok szüzeivel, azon idegenektől környékezve , kik az aknába ereszkedni szándékoztak. úgy tűnt-fel Udvarnoknéji' körében, mint egy planéta mellékboldjaival; de. valamint közelebb lévén az emberhez a' hold, inkább szól a' szívhez, mélyebben világít a' kebelbe, mint a' távol Jupiter: úgy érzi magát egyike a' kísérőknek ellenállhatlanúi azon Szűz felé yonzatni, ki mellé őt a' történet vezelé — 's a' természet minden gyönyörűsége, 'minden felségi fény elhunyt szemei előtt. A'sors úgy kedveze néki, hogy alkalmas időig mellette lovagolhatna. E' bájoló tárgy egyike volt azon sugár alakoknak, mellyeket szűn nélkül keres a'szem, de ez életben ritkán találhat fel, 's olly deliségű mint egy tündért szoktunk képzelni. Az éj szeretve csokolá hajfürtjeit, ki egyszer kék szemeibe pillanta, meggyőződött arról , hogy több egek lehetnek. Annyi kellem volt .előntve rajta, olly bájoló szellemi kedvesség pihent arczain, hogy a' legmiveltebb művész' ecsete e Isikeret lenül ne festhetésén, 's minden, kit szerencsés vagy szerencsétlen csillaga e' tünemény'

elébe vitt, kénytelen vala megváltani: bogy egész lényének hájkecesei nem ismételt tét betők, hanem egyedül a 'szív' mélyén érezhetők.

A 'Nádor' leánya volt az, a 'bajos Sarolta, büszkesége atyjának, Ulászló' király' leányának öröme 's barátnéja. Az Idegennek kizárólag rajta függő figyelme nem maradt észrevétlen előtte. Oly kis részvétellel mint csak le hete, tudakozá a 'királyi Szűz' udvari Marsallját, a 'Jövevény' neve felől; de ez őt nem nevezé; — honnan jött légyen? nem tudta s nki; — mióta mulat Huszton? az utolsó estvén érkeze 'szegyedül. — Rá tekinté még egyszer Sarolta, 's andalgásba merült: de pillanat ja égett az Idegenében, 's miként a 'Phoeniz ifjúi tan támadó-fel lángjai közül, úgy virult ki ennek sztvlobbjaiban az örökké ifjú szerelem.

Rónaszéken voltak. A 'Király leszállt a 'ménről, a 'többiek követték, 's mindenki az aknákhöz toionga. Csend volt a 'mélyben, minthá a 'Földalatiak jelenlétét tisztelnék annak, ki felették uralkodik a 'földön. De ők más módon védék birodalmokat, mert mihelyt a 'próbamerőknek valamelyike le akara kötélén ereszkedni a 'mélybe, 's már a 'sόμεnyezetig éré: a 'kötél látatlan hatalomtól ismét, felhajtattott, 's a 'merész a 'földszíneu fekütt. Súly súlyra függesztetett, raiglen csak

a' kötél ereje bírhalá. Lészáltak a legbátrabl a,
de ők se halának mélyebbre az előbbieknél.

M'ig e' merész próbák mindég gyorsabban így
váltogatnák egymást, 's mindég azon sikertelen fo-
ganattal, hirtelen tolongás támad a' királyi Szűz
körüi. Egy kis öregded férfi — Törpének hihet-
űők — elmés fortéllyal keresztül surrant az örö-
kön, és sokaságon, 's már közel állott a'bányato-
roknál. Hirtelen az Asszonyságok közzé iramt, ta-
szigálá őket, sőt még a' Királyi leányt is kemé-
nyen érinté, 's inár egészen ott állt az üregnél,,
midőn néhány odasiető férfiak lekapák , és rpegkö-
tözék. „Bíráld-meg tettét királyi Hölgy!”szól
egyik ; „ üssétek agyon! vessétek á' mélységbe!”
harsognak többen ; a' Jövevény handzsárt von: ek-
kor karjaiba omol Sarolta, 's kéroleg mond a' ki-
rályi Szűzhez : „Szelidség az asszony' éke, 's vala-
mint te legmagasb vagy közöttünk, példával is lépj
élőnkbe; bocsáss-meg a'szerencsétlennek! Magok
is a' lelkek, a' gerjedekenyek , tükrözzék magokat
Benned, 's tanúiják : mint uralkodik az ember a'
haragon.”szeliden mosolyogva viszonz ez: „annyi-
ra elragadott hát é' pillantat, barátném! hogy hí-
vemen kételkedhetél ? büntetésből te oldjad-rel bi-
lincseit , 's mondd neki: hogy szabad. A' Törpe,
ki az egész beszélgetést hallotta, különös idu-

latban volt Düh, aggodalom, dacz, váltogatták egymást arczvonásiban; ‘s midőn Sarolta békőjit „oldozná, könyük görgedéztek le ősz szakállára, ‘s mond: „mi viszont meglátjuk egymást!” E’perczen elszakad az arany láncz Sarolta’ nyakán, ‘s a’ hányaüregbe suhan. „Anyám’ képe!” felkiált Ö; ‘s, az Idegen már meg is ragadá a’ kötél, ‘s lebo-csátkozott rajta a mélybe, a’Törpe pedig minden eszmélet ‘s elővigyázás nélkül a’ torkolatba rohant Iszonyat’ riadalma, és sajnos csend követte e’ lát-ványt Kevés Perez, múlva feljött magától hajtat-va a’ kötél. Félénken fordult felé minden szem, ‘s mindnyájan szabadabban lihegtek, midőn az if-jat megpillanták. De milly bámulat fogta-el őket! midőn az, ki lebo-csátkozottkor kezeivel tartóz-kodott a’ kötélén, most feszesen lekóttetvé tűnek szembe: szintűgy mint mikor egy beteg vonatik-fel a’ mélységből. Jobbjára, Saroltának anyja’ ké-pével czímerzett arany iáncza vaia fűzve, az ifjú pedig ájultam

Sikereden volt a’ környülálló asszonyok min-den orvos-szere feléleszthetni ötét. Sarolta szive’ vérét árasztotta volna, csak egyszer nyissa még szemeit fel a’szép áléit Halandó. Azonban elér-kezett a’ Király’ orvosa, ‘s a’ legközelsőbb házba vitélé a’ háldokló érzetűt, ‘s midőn kérdeztetnék ;

van e remény éltehez ? Kétes főcsoválás volt válasza. Mi szívesen maradt volna hátra ápolgatni őt Sarolta! úgy rémlett előtte: hagy a' beteg csak általa gyógyulhatna-meg, 's azért bizonyos fájdalmas öröm lepte-meg, midőn az orvos a' lánczot 's képet nem fejthető ki feszesen zárt jobbjából az Idegennek.

A' költözet melly reggel vígan 's elevenen kezdődött, estve halk lépten, és szomorgó képpel tért-meg Huszlbá.

Viszoniátás virágok.

Az éj lészállt vala. Minden szem álomban me-rengett , csak Saroltáé nem! ki a' nap' történeti-től meghatva nyugtot nem Jel hete. Szünetlen előt-te lengett képe az Idegennek: majd a' mint Az mel-lette ifjúsága' teljes erejében lovaglott; majd ismét halotti halványságban, a' lánczot oldhatatlanul szo-rítva. Az Aggnak képe is, kit- megmenté, viszont feltűnt előtte. Nem vala képes érzelmeit 's gon-dolatait rendbe szedni. Ez édes tétova közt zörre-nést hali a'szobában, 's im a' reggel' Törpéje ál-lott ágyánál, sókorona homlokán, hasonló fejdél nn-pálcza kezében, ruhája kristály csillogásu. „Ne félj, Leányom! mondá. Barátod vagyok én. Belső

erő vorz hozzád Ismét meg kell látnom téged ; 's meghálálnom közbejárásodat, nélküle én el valók veszve, 's tudnod egyszersmind azt is: ki va yok, 's bogy hálás lehetek. A' Gnómok'-nemzetsége , melly a' magyar föld' keblében lakik, eredetileg egy fejedelmet uralt. De utódjai az országon meg-
ősz takoztak, 's ez osztálynál lógva hosszú időszak óta (ti emberek Századoknak nevezitek) több föld-
aletti független hercegség 's grófság áll fenn mellyek törvényes ügyeikben a'selmeczi Bányaki-
rálytól függenek. Az én osztály tartományom a'
'Mármárosi sóaknák. Bizonyos idő előtt a'selme-
czi aranyhölgy' menyekzője'n megjelenvén, vigan valánk, 's egy villanó szeszéyperczen. (minthogy áltáljában igen ingerlékeny vagyok) a' Nagyba nyal Rézgróffal fogadtam : hogy az én hercegségem' terményei becsesbek az emberek előtt az ő grófságáéinál. A'selmeczi bírószerk elébe terjesztök a' kérdést, 's az így ítél: „rézből veretik a' pénz, ez Istene az embereknek, 's ennélfogva becsesb elütök a sónál. A' RézgróP sarczosává kárhoz tatáin mind addig, míglen egy olly drága követ less szerencsém találandbatni, melly birodalmamban teremvén az ember 's szellemektől többre becsüitetik mint a' réz, ezüst, és arany.” Ezen ítélet fellobbant á gyűlölségemet az emberek ellen , 's eltö-

kékein a' hálátlanokat eltiltani országomtól. Hogy azt megtehetém , —tapasztta ltok. Egy úttal földalatti kincseket is nyomoztattam, de, híjában. Mint-hogy pedig a' nekem szabott határidő nem sokára eltelik, tegnapelőtt a' föld'színére szállottam tanácsot kérni bölcs barátomtól egy tudós agg sasztól,' ki "nekem előbbi szolgálatimért leköteleztem? Útam hasztalan volt. Éjjel haza térvén elszunnyadtam , 's a' hajnal' első sugára tegnap még alva talált; ez bal szerencsét hoz a' Gnómokra mindenkör. Ez által elvesztenek ők, míg a' mélybe vissza nem jönnek ismét, minden lélek-hatalmat, 's emberi sors és halandóság alá jutnak fájdalommal tapasztalam ért tegnap ezt, midőn erőszakkal próbáltam magamnak utat nyitni az üregbe. Pártfogásod 's érzékenyítő kérelmed mentett-meg, 's csudálatosán hatott rám, most megköszönni jövök tettetted! 's kérdezn: mivel szolgálhatok neked, 's, mint mutathatom magamat irántad háiadutosnak ? „Mentsd-meg a' Jövevényt!” kiált Sarolta, 's bíbor szín futotta-el orcáját. „Látom én, viszonz a' Gnómherczeg, ki nem fejezett gondolatodat is Teljesedjék! Hanem a' háj-álomtól, mellybe sülyede, tenmagadnak kell előbb felszabadítanod ötet én nem vagyok képes azt tehetni. Mert midőn én nektek emberek! sópáhóimat elzárnám, olly va

rázs-átkót mondók arra, ki első hozandna zsákmányt ki ásvány-országomból a fel világra, hogy se lélek, sem egyéb mi ne ébresztbesse-fel azt büszgenderéből, ba csak azon lény mellyet a' Bájálvó szeret, nem határozza-el magát önnön éltét az Álomkór'szerelméhez csatolni úgy, hogy élni szűn jék-meg amaz, midőn megszűnik szeretni őt imez. El vagy é erre tőkélve ? "sarolta elszántan : „az élet csak Szerellem , a' természet csak általa él, ti Szellemek is mindnyájan csak szerelmi leheltet vagytok; én el vagyok,tőkélve., „Jó! mond a' Törpe, figyelmezz tehát, 's értsd szavaim": midőn két lelkek először vallják-meg kölönösen viszon-szerelmöket, a' föld körülök két virágot nemz , 's ezeket I é l e k v i - r á g o k n a k hívjuk. Ezek hatalmat nyújtanak a' már fogant szerelmet örök időre köthetni. Két il-lyetén virággal bírok én, egyik eredetileg enyém, szomorú hagyománya a' másik korán eltűnt jegyesemnek. Im vedd egyikét, nyomd azt melyedhez azon erős feltéttel: hogy szerelméhez kötöd éltedet, hét dobbanatját számold szivednek, akkor a virág elhamvad. E' hamut szemére hintem én a' Varázs-szunnyadónak, 's gyógyultan serken fel Mohó tüzzelel ragadta ki kezeiből Sarolta az ajánlott virágot, mondásaként tön, viszkanyujtá neki a' hamvat, 's mély álomhá merült. Álmában a'

Gnómherczeget látá egy elmélkedő orvos alak jóban az igézett mentendő fekhelyénél, 's Ott a' Király udvari orvosával komoly beszélgetésbe merülve; látá milly hódologva távozott ez el tőle, 's mint kezdé a' Gnóni gyógyítani a' Bájszendergőt; örömben röpesett szíve, midőn az üdülőnek első pillanatja a' jobbján levő lánczra meredt Felhő terült azonban a' szoba' körére, szemei elől rejtven-el mind azt, a' mi történe továbbad.

I g a z s á g s z e r e t é s .

Épen a' fris reggeli levegőbe menc sétálni a', gyógyult ifjúval a' csudás orvos, midőn amannak szeme az országúinak fordulván, port látott azon emelkedni. Az öreg erre jóslati fontossággal: „Én nem csak testgyógyító orvos vagyok, én betegeim, szívgyötrelmein is tudok segíteni. Á' tiédre, ha bár nekem azokat fel nem fedéd is, ott közég a' gyógyító-szer. — Bármi hihetlent hallandasz is, mindent igeneij, 's kebled' legtitikosb, legmerészh vágyai beteljesednek. „Azonban a' porfelleg közelebb öl, ezüst fegyverek csillámlának kérész tú le, egyes lovagok ötlöngének szembe; a' két Vándorhoz közel állapotott - meg a'sereg. Elávalntt a' por, 's a' Nádor előtte egy választott kíséretnek,

maga állott mellettök, a útiköntösben; gazdagon ékesítve a' kísérek. Midőn az ifjat látá, leszökött paripájáról, 's nyájasan köszöntvén őt, úgy kezdé szavait: „Nemes Herczeg ! bocsáss-üeg, ha mi azon homályt, mell.ybe magadat leplezned tetszett, előbb hatottuk által, mint talán okajtád; de a' lovagi bátorság, nemes udvariság, 's deli módú asszonytiszteles Herczegfit fogtanak Volna velünk ismértetni Benned, habár Ő Herezgségé a' te Atyád nem méltóztatott volna is kinyilatkoztatni méltóságod' titkát 's utazásod' ezé!játr előttünk.”

„Nádor! viszonz az ifjú, nem tudom honnan éred e'gondolatod, bogy én Her zégfi vagyok. Ha nem tetszik tréfálnod, nagy tévedésben vagy, mert én nein vagyok fejedelmi vér.” „Hasztalan tettetés sed, mond a' Nádor; ma éjjel hercegi atyádnak követei érkeztek , 's megvalósíták azon gyanúmat, melly első me? pillantásodra ébredt bennem. Herczegi atyád olly dús ajándékokkal tisztelé-meg házamat, minőkkel azt csak egy Mos ka Fejedelem ielieté; leányom kezét is ké rté számodra; ezt én meg ts ígértem, minthogy illy kötelék néki csak tiszteletére, illy Lovag csak boldogulására szolgálhat.”szótlan meredt rá az ifjú. „Ha nem hinnél Szavaimnak mond a' Nádor bizonyos érzékenyülés se!, kérdezd küldöttjeit Atyádnak. Egyet legalább,

Nevelődet, meg nem fogsz tagadni ‘közülök ? „Ekkor több gazdag öltözetű ‘s eddig a’ Nádori kisérét megett rejtekező férfiak nyomultaouk az ifjú mellé, ‘s köréhe. Míga’ többi előtte tisztelkedve hajladozott, az egyik, éltes férfi, nyakába omlott, ‘s ölelve csókolgató őt mint egy atya szokta szeretett fiját, ki tőle sokáig messze volt. „De szólj csak, mi — kezd az ifjú, „igen is, mindent meg fogok mondani, szavába esvén az agg. Midőn távol Hazánkából elindulnál felgerjeszIve Sarolta’szépsége’ hírétől, ‘s magadat eltökéled rangodalatti áruhában látni Ől, vizsgálni, ‘s ha valósulva lenéd a’ hír’ dicsőítéseit, neki kezét ‘s szívet ajánlani, ‘s Őtet és szerelmét egy lovagi hőstett által megérdemleni: Atyád, ki gondosan megelőz minden ohajtásid’ teljesítésében, elvégző magában: Saroltát számodra megkeretni, hogy így Magyarországra érkezésedkor őt mar Jegyesednek találod, ‘s úgy lépj-fel itt, mint a’ gyermekek a’ mennybe, előbb, mint sem alkalmok legyen azt megérdemelhetni. Tekeryényes utakon meg tkarók előzni jöveteledet, de villámsi lésed túlhaladd gyorsaságunkat, ‘s mi még csak ez éjjel érkeztünk-meg; irtozatos álmélattal hallók tegnapi merész tettetted, Atyád’ tapasztalt orvosa vállaltadéi gyógyíttatáSJ-dat, én pedig meghat hnuzöttnak hisém magamat,

számodra Sarolta' jobbát megkérni azonnal. Nemes Atyja megegyezett már, 's így még ma megtörténhet az esketés. Atyád általunk elégnél több aranyat küld, hogy ez országban mérhetetlen földeket végy; 's nem akarván gyöngéd menyét a messze üt', 's szüléjítől-megválás' nehézségeinek kitenni, elvégzé: hogy néhány hónap múlva ön-maga személyesen Magyarországba jövend a' nemes Nádort, téged és Saroltát meglátogatni " Az Orvos, ki eddigien szorgosan kémlé az ifjúnak arcváltozásait, e'szavakkal fordul a' Nádorhoz : „Látod nagyságos Úr! a' beteg még gyöngé, szédélgsbe hozza szerencséje; engedd: bogy ketten, Nevelője 's én egyedül 's biztosan beszélhessünk vele. „Bölcs férfi vagy, 's teljes igazad van! mond a' Nádor, szóljatok vele , én itt várandlak benneteket.”

Leballagónak a' völgyoldalón az ifjú két ggi abg voltak egyedül 's látatlan, kérdi az Orvos : „Még sem ismeresz engem ?” Az ifjú rá pillant, 's az Orvos mint Gnómberczeg állt előtte; Nevelője még eredeti hegy szel leini alakját is felölte; erre a' Gnómberczeg így szól: „Én vagyok az, kit Sarolta'szószóllása mén te-meg háláitól; háladíjjal akarván viszontagolni tettét, szereket nyújtók neki, melly éknél fogva téged' varázsálmódtól megszabadíthasson ; azért halmoztalak-fel temérdek

kinccsel, hogy férje lehess; mivel Ő szerét tégedet. Szükségtelen tovább mondanom tehát: bogy az - általam elámíttatott Nádor téged egy távol orosz Pejdelém' fijának tart; te igeneid azt, 's tiéd - Sarolta. Én több mint hercegi kincseket hagyandok neked. A' kíséret mellyet Gnóinjaimból képeztem, kevés nap múlva majd elhagy téged; azután ném sokára hírt vendesz költött atyád' halála felől, senki se fog fejdelmi származásodról kételkedni, 's te Saroltával egy boldog életnek ballagsz elébe." Az ifjú erősen néz a' Gnómberczeg'szemeibe, s kérdi: „Tudja-'s javalja é Sarolta tettedet?" Erre válaszol amaa ; „Nem fedezém-fel előtte." „Jertek tehát" 'stöbbit nem.szólt az ifjú. Mindketten kérdőlegnézék őt, 'sigy álltának tovább is egyik nynt Orvos, mint Nevelő a másik, oldalánál.

A'Nádor tűrhetetlenül várta érkezésöket. Műdön a' hármat maga felé látná közelgöm, vigabhan 's reménytelve mosolygott feléjök. Szemközt áh-Jött vele az ifjú, 's monda: „Nagyságos Úr! kérelek,'ne szakaszd félen beszédemet, babár különösnek rémlendne is előtted az, a' mit hallandnsz. Én nem vagyok Herczegü, liánéin szegény szülék' gyermeke, kiket korán elvesztettem. Nevem: Z o á r d í)döp. Honom Fogarasföld. Árvaságom'szigorú környülményeihan külföldre szakadván sokat ta-

Dúltam, 's nyomorúságtól edzetve 's edződve serdül vén-fel, a'csaták' versenypályáján a' halál' mezején, több barczban viaskodtam. Most a' vitézié Magyarföldre jöttem hadi szolgálatba lépni. E' vidék' történeteinek híre, a' legyozetendő veszélyek, a' kiküzdhetendo dicsőség édesgettek ide. Hogy leányod legyen, azt nem tudám. Mióta tegnap láttam : ő az én Világom, 's én örökre az Ő Sajatja. E' lény — a' tettetett Orvosra mutatván — kinek leányod' pártfogása tartá-meg éltét, épen most nyilatkoztatá magát a'sóbányák' földalatti fejelemének előttem, 's tudósíta: hogy leányod engem viszon szeret. Öszvepptete'sünket előmozdító szándékból el akar téged, a' világot és Sarohát ámitani, 's engem' Herczegfinak hireszte; a'követség 's minden a' mit szemfényvesztőleg elődbe adtak, család. Érzem: hogy ezekről értesítvén téged, egész éltém' boldogságát szak a sztom-szer te , mert most nem fogod Saroltát nekem engedni többé; de ámitásnak nem köszönhetem birtokát; még oldalánál se fognám boldognak érezhetnis magamat, nem élhetnék, ha az ötlene szemrehányólag elmémbe, hogy ravaszság által tevém Őt tulajdonommá, 's hogy valaha csak egy gondolatot is kellene titkolnom előtte: Szívét csak rokon érzemény hódíthat örök sajátul', de hazug ármány sem soha." Elé-

szökött ekkor a' Gnómberczeg, 's bosszús bangón ezt mennydörgé: „Tapasztald hát, balgatag! mit tehet a szellemek' kegye, mit haragja. A' mit éretted buzgék tenni, megvetted, 's ei gem' Jótevődöt az emberek' gúnykaczaj-tárgyává méltatlannál; lak ölj tehát érette!” Ezt harsogván a' földbe süllyedt , és vele a' varázs-kíséret. 's. az ifjú. is egyetemben.

H á l á s s á g..

Éjfél vala. Sarolta egyedül állott a' bányáüregnél: kezében az aknaszövetnek, 's eltökélve' oda lebocsátkozni 's megmenteni őt; — vagy véle meghalni Hasztalan hintegeték a'siető felhők komor árnyék jókat mintegy óvólag útjára; hasztalan sohájtozott az éji szellő; hasztalan susogtak levelei az erdőlombnak. Eltökélve haladt ő sötét pályáján, 's letűnt a' mélybe, mint egy leáldozó csillag az alkony' láthatárán. Midőn az ingó lépcsőkön lesietne, könnyű lépte viszhangzott a' roppanj sóboltozat' tömérdek üregeiből; sőt még keblének sebesb lihegzetét is visszaröpíté a' földalatti eclió: olly iszonyító csend vala ottan. Egy pillanatig megállapodott , bizonytalan: merre forduljon hogy a' Gnómherczegre találhasson. Midőn így vizsgálva

körüljövelné' néz telt-, az üreg' álján valami mozgás rémlett előtte, meredve szögezvén oda pillanatot, észre vette: mint világosul egy helyen a sudan az aknafenek; végre mintha, körösleg a sógöröngye csak vékony üveg volna, kérésztüntök hatott tekintete. De minem által szeme a szerető Asszonynak. Azt pillantá-meg ott ő, kiért e súlyos pályára lépett, nyugton és irtóztalan várni végzetét. Szívének hathatósh dobogása, fenntebb ütése vérenek, 's az erő melly egyszerre ujont eltölté, meggyőzek arról: hogy épen ő tárgyképe most gondolatnak, 's hogy keble határtalan szerelemmel lohhadoz iránta. Röpült a lépcsőkön lefelé. Itt lelé a Gnomherczeget. Komoran 's elméik edőleg sétált ez a homályos akna'sikátorain, 's előtte két Gnom, szöyétnekes fejjel útját világítva. Sarolta lábaihoz omlott az clálmélnak. „Én mentém-megélted! kiálta, 's te azért az ő életét ígéréd nekem; ha őt megölöd, megölsz engem' is azonnal. Emlékezz hölgyedről, 's azon szerencséről, mellyet neked nyújta: 's nem fogod akarhatni feldőlni a miénket.” Ellágyulva kiált, a Gnomherczeg: „Szabad ő, 's tiéd!” A könvű, mellyet a fájdalom idéze Sarolta'szemébe, örömdíj gyanánt gördült a Gnom'kezére le, 's inr e' köny gyönggyé vált. Felkiáltott ekkor a Gnom: „Ez a gyöngy bi-

rodalmamban termett, 's mind ember- mind szellemeknek magasbra kell becsülniök azt a' mélységek minden aranyánál, — ez tartja fenn Országom' függetlenségét." Most minden táj felé röptek hírszei, 's egy a' Nádorhoz is Aónaszékre, meghívni őt. „Atyád megegyezik öszvekelésteken, szól a' Gnóm, míg ő meg jövend, mi ülljük a' menyekzöt” Az ifjú a' Fejedelem' oldalánál állott, 's midőn Saroltát szívéhez szorítná, eltűnt éje a' földalatti sórengeteknek.

A' magas palota ezer szövétnektől ragyoglott, 's a' kristályfalak végtelen változatokkal tükrözgeték-vissza a' játszi lángokat. Öröm tűz égett a' mélységekben; vidor gnómalakok bocsátkoztak alá kötélén a' magasból, 's a' legkellemesb harmóniákat zengedezék; a' padiatokból asztalok emelkedtek, elborítva 's kínálkozva felesleg özönével mindenek, a' mi drága 's kedves az fnynek. Kéj, gyönyör 's örömjaj harsogott a' hegvekben. Hirtelen fordulván a' Fejedelem a' boldog párhoz, mond . „Oda fenn áll Atyátok már az_zaknatoroknál, siessetek hozzája. Éljetek boldogéi! ti engem' nem fogtok elfeledni soha.” 's midőn feljönének az embervilágba, egy kisedd Gnóm ült világitólag hozzá jök, 's ezt sugá Saroltának: „Egyik lélekvirág által életed e' férfiú'szerelméhez van csatolva; — a' másikat e' perezben égeti ösive a'

Gnóm fejedelem egy varázstükörben, bogy e' férfiú is örökké szeressen téged; ennél fogva te élni fogsz, míglen téged ő szeretend; — 's. ő téged szeretni fog, míg élend, — így hálálja-meg a' Gnómherczeg könyűdet."

Költői nagyság.

Méltólag ki nem vitethetik e' Novella'szerzőjétől.

GR. MAJLATU JAVOS.

AUGSBURGI ÜTKÖZET.

910.

Hunnia' rettenetes karú Hősei tűnnek elombe,
Kik legelőbb védék. Országunk' sarkait Árpád'
Holta után az egész Alcman'ia' fegyveri ellen.
Aügsbürghoz tódult roppant birodahaa
Lajosnak,
's tőjodzött karral Magyar ellen fente aczélját.
Fő Ura hamuinknak Zoltán volt akkor: időtlen,
's karjai még gyöngék szablyát ellenre suhintni.
A' hadi kormányt a' Nemzet' szózatja Lehelnek
Nyujtá-ált, Őlhe létt első Hadnagyja hadaknak,
's a' Magyarok' lelkét borzasztó kürtbe lehellett.
Sok szonijús szablyát vezetett míg azomjokat oltá,
A porban-baverő Teuton' vérével itatván.
Test ha lmok földték Noricumnak telkeit akkor,
's a' folyamok véres patakoktól felzavarodván
Nem nyújtottak italt a' rémült Vinduszi népnek.
A' Frank és Svévusz mind elhullt Pár' folyamánál,,
's a Noricura' fíjait Lenek hullámi sodorták.
Népei Nyúgotnak nem merték hosszú időkig
Árpád gyermekeit haddal fenyegetni ezentúl.
Oly tüzesen védék megtámadt hoirokat ekkor
A Magyarok! kiknek villámzó fegyverit és a'
llarftánjr kürtü Leheld kánul elzcngeni kobzom.

E L S O E N E K .

Mi Ily zúgás ötlík füleimbe! mi villog az éjnek
Sitút kormányban ? ! Rengő dörgéssel ütődnek
Nyúgotról ,suhogó szélvészek az Attila-várnak
Ormához i Noricum', Francéiba'; Svévia' 's Sazon'
Magzatinak táróját válongani látom az éjben.
Látom torladozó seregét tódulni erősen.
Augsburghoz minden tájokról egybe gyülgngnek,,
's mint a' görbe folyók, mind a' tengerbe omolnak,
Úgy a' Teutonok is mind egy táborba' tanyáznak.
Hát mit akartok, ti Nyúgotnak gyermeki, itten?
Merre visítaná majd egyenes szablyátoa' atízélja,
's mérges dárdátok' fényes hegye merre ragyogland ?
Mord képű Szigárd, mit akarsz bogy fegyvered öszve-
Húzod? Mért fenyegetsz életvesztéssel amollyan
Teutont a' ki ölő karddal nőm övedzi magát fel,
's ,élszárnyon nem iramt Augsburgi vitézek' öléba'
,, Attila ma g van a k dölyfet megalázni idő már,
,, Hogy ne talán büszkén fordítsa reánk buzogányát.'
,, Megholt á hadakat-rontó Pannóni. ' Hőse!
,, Ne féljünk többé! dúljuk-szélyt árva hazáját.
Zoltán, Árpádnak fija , gyermek 's gyöngce csatázni.

„ ‘s lássák ar vadonok’ burda ti a n fajzati, hogy mi
„ Szembe merünk ilyen gyűlevessel szállani
mindég. “

így orclíta kevély hangon Szígárd vizözönként
Terjengő seredéhez, erős-Hí árkába feszített
Kaidja szorult, ‘s levegőt sebesen hasogatva visított.
Ó SenonoV (melly Francia nép vala) Herczge
máskép"

De mivel a’ harczoa’ fija volt megvívta az ellent
Úgy, hogy nálánál jártas Hőst akkor időben
Nem mutál a’ Német nemzet: ‘s így néki adá-ült
A csata’ kormányát gyermek Lajos, a ki időtlen
Leven, nem bízott erejébe’ Magyarra kiszállni;
Hát az emel kardot , a fenyegetve lövelli szelésrc
Megköszörüit élet Pannónia’ szép telekére.

Hallod , vad harezok’ Villáma Lehel!
dtihödéáét

Az Teuton’ pezsgő népének ? látod az érezben
Állókat? Mint a’ rablásra menő vadak éhes
Mord fogakat vrcsorintanak a zsákmányra
dühöngve:

Bajnoki tűz szikrája lobog kebledbe, ‘s hazádnak ‘
Szent védelme ege Csapódó lángokba röpüget.

„ Hol van Előd’ fija Bors ? Üljön paripára serényen,
„ ‘s gyűjtse az elmélyedt Pannónia’ Hadnagyit össze,
„Századok’, Ezredek’ és kisebb csapatok’ Vezetőjit.
“

így dörög a harezok’ Dólója szemöldökít ÖszVe- ,
Húzván és szemiből haragos villámot eresztvén.

Attila' vára alatt Csepelen, Duna nagy szigetében,
Gyú'ltenek-öszvc serény mód a' Hunnia Hősi, Vezéri,
Kikhez ránczbaszédett homlokkal nyersen imígy szólt
A' harcok' Döntője Lehel: „Látjátok az aggott
„Bérezek' tornyosocló tetejét az egekbe meredni,
„ 's a' Duna' bullámit ki-kiütve csapongni Kelenföld'
Büszkén fennálló sziklájira: úgy emelengnek
„ A Teuton' tenger-sokaságú magzati feljebb,
„ 's harezriadó hangjok hamvas felhőkbe ütődik.
„ Árpád' kardjával 's karainkkal vívt telekinkre
„ Vágynak irigy szemeik, 's berohanni akarnak ez áldott
„ Pannon' begy- völgye termékeny földre már már.
„ Tlát elnézhetjük békén ime' ránk fenyegetve
„ Czelző kardoknak begyeit?! Ki merészle csatázni
„ Scythia Hőseivel, s nem dült a'sír' fenekére ?
„ Hol nem győzött még szabiyánk azonóta, hogy
Álmos
„ Volga folyón altalvezetett bennünket e' földre ? “
Mint miker a' tenger'sodródó babjait úzi
A' fagyos éjszagnak zúgó szele, háborodás lesz;
Égig tornyosocló hullámok gálya -, hajókat, _ '
Szirteket, embereket nyelnek, s fene módra dühöngnek
Olly zudulás támadt Csepelen, mikor a' Teutonnak
Kardját cm lege té a harc?' Győzője ; egekbe
Felszáll barezzengo hangjok, megboszüi az ernyőt

Füzesben legelő bika és feltartja fejét a
Bokrokból. A' part mellett úszó halak is meg-
Hallván vad morajok', Duna túirészére osonnak.
„Ki meri Árpádnak népét fenyegetni e hangon?
„Ti alacson lelkük! mért bántottátok előbbed
„Hunnia magzatját, kamtok mert kelt-ki reája?
„A' Magyar a' honját sírig védelmezi, 's nem bánt
„Mást: ha előtte magát megalázza ; de merjen
„Fegyvert fogni reá valaki, van fegyveré, karja.
„Szittyá paiazsával nyíl-'s dárdát visszaverem! ő.
„Nyűgöt' gyermeki l ti már mind táborba' tanyáztok
;
„Várjatok, a Magyarok sem késnek kardia kiszállni
„Veletek. Ott léracn siablyájok , epébe' fű rész tett
„Srittya-nyilok, tegzők, csúcsos dárdájok is ött lesz. “
Ezt zúgá a sok HŐs szinte csatára hévül ve.
Egy sem volt ki hüvelyből nem rántotta-ki kardját;
Villám lőtt tüzesen megmarkolt fényes aczéljok.
„Vad harczok' Tiprója Lehel! “ — mondotta
továbbad
Sok Hős, — „Főhadnagyja te vagy sereginknek,
utánad
„ Fog csattogni súlyos kardunk, bár merre kiváuocl.
„Ámbár a' délnek forró homokóra vezetsz is,
„Vagy fagyos éjszакnak hó- zúz- jéglepte hegyére.
„ Ül j a' sós tengerhuilám' hátára, követnek
„ Hoseiü j ámbár a' felhőkbe nyúló kopasz és zord

„ Szikláknak tetejére viszed-fel fegyvered’, ott is
„ Állunk. “ — Ekkor mind-, megvágván karjukat, él
tök’

Cseppjeibol ogy drága arany- ‘s gyöngyös nagy
edénybe

Mindnyájan egy kis’vért hagytak-folyni, ‘s kitöltet. —
Fő szentségük volt nemes Éld ölünknek ez akkor;
‘s így eskü ttok már Álmosnak szittya Apáink.

Ez bogy megtörtént, az, véres kardot Ugundnak
Átnyújtotta Lehel, ‘s badtüz e hevítve keményen
Ne ett a’ könülál lóknak seregére ‘s parancslá
Hogy valamerre tanyáznak az Árpád’ bajnoki, tüstént
Körüyülhorúozná ‘s fegyver-ragadásra rivasztná.
Mostan Ugund véres köntösbe felöltözik, olyan
Kard van markában, ‘s szél szárnyán hirdeti a’ Fő
Hadnagynak tüzesen villáméé liarczai parancsát, ,
Hozzá adván azt: hogy karddal vész-el az olyan,
‘s győrinek! nem Ka’ou’tk, Nemesek nem lesznek
ezentúl,

A’ ki paizst nem fog , ‘s karddal nem övedzi magát fel.
Mért akkor fsak azok hirezoltanak a’ csata síkján
Kik Nemesek voltak ; Nemesek pedig olyanok a’ kik
llarczoltak : mind epy.volt akkor még Nemes és Hős.
A’ Magyarok látván véres köntösben Ugmulot
.Erczkehí lök tüstént fellobbant’ e’ hadi híre
‘s felhőkig röptüo stigár lovaikra szókéitek:
De bezzeg bódult Pannónia’, Dáczia’ ‘s Morva’

Arczin sárga halál' sáppádt ráuczai ültek.
Elképedve futott kiki kunyhójába , ha látta
A' véres kardot, 's. köntöst lelebegni
Ugundról.

Mit reszketsz kobzom? harsány húrod íme
hanyatlík,
Ugy halúk rezegésednek szava mintha ijednél,
's mintha erős morgás, robogas veriné-el erődet ? —
Ám de mi morranat ez? Mint a szélvész' dühe dül-fül
Olly zúgást hallok; keverogve tolonganak öszve
Dácia' halmairól, a' Pannoni 's Jorva vidékről
Á' harcban mindenkor erős nagy. Hunnia' Hősi.
fiákos! te homokos halmok' bő anyja , nyerítést
Hallok (lombjaidon. Nyihogó paripák ropogatjuk
Szittyá-kezekbe szorult kantárok' aczél zaboláját;
's mint mikor a' tölgyes bükkös Bakony erdeje
bömböl
A' zuhogó széttol, olly morgást hallani rajtad.
Ott állnak mint a' fenyesnek szálai készen
A Hősek , lovaik tombolva zörögtenek éle
Kardjaikat, 's. délczeg mód' ágaskodva nyerítnek.
Nyusztborból varrott süvegiknek szőre fakó volt.
Hosszú köntösben , melly Aziabéli vadaknak
Bőreiből készült's saruban nyomták paripájok
Nyerget, és csipkés sarkantyú tüzelte
lovoknak
Karcsú inát; torzas bajszok keveredve
lcbalgett
A'szellőn,, szemek komoran forgottak alá-fel

Vallókról tarkáit partincz fityegett-ic kevéycrt,
Hátaikon puzdrát vittek megrakva nyilakkal,
Oldalokon suhogó kaid zörgött, jobb kezeikben
A' buzogány izmos markokba szorulva kerengett.
Mint az oroslánok nagy göggrl néztek, ügyelvén
Hol van az, a' ki velek karddal mérközni merésztend.
Bulcs , a' liarczoknak Zászló u , elől lobogatta-
A' véres zászlót,, tóéúla- utána Zarádnak
Fo Hadnagyja Velek, s rézbunkót tarta kezében.
Legmagasabb 's c ontosb paripán nyargalt vala Orgyas,
Hosszu szemöidökinck lekonyuló szőri befödtek
Szikrázó szemeit, horpadt volt homloka' csontja.
A' Magyarok közt o volt akkor időbe' legizmosb.
Ott robag immár aVmennykővágású Botond is,
Ferde fokú nagy bárd fénylik markában inogva.
A' Bízaucci aranykaput ő döntötte-be nem reg
A mikoron seregét Görögök' fővárosa látta j
Akkor hajlotl-nicg foka is kaputörté vasának.'
Eunger is ott van már, letárolt fejű kán seregével
A Duna' partján áll, ' kán nyelven harsog övéihez.
O ment-át legelőbb Almos részére Kiownái;
Bojta , Kdén , Retel , Ét, Etu és Oluptulma Vezérek .
Öt követék, mikoron látnák nagy lelkű Apáink
Feíjrvérinek bódulni Kiow-vái ' baszké Vezérét.

M A S O D I K E N E K .

A' piros arczájú' hajnalnak bársony öléből
Felszállt a ragyogó nap, 's széllyclszórta sugárit
A' hegyek ormairól; mikoron felugorva lovára
Jött Lehel a teres Rákosnak dombjain álló
Táskám Hősekhez, kiknek karéjokra lövelltt
Napsugarak szemeket-sértőleg visszaverődtek.
Féloldalit szökééit pej ménje nyerítve alatta,
's fodros tajtékot hányt.szélyt rázkódva fejével.
Nyuszt kalpagja felett sastollúk ingoüözúnak ,
liareztüzeket szikrázó két szeme fényle-Li a le- '
Lóggó bojtok alól, komoly ábrúzatja sötétlett,
Széles válláról tigrisbor függe kevéiyen,
Körme ezüst, mellen kapcsolva merően : oroszlánt
Szokta ekép' általmarkolui dühében az ádá
Tigris, hogy ha kopár szirten viadalra kiszállnak.
Kürtje aranylánezon csüngött oldalra akasztva.
Harsány kürt volt ez: ha Magyar hallotta rivallnl,
Dúló vér dobogott raingyárt Marsz-lakta szivében,
's hangjától, mint a' Boreász' zugtára dagadnak
Adria' öblei, úgy buzdukt hős keble Magyarnak.
Indimi gyöngyökkel kirakott buzogánya ragyoghat

A' nyerg' kápáján, izmos markába szoritá
Attila' nagy kardját; (szent kard volt, önmaga ezt
Marsz

Isten félcsudakcp' küldé vala Attilúnak.)

Mipt a' nyíl végig nyargalta Vitézei rendjét,
's háromszor fűvú-meg kürtjét, annyiszor ok is
Kardjaikat fejöten feljűl feltartva fogadták,

's rengő zúgással harsogták. Sa fiak anyjok

Jöttén szoktak csak'szárny csattogatva visitni.

A' Hős kardjával jelt ád, — hallgatva fülelnek,

O pedig így dörgött harsány hangokra fakadva :

„ Árpád' kardjának hajdan követoji Vitézek!

„ Hurczok pattognak Nyugatnak halmain immár.

„ Csüngnek az őszveszaladt Alemann népeknek
aczélos

„ Fegyveri, öldöklő dárdák' zászlóji lobognak.

„Haddal vívt Honnunk'szép földje felé fenyegetve

„Csattog az ellenség: csattogjunk lmt mi is őrá.

Görbe vasunk szeldesse nyakok', s bezuhintva
folyókba

„ A Duna hült testök bullámin hordja-lc hozzánk.

„ O hirdesse vitéz karainknak réttenetessen

„Sújtó viliárait, reszkessenek a' Duna mellett

„ Táborozó népek, 's fiainknak jusson eszük be :

„ Hogy most párolgó kardokkal vívnek Atyáik.'’

Énekem' érzékeny hallója ! Bakonyba leütni

Húcsap az elterjedt bükk tőkéjére, csikorgva
Mcg-mcgakad minden fokon, és mind annyszor
ordít

Mig minden szirtet nem jár sorjába ; ropognak
Akkor az ormoknak meredek szik táji, mohette
‘ Agg tölgyek ‘s bükkök meghangoztatva recsegnek :
Olly robogást inelíta Lehel , mennydörgőn! tetszett
Hadnagyi hangjával Rákosnak dombjain álló
Hősei kö .tt j paizsok , kardok csattogtanak izmos
Markokban. Lovaik hallván a’ rettenetes zajt,
Megerszeppentek a’ homokot horkanva kapáltuk.

Induljunk HŐs ek ! folytatta továbbra beszédét
A’ laiczok’ győzójé, súlyos karotoknak alatta
„Hüljön-ci a’ Teuton, ‘éNyúgotnak magzati lássák:
„Hogy titeket harcz szült, csata táplált, most is az izgat.
„ Szittyá-oroszlánok , mord Attila magvai jertek!
Érré megindultak, ‘s a’ tábor kürtjei morgva ,
Mint a’ két hegy közt sodródó szél’ dühe, zúgtak.
A’ Főhadnagy ment legelöl, hadi kürtje rivállott.
Bulcs a huiczoknak Zászlósa nyomába követte,
És az egész tábor zászlója után nyomulódott. —
Ott hol az öszvcszorult Duna hátát látja Kelenföld
Oázlani a’ gályás-Csepelen két ágra szakadva,
Ottan keitenek-át tömlőkre leülve papaiként
A’ barezsomjúzóok, ‘s túliévén útnak eredtek. ,

Két napig utaztak halkkal. Harmadnap elértek
Árában' elterjedt síkjára 's megálltának ottan,
Hol most a' zavaros Rábának 's Rábcza' iszappal
Felzagyváiit vizeit Duna' öble fogadja magába.
Itt leteleplének mindnyájan a' Duna mellett
Zöldello terén, hol Ceresz' sarkija bőven
Vág most sárga kalászt, 's hol vastag rendek omolnak
Görbe kaszája alá a' gyors gazdának. Imitten
Vártak míg Usztibú Veszprémből jönne hadával,
's Tulma, Komáromnak Várnaija, felúszna hajókkal.
A' tájt vizsgálták a' Hősek széllyeloszolva:
Felmentek Pannonhalmára az ifjú Vitézek,
Megmutogatták a' karezok' forgottjai nékik
Távol kékellő Kárpátnak bérceit, a' sík
Róna mezőt, hol most Csallóköz szántja ugarját.
„ Ottan van, mutaták, Duna- 's Vág-gánczolta
Komárom,
„ Talpkövit e várnak hős Tulma, Hetei' fija, tette.
„ Ott vívott Árpád , ott győzött kardja, amottan
„ Áll a Nyitrai hegy, nagy hírű piarcza csatáknak.
„ Kádusa , Huba , Zoárd ottan vívtak Zobar ellen,
n Ottan győzék-meg, megfógták 's hegyre akasztók. “
Estvénként mind a' táborba gyülongtenek öszve-
Úlvén hadtúzeiknel, 's vagy pirítani vadhúst
Njárson, vagy hadakat szoktak hallgatni időnként. .

Hogyha kivált Türtül, jártas magzatja hadaknak,
Harsány bangókkal festé-le csatáidat Árpád!
Már a' hetvenedik télnek dere lepte szakálát;
Ősz haja tiszteltet gerjesztve sűmilt-le, szavának
Hangjai reszkettek, viadalt dobogott szive még is.
Nem volt nálánál Magyarok közt senki tudósabb
Honjoknak történetiben, hires Attila barczait,
Almosnak Vojgán átjöttét, tudta Kiownak
Bús ostromlását, 's Árpádnak büszke hatalmát,
Délczcg hangokkal 'a kardvillogtatva beszélni.
A tüzes ifjúság'szép únszoltára Zalúnon
Nyert győzelmet imígy kezdette beszélni ekkor:
,,Mcghód attak már Árpádnak Nyitra , Bihar, Nyír,
,, 's Dácia' halmairól Tuhutuia' diád almi
ragyogtak r
,,De nem rettent meg Bolgárok' büszke vezére,
,, Sót fenyegetve üzent Árpádnak : hogy
vigye-vissza
,, Dúló harezseregét oda honnét atyja vezette ;
,,Mert máskép' csontját Bolgárok tördösik-aszve,
,, 's vad seregét lovaik fogják hactyogVa tiporni.
,, Árpád nagy lelket ez nem rettentí azonban,
,, Érezvén erejét 's tudván hogy nagy szelet indít
,,Büszkj Zalán: de vitész seregének tölgyi kiállják,
,, 's véle meg is vívnek, bár néhány lombjai törnek.
,, Évre hadindító szavat ád hadi kürtő Lehelnek.

„ Ez recseg. — Indul Bulcs a' harcz' Zászlósa'
Telekkel,
„ Teteinek tártnak, s Tis .a' partján állanak együtt.
„ Ellenben robogott tengernyi seregje Zalánnak:
„ A Görögök' Császára , Leó , oda küldte Nikétúsz,
„ 's Moesiabéü Király, Simon, könnyíteni sorsán
„ Kívánván , sereget küldött védelmre Zalánnak.
„ 'A' felhős éjnek kormában tartva lovának
„ Kantárát, állott a' két had . 's várta hasadtát
„ A' lúngfátyolban fejlő hajnalnak. Azonban
„ Megvirrad. Felzeng Árpád buzdítani népét,
„ Attila sok fényes diadalmat hozza eszébe,
„ 's jelt int. Megriad a' harsány kürt hős Lehel' ajkún,
„ Zúg az egész tábor, harczot zúg mind valamennyi,
„ Indúlnak szemközt a' Bolgároknak ; előbbre
„ Mozdul az ellenség, nyilzápor verdesi mind a
„ Két részt. Árpádnak fénylik markában aczélja ,
„ A' nyíl pánczélos melléről visszarusgódik,
„ 's a' dárdák' begyeit' feltartóztatja paizzsa.
„ Már közelebb állnak, szál kard- 's buzogányra
kikelvén.
„ Árpád kardjától sújtott koponyák lezuhognak.
„ Csótáros paripája nyihog rugdozva az elhunyt
„ Testeken, elboszúlve szalad-szélyt Moesia' fajtja.
„ Bal félen szörnyű zúdulás támad azonban,

„A’ görög í jakbal kisuhintott nyilak üvöltet;
„Ottan vív Lehel és Görögök. Hadnagyja Nikétász :
„Ketten csattognak, bal karján vér fakad annak ;
„Erre felintlulváo dárdával szúrta-Ie lóról
„A’ Görögöt, ‘s horgas kardjával szegte nyakát at.
„Fő nélkül maradt Görögök gyéiülve szaladnak j
„Egyik része Zalán’ kardját villongani látván ,
„Hozzá áll, ‘s lancsája’ hegyét rúgdózza Magyarra.
„Latja Zalán ezeket, ‘s Bolgárit vívni körulte,
„‘s párolgó vénei befecskendezve Lehelnek
„Kardját, néki rohan, ‘s szablyújut méri fejének:
„atrika’ rengetegén nem vív dühösebben oroszlán
„A’ raorcz tigrissel, mint a’ két bajnok; üvöítve
„Csattognak súlyos vasaik, ‘s már visszatolatnak,
„Már a’ paneléitól élek csorbulva kitörnek.
„Vasbuzogányt ragadott már végre Lehel ‘s kiütötte
„A Bolgái;’ kardját, — szörnyű vágással ütötte,
„Úgy hogy az öszvetörött darabok nem messze
lovagló
„Két bolgár koponyát sebbel vérezve találtak.
„Megdöbbenve Zalán ménjét sarkalta futásra;
„Mint a’ szél nyargalt, ‘s Belgrádba futott
Levesekkel,
„Mert a’ Bolgárság’ nagy része terelve Tiszába,
„Ottan túladtak, ‘s Belgrádnál látta Zalán meg

„így széledtek-el a Görögök Bolgárok j a Árpád’
„ Népe pedig diadalt ‘s országot szerze magának. “

így Túr túl, gyakran végig-simogatva szakálát,
‘s atyjáról maradt kardjára gyakorta tekintvén,
Mert ott volt ő is; koczantak kardja súlyától
Bolgárok’ rézvártezcftő homlokjai ottan.

A’ tüzes ifjakban hadi lángok Jobbadozának,
‘s Hadnagyjok’ karját bámulva leszenderülének. —

Éj vala: hüs szellők iobbgatták lángjait a még
izzó üszkőknek, ‘s némellykor pattogatással
Szórták a szikrát. Kibukott Almás-hegye mellől

A’ halvány holdnak már teljes fényű karéja,

És a szendergő Hőtökre vetette világát,

Kiknek képzelétök hadi álmodozással enyelgett.

A’ Duna’ zöldéi 18 szigetének gallyain édes

Hangzatokat zengett a’ busló fülmile torka.

A’ Jegelő nyájnak vigyázó pásztora egy vén

Fűznek redvesedett tőkéjén ülve panasszal

Fúvta furullyáját. Tücskök Csicseregve danoltak.

A’ Duna’ öszevekevert vize lassan sűgva folyott-le,

Néha vetette Magát fel viczkájndoZva keszeg-hal.

Éj vala : s a’ Hősek mélyen szenti ergve alútiak. —

S íme moraj hallik távolról, mintha dőröagne,

Jobban hallatszík mindég, felugorva fülelnek

A Hősek: Pannonhalmától morgva tolódik
Egy serég, erdőket gondolnál mozgani, úgy jött:
Veszprémből Uszubú most hozta vitézeit által,
A' még járatlan Bakony-erdőn késtenek úgy el.
Egy-íást a' Hősek hadi buzgósággal ölelték;
's meg Tüimét várták ki hajókkal jött vala másnap'.
Harmadnapra Lehel megmozdulásra fuvá-meg
Kürtjét. Mentenek a Hősek. Harsogtak előztök
A' hadi tárogatók.' Camuntum'sánczai mellett
Ment Faviána felé, hol most Bécs' vámsa fénylik,
A' robogó tabar. Kékellett Czét' hegye balról,
A' Duna jobbról folyt j 's már Mölch' várához elértek,
Árpád földének volt itteu vetve határa.
A Magyar orseregek Mölchnek várában ülének.
Látván, hogy Magyarok jönnek , kisiettek elejbe,
S elmondák: bogy már Augsburgnál táboroz a sok
Teuton, 's győzelmet kívánván vissza ménének,
A' harczszoi pjuzók beljebb indultának, és már
Átlépték lovaik honjoknak nyugti határát.
Már Noricum' földén mentek, 's diadalmi reménynek
Büszke vonásaival fellengeze arczúlatjok ; .
S bétoppuntanak a Vindef földére robogva
Elrcmöltének a Vinduszfölc' magzati tölök ,
látván yillongó kardjoknak rezgeat fényét,

‘s mint a’ fűrge vadász’ tegzétől futnak az erdők’ .
Vadjai, úgy futa szét ‘s bujt Vindélicia’ fajtja.
Már mikor a’ Magyarok íser-folyamábaz elértek,
Szélllyeszágatdó Alemann csapatokra találtak ,
Kik, mihelyest láták Magyarok’ tüzfőoyü dzsidáit,
Sarkalták lovaik’, ‘s vetekedve siettek üzenni
Szigúrdnak i hogy már nincs messze az elleni
hadnép.

Halkkal léptetvén legelői pánczélba’ fedezve
Ment Lehel, ‘s átvezető Iseren gázolva seregjét.
Itt az egész tábor letelepelt, a csatarendet
Itt intézte Lehel ‘f választott kémeket, a’ kik
A’ tájt vizsgálnák száguldva sebes paripákon.

H A R M A D I K E N E K .

Fridbera’ táján vert tábart a’ Pannoni badnép.
Villám-módra Lehel környéilnyargalva kiáltott,
‘s két csapatokra szegé badlibit egész seregének ;
‘s int valamint a’ kölykeveszett tigris jöve Tarzol,
A’ kémek közt legfóvtéiyoáb o vala ekkor, —
Ménje csapaut hassal tajtékot hányva ragadta,
Már eak alig pihegett párája, csorogva szügyénle
Sárga verítéknek csillámló csepje. Lehelhez

Ugrat, egész testében megrázkodva 's imtgy szól:

„Tenger az ellenség, nincs távol tábora innét. ‘

„ Láttam az ércz mellít sereget, tűzfényü dzsidákat,

„ Hosszú szabiyáknak tündöklő éleit, ordít

„ Harczkurjon gások , lovaik tombaiva nyihognak.

„ A gyalogok nyilakat raknak tegzekba, ‘s kitetszik

„ Hogy már ütközetet forralnak vad sziveikb-n

Hallván a kémet, dobogott hadi szive Lehelnek.

Hánykódott délczeg ménjén , ‘s esataszomja’ leheltét

Csontkürtjébe fuvá, ‘s nagyokat rikkanta hevében.

A’ csapatok’ Yezetoji sebes vágatva feléje

Nyargaltak: mi esett?--mi leend? megtudni kívánván.

Menni akart Lehel. „El kelt törteni még ma

NyugotnaL

„Magzatit! eztdorgé, villanta Attila’ kardját.

Zajgott a tábor fegyvert köszörülve csatára,

Csak Törtül néze, a’ baj nők Öreg, hüvelyében

Nyugvó szabiyáját komolyan, ‘s csendes tűzü

szemmel

„Hát felemeljük előbb kardunkat, szóla reczegve,

‘s a’ hadi Istentől nem kérünk semmi tanácsot,

„Áldozatot ne tegyünk, hogy gergünk’ védje hatalma
?’’Mint a’ háborgó Balaton’ hi ilámi nyugosznak

Ha múlik a’ szélvész: úgy enyhült lángja Lehelnek

A’ hófürtü öreg reczegő hangjára s szelidebb

Pillanatot veteget harczszomjúzó seregére. ;

A' tábor' Pálosit, Jóslójit, Túltosít öszve-
Vívta hogy áldozatot tegyenek, de figyelemeket arra
Függeszék : mi jelek fognak látszatni törülte. —
A' Fridbergi begyen fakadó forrás' patakánál
Választott helyet a fo Táltos. Lassú sűgással
Hömpölygött itt a kristály színű folyam-, aggott
Tölgyek's élytterjedt zöldellő lombjai tilták
, A' tikkasztó nap'sugarit tükrébe lenézni;
Két egymásra-borúlt meredek kőszikla-üregből
Szivárgott kifelé; a nyájnak tulkai hozzá
Nem férvén, zavaros nem.volt sóhaj szarvasok, özek,
Bár elszárguldtak mellette üzelve vadasétól,
Kikerülik csendes vizeit, vagy is általugorták.
Tiszta folyam volt ez, 's lassan höropölyge le tükte.
Itt egy szikla-lapály volt, moh nem nőtte-be színét,
Gallyak sem földték tar hátát; itt gyökeret nem
Veihete sem fa, sem a bokrok, mert nem vala nedv ok.
Ez volt a'szent hely. Istent áldozva imádni
Illy helyeken szokták Eleink, mint szittyái nemzet.
Tiszta fejér 's hizlalt paripát vágta-le azonnal:
Buzgón mormoltak körülötte varázsdalaikkal
A' Dalosok; pattogva röpült fel szikra az égnek
A' kék- füst gomolyogva sűrű felhőbe kanyargóit,
's hegynek tetején szállott-meg gőz-ködalakban.

Alkonyodott a' nap, csak fél kőre álla-Li már a'
Hegynek csúcsa megul j az egész tábor szeme
a'szent

Áldozaton fűgött: a' Jósok 's Táltosok a' jelt
Lesték. — 's ím sasokat halinak vijjongani a' begy
Szirten , a' felröppent öreget, csattogva követték
A kicsinyek , 's valamit forralva kivágtak az égnek
Sűrű fellegiből. Lebukott akkorra az erdők
Háta megé a' nap j de az alkonyt yérszinű fátyol
Vonta-be , a' nyugovó napnak beborítva sugárit.
Más jegyet is láttak: két felhő öszveütödött',
Eggyik nyűgotról , a' másik tere keletről ;
Megdörtilülve nyúlós villámok hulltak öleikből,
A' keletről térő felhő elnyelte, egészen
a' nyngtit. Nyűgöt gyászszinű horpályba borúla,
, 'S a' kelet' égboltján ragyogó csillagzatok úsztak;
A' lobogó lángok nyalták a'szikla' lapályát,
Míg a jegy látszott 's hamuvá lön az áhlozat. Akkor
Hálaadó dalokat rebegett a' Táltosok ajka,
's a fo Táltos Cgjesz porapában hága-fel a'szent
Helyre 's tudós hangon szólván fejtette-meg a jelt.

Éji homály lebegett a völgyeken és erdőkön. ,
Ménjén ült kiki a táborban 's hallgata mélyen.
Szunnyadtan nézek álom köd' íellegin által
A^y megújult holdnak felfordult szarvait, a mint

A' hamvas felhők' kóvalygó leple alá bújt,
's újra 'kibukkanván , végtére leszála. az erdő
Háta inegé j nyúlós csillagzatok estek az égről,
Tuszkolt a sok ló 's tombolva harapta serényét.

Felső lángja pirult már a' hajnalnak, az égről
Lassanként a' kis csillagzatok oszlani kezdtek ;
Most meghívta Lehel kürtjét, harsogtak utána
A" hadi tárogatók, kardcsattogatva nyomultak
A Hősök, 'lovaik kantárát tartva Lehelhez
Mind közelebb mentek, s körülötte karéjba megálltak.
Á' tábor' közepén teljes, pompába' ragyogva
Állott a' harczok' Győzője, vitézi vonások
Fel lengtek vért látni szokott komoly ábrázatján ;
Két szeme had rontó tüzeket villámlani látszott:
Nézték a' Hősök, szemléitek benne oroszlánt,
Melly tíz tigrissel viadalra kiszállani bátor.
Zörgve voha-ki aczél hüvelyéből Attila' kardját:
Reszkele élén a' hajnalnak vérszinü lángja,
's mint a' szél dühítői ostromlott tölgy, csikorogva
Hajló lombjaival , csapdozza sokágú tövéből
Sarjaiké kisebb tölgyfattyakat és inog alja:
Úgy izgatta Lehel hadrontó szelleme által
's büszke vonásaivá! ránéző tábora' tölgyit.

Már menetelre akart jelt adni, de visszarakadta
, Ismét ajkától a' kürtöt, 's dörögeni kezdett:
„Véres harczoknak magzatjai, Bátraki Eriek!
„Itt az idő Alemannok' agyán tompítani szablyát,
„'S ránk fenekedül merő sziveikbe meríteni dzsidákat.
„ Rajta tehát Hősek! legutószor eressze ma fényét
„ A nap szédelgő fejeikre. Lövelje reájok
„ Villámzó karotok képét a'sárga halálnak.
„ Rágják a' vérét fővényét hentergve kínokban,
S fenn yen torzongó szavaik nyöszörögve nyöszörögők :
„ Múlyen rettentő vágása van a scytha-kardnak.
„ Mérges kardokkal villongók ! merre ragad majd
„ Titeket a harcznak ho szóm ja, előre tekintem.
„ A tenger sokasig meg nem rettentí kebeltek',
„ Nem! mert eggyé fórt haderő letiporja az ellent,
„ Bár robagó sokasága alatt szakadásra remegjen
„ A' föld ; lám mi nagyobb a' végtlen tengeröbölnél
» egy barlang üregéba lakó szélvész kiövíltve -
„ Néki rohan 's feldúlja dühös zúgása határt nem
„ Ismerő vizeit 's helyiből a partra kitúrja,
„ Úgy hogy tajtézkiz kínjában ' nem szünik addig
„ Nyögni hatalma alatt valamíg a'szélvész akarja.
„ Nem rettent titeket kardok' dárdák' dühe, nem ! mert
„ A lelket maga a' hadak Istene fúvta balétek,

„ Ott fogadott titeket mellébe vitézi anyátok
„ Hol felhőkben úszó Kaukázznak be reze fejrlik ;
„ Testhalmok közepett kezdettetek élni, csatákban
„ Szívtatok, emlőket. Hát rajta ! idő nagyon immár
„ Életlő vasmarkotokat felővedzeni karddal.
„ Szomjús szalyátok ? — Menjünk liát oltani szom jut,
„ Én leszek a' szomjús szablyáa' vezetője. Utánam! ”
Mentek föld- és menyrázó riadalmi robajjal.
Vertach torka körül nyugvó Alemannokig elhat
E rengő zúgás. Felugorva ragad kiki kardot:
Habzó szájjal zúg Szígárd sürgetve csatára
A' tábort, a dűkölléseiben rugdozza gerellyét.
A' beljebb nyomuló Magyarok szemeikbe világolt
Hirtelen a' sok aczél. Ellenség' tábora ott az.
„ Itt legyen a' csatatér! “ fenndörg Lehel, és igazítja
“ Sorba , elintéztvén , hol fog minden csapat állni.

Bunger ment legelől, tárágyán a' vasifsak ingott.
Bosszús vcronló karokat nyúlongani bitóra ;
A szomjús szablyúk készülnek eloltani szóra jók' .
Mint a mennykövel terhelt felhők , úgy ütődnek-
Oszve az' Ellennel Bungernek Kánjai. Csüngnek
Horgas. szablyújik , sebesen mind felre tasztíják
A fejkét hasogatni ment Teuton-vasak' élet,

És meg sem tolják hátrább, bár homlokok izzad ;
Mert Maclarász-Henrik , Szászok' vezetője, falat vont
Szálás természetű szász-seregével, kik felajánlták
Él tőket úgy: hogy készebbek mind veszni csatában ,
Mint diadalkoszorúi' engedjenek a' tar agyúknak.
'8 hulltanak is kun kardok alatt, de halyökre tolódtak
Tüstént más csapatok; 's valamint ha levdgod az ép fűz'
Lombját, több sárj h ajt-ki helyette's bujábbra tenyészik,
Úgy annál többen tódúltanak a' viadalra,
Mennél több szál dült serégéből a' Madarásznak.
Kurjogatott Bunger, mérgében rágta bajuszát.
Néki ered 'a gyorsabb rohanással iparkodik ellen.
Hasztalan J — áll a'szász, mint márványtzikla , merően
Mellybe ha ütközik' is más márványszikla, nyomódik
's enged ugyan keveset, de azonnal visszataszítja.
„Hát gyöngül karotok harezoa' magzatjai átfibár
„A lelket maga a hadak Istene fűvta belétek!
„O megerősít még, titeket csak bízzatok Obenn.”

Mit hallok? karokat buzdító dal zeneg ottan
Hol teguap magyar áldozatot hadak' Istene látott.
A Dalosok'seregét hallom Fridbergi bagy ormán.
Zénóitok dalaik, mert Marsz ihlette beléjek
's messzehatók mint a hegyről tengerre zajongó
Szélvésznek zivatarja. Lehel meghallja 's feliedül,

Pánezelban van már, lova is pauszéiba fődözve
Nyargal elöl 's röpül a' tigrisbőr' farka utána.
Érczbe fődött hcsek 's paripák csöngetve követték.
Fenylett a sok vert 's meg tompította világát
Álemanok szeminek, rézbástyát mozgani véltek.
Elszánt kardokkal dönté Szászokra boszúját
A harezok' Győzője, körulkanyarítja hadával. _
Nincs mentség 'a menedék : nagy , hosszú termetű
Szászok

Hullnak 's egymás n halmozva rakásra feküsznek.
Ott vesztek Tankmár, Szigfrid, kik Henrik után a'
Szászok' népének, legszálásb bajnoki voltak.
Állott még Henrik fennyen biztatva legényit,
Kik körülötte hegyes dárdákkal vívtanak; elszánt
Lélekkal rohan a' harcz' Győzőjére, de tompul
Kardja az érezsison, mellyen 's a rézszügyü ménen
Végre dzsidája' hegyét úgy néki feszíti Lehelnek,
Hogy nyele meghajlik 's hajlongva törettetik-öszve.
Mint a hegynek tolt kőszikla ha visszaszalasztják
Omló morgással rohan a'sik róna felé-le :
Olly robogással ütött mostan Lehel a' Madarászra.
Hosszú ezablyáját le-lefordította kezéről,
Zsibbadozott a vér ennek karjában, aliglan
Tarthatván kardját 's fékét félsz-Iepte lovának,

Elragadák Őtet bajtársai a' körül állók ,
's vitték a' harczok' Győzője elől, ez utánok
Rúg tat van két Szászt vágott-le helyette, s rugóhó
Vaskörmű paripája kiloccsantotta velőjök' !

Távolag egy dombról kétes gondokba merülve,
Ncze Lajos Császár a dörgő harcz' mezejére,
S fájt szive, mert jó volt, (de tanácsosi roszra
vezették)

Hogy hadat indított Őt nem bántotta Magyarra.
's im', mint a szél tol felforlyant tenger
ügyeks' zik

Féldagadott hullámhátát a' partra kitérni ; '
Úgy mozdult Szígárd, Jancsúkat előre feszítő
Népével ; Burghard Svábok' vezetője utána ,
A' Bajor Arnulffal ment a' Lotharingi Yasallus
Hajner, Salzburgnak bátor Főpapja Theodmár
Sok papi rendbelivel, s Komád Francchia hőse.
Roppant birodalom' hada, 's mind harczolni tanultak
's jobbnak tartják mind szemüket behunyni csatában,
Mint sem raeghódolt országban liordni bilincset.
Megharsan Szígárd ' a'sok haáisípok utána.
A tenger sokaság egyszerre suhintja-ki felvont
Íjából nyilait. — Süni záport omlani láttál ?
Úgy hullott a' nyíl 's napnak befogta világát.
A' zápor sűrűdik: Magyaroknak tegzei rúgják
A méregbe füredi vesszőket; szörnyű csapás ez !

A' nyilak ütköznek hegyeikkel forrva epétől,
Ok vívnek mostan harapozvún a levegőben ,
's felhabzott csúcsok már mérges harmatot izzad.

Újabb mozgás. Mint mikor a' Duna a'
havasoknak

Tág öblébe futó folyamiktól feldagadozva
Önti-ki árvizeit 's habbal beborítja vidékét:
Úgy dült a' Teuton szemtévesztő sokasága.
A' kifutott árvíz sodródik, míg rohanása
Gátra talál 's megakad nem tudván futni továbbra :
Olyan gátra talált Szigárd' hada hős Magyarinkban.
A mennykovágásu Botond , Uszöbúval, Ósével
Tulma is ott állott, 's a horpadt homloku Orgyas,
Hét görcsű buzogány látszott markokba' forogni.
Csongctt a sok kard, dárdák he yi öszeütődtek,
Rontották egymást keveredve. Lehelre irányzá
Szigárd dárdáját, s le akarta taszitni lováról ;
Ordított felforrt mérgében.'— Hasztalan! állott
Még Lehel, és suhogó kardjának meztelen élet
Villogtatta reá; Szigárd vállába csikorgva
Bemetszette magát ez vért buggyantva belőle.
Szörnyű morgással dörög a' két elleni hadnép :
Illy zudulás lehetett a kénköves Aetna' ürében,
A' iáikor elsőben készült bűdös üszköt okádni ;
Forrott a' kénkö , a szélvész futkosa széllyel

Félhaj házni nyiláét ‘, mellyen kieressze haragját.
Prígybe csalá szintén a tenger habjait is már,
Hogy mennél hamarább látná vad szándoka’
célját.

‘s nem győzött még is Nevetek a gránit-oromnak
Tar szikláji dühös zúgtát, ámbátor inogva.
Hogy bőszut önthessen, mit tett végtére az öszve-
Frigyesedett barom bajtárs ? — odahagyva előbbi
Lakhelyeik’ máshol forralták mérgüket, és fei-
Gyúlva repesztették a’ hegynek bérczit, okádván
Bosszúval terhelt gyomrokból a bűdös üszköt,
‘s visszanyomulván már kínos rópogásra fakasztuk
A’ nevető ormot s köveit levegőbe röpít ék:
így volt Angsburnál a’ dörgő ütközet; Állott
A’ Teuton , mint a’ kősziklás Aetna-hegy orma.
‘s ámbár megrendült de nem omlott-öszve egészen. .
Fortéllyal kell hit ezt is meggyőzni Magyarinak.

NEGYED LK ÉNE- K_

Négy-órányi időt haladot már reggeli ótján
A hevesen tüzelő nyár’ napja ragyogva az.égen.
‘s már a néki-feszfílt karokon facsarod va
patakszott
A’ meleg izzadság, ‘s a’ kardok’ markolatán le

A' megaludt vérből gyült hártyákat mosogattván." Vérhüveiyu szablyák látszottak íorgni kezekben.

Felzengett most a' Teuton diadalmi örömmel j Milly diadalmi öröm lehet ez, kobzom! te te zengd-el A' Magyarok , hátat fordítva , szaladnak, oszolnak. Rése keletnek megy München' tajéka felé , más Rése pedig clélnek, Kaltenberg sánczai közzé, (Római sánúzok ezek). Nemei lyek Nóti begyeknek Tartják a kantárt. Frjldbergnél vonja magát el A' mennykovágásu Botond és Dózsa, ÓzalárdclaL Megmozdult Szigárd ménjét sarkalva .utánok. Kurjongatva nyomult az egész Alemann had , oszolva Több részekre, hogy a száguldó Hunnusi tábort Mérges dárdákkal rugdozva kihányja nyeregből. Ámde rövid volt a' dárdájok, messze futamlott Tőlök gyors lábú paripáján a' Magyar ingott Lábok alatt a' föld, 's a' tarlót öszvetapaszták. A' villám paripák így száguldának-el akkor, Mertek volna talán versenyt pályázni szelekkel. Már mikoron délen ragyogott a' nap' tüze, mind el-Tuntenek a Magyarok hegyek- és erdőkbe vonulva. Csak Buga késett-el, Buga egy század' Vezetője, Fürge Vitéz 's bátor harezolt többféle csatákban : Volt is látai jelét, tje , homloka, karjai aebjén.

Kit, mikoron Lechtől nem messze, vizekbe
szorulna,
Báárvén Arnulf seregével vízbe fulaszta.
Győzelmet tapsolt az egész had inépe Lajosnak.
Most kiki elbágyadt testét pihenésnek ereszti, .
A' hűves árnyékú erdők- 's berkekbe ledülve.
Ottan kívánták enyhíteni a' csata'síkján
Rájok mért sebeket béburkolgatva lapukba. —
Szigárd Lech'-mezején nyugodott fáradt seregével.
Csend volt e' tájon, kardját kiki oldva letette;
A harezban nyihogó paripák is széllyeloszolva,
Vagy ropogatták a' fűvet, vagy lankadozólág
A' nagy hőségűől zöld fába lehenyerülének.
A' csata' véreben fuldoklók' lassú nyögése
Kűszkűdűt rémítűn a' harcű-hizlaltű halállal:
Hogy kinos élűőknek véget vethessenek immár
A' csata' ménjeitűől eltiprattatni kívántak,
Hallá őket az ég 's élűők' fáklyájit elolttű
A taposű paripák va körmeik által, imigyen :
Kormos fűst kezdett gomolyogni az égbe,
rűpűltek
A' haragos szikrűk , valamerre Magyar had iramlott,
Tűzbe borult az egész tájűk; Fridbergi hegyektűől
Nűt-havasiűg,hamu lett a tarlű, rét, liget, erdű.

Melleyeknek nem elég egyszer csattogva leütiü,
Sőt mennél többet sujtának s zúztaak-öszve,
Annál készebbek tüzeik megemészteni mindent.
's immár csattognak: Magyarok csattognak e vallyon?
Ok azok! — a', viadal' Villámát dörgeni hallom :
„Harczba! halált fessünk Teuton', képére — utánam!”
's minden részekről sebesen vágtatva nyomultak
A . négy fő szelek így sietének üvöltve kivívni
Egykor az évig emelt és hánykótló fejt szh'tet.
Mint a' raennykövezo felhők villámi, kibuktak
Hirtelen a' füstből Magyarok'szabijaji- ragyogva.
Mind Hegnenberghez vonulának 's Pár' folyamához.
Ott nyugodott Konrád Francónia' harczseregével,
És Burghard a Sváb-nemzet' nagy hírű Vezére.
Kardhoz kapnak ezek, de igen késön, nyakokon van
Mar a'síű g a halált osztó sok hunuusi szablya.
Pannoni had kanyarul, Alemanuok közbe szorulnak.
Svévia' gyermeki és „Francónia fajtja! utószér
Kelt nektek ma fel a' nap, melyet már ienyugodni
Többé nem láttok. Bé van már hányva örökre
A'szemelek, kínos porban fetrengéni látom
Szittyái kardok alatt lezuhant véres koponyátok.
„ Mind elhullt a' Frank és Sváb I'” ez hajdani szózat;
E'.harczot sok anyák, sok nők átkozva siratták,

S fénnraaradott átkokból szcltt bús híre maiglan;
's én hiszek a sok időn által jött hajdani hírnek.
Attila' kardjával, melly szent volt, vívt Lehel itten,
Ezt, ha elől fénylett, Magyarok víz - tűzbe követték;
's fenragyagott mindég , mert a' vér nem foga rajta.

A hai-czok Győzője komoly ráuezokba redodzo
Homlokkal végig' nézvén az örökre lehunytak'
Vérbe' nyögő halmát; ismét szágultla továbbra,
Hogy mennél hamarább Szígárdot Lech' folyamánál
Meglaphesse 's hadát bébuktathassa vizekbe.
A hadi pajkosság'szele a' porban heverőken
Vitte seregjét át 's megtiprattattar lovakkal.
Vért izzadt súlyos karéjoknak meztelen- élők,
S hogy megtisztuljon Párnák folyamába' füeszték.
Hunnia' népe ! miért mártjátok Pár' folyamába
Véres kardotokat? Lám a Duna vérzavaros lesz,
Gyermekitek vizeket majd otthon meg nem ihatják.
„Épen átfért: otthon fiainknak jusson őszökbe,
„Hogy künn párolgó kardokkal vívnek Atyáik. “
A fürdett szablyák kezeiének fényleni újra :
Meglátá'szígárd , 's felborzadt lelke belcje.
„Itt van az Ellenség!” ordít és felkőti kardját,
A nyugovó Alemannók talpra ugornak,
De idejok nincsen felkantározni eloszlott

Ménjeiket, mert a' Magyarok vágatva rohannak.
Felpörgött az ugar, 's a rétek' rendéit égbe-
Szóiták a'sebesén száguldó Pannoni mének.
Szélvész vitte Lehelt Szigárdra y ugyan vatamint aa
Megtöri a sziklán álló teljes korú bükköt,
A' meredek szíriét lerepesztvén völgybe zuhintja,
's megkanyarodván azt mind felszedi 's hajtja magával
A mit az útba talál, 's addig nem ereszti magától
Míg fene gyomrával apró darabokra nem örli:
Úgy törí zúzsa Lehel Szigárdot közbe szorítva.
Mennyko vág oda hol lesuhint szabiyája Lehelnek.
A' ki csak ellene áll, nyergéből mind kihanyatlík.
Végre rája rohan Noricum' fajzatis Heringer,
Szörnyeteg', érczkoponyák voltak mellére szegezve
' vasfogakat vicsorítottak, mikor elleni fegyver
Rájok ütött, 's rutái csikorogva beléje haraptak.
Egy morcz őrjásnak tárták a Vinduszok ötét.
Három szablyát tört Lehel a' csikorogva vigyorgó
Vasfogakoa', 's mind ezt ordítva röhögte Heringer.
(Attila' kardjával mostan nem vivt Lehel. A'szent
Fegyvert ocsmányon megfértoztetni tilos volt.)
Meggpillantá ezt a' horpad t-homloku Orgyas,
Hétgörcsu buzogánya' nyelét markába szorítva
Nyargal, rája rohan, 's vasazott mellébe meríti

A dühödő agyarak jcaikorogtak ugyan de kínokban ,
Ét a szörnyű Vitéz vérét eltátva okádták.

A' kegyesen ragyogó nap nem nézhette tovább
mái

A' csata vérmezejét 's méltán lenyugodni sóhajtott.
Felhőt kért, és nyert: sűrű felhő érkeze délről;
Öfzvehivá sugarit 's elbújt a barna homályba.
Mintha az elhunytak leikéért bosszút akarna '
Altani úgy jptt a dúlongó fergeteg Augsburg'
Tája felé, reszketve-nyulós villámokat űzött;
Versenygett tűzök a kardok' ragyogásával, és már
A' vérgőzölgő csata'síkja leszívta magához
Az ég' mennyköveit, 's dörgő ropogásra fakasztá.
A'sűrű zápornak hidegült nagy cseppjei hulltak.
Megbomlott a ló, nem túrvén állam veszteg,
És majd hányta magát, majd rágta nyihogva serényét,
Meg- megrázta fejét 's böszülve szegezte szügfébe
És szaladásnak eredt s felrúgva lehányta loyagját.

Hát te is elrémülsz had ikobzom 's zengeni.nem
fogsz ?

Mit rettegsz ? nem bánt a felhők mennyköve téged'.

Éjszaka lett a'szürke homály befödte világát
A holdnak.. Csili ag nem látsza ragyogni az égen.
Magsarkalta Lehel ménjét és Lechbe szőritá
A' kétségbe rohant Alemannt, 's befűladozának.
Mint a sárga mocsár' zsembékjai Osztanak a' víz.

Habjain a' testek, 's Veszekedtenek a' halak éritek.
Kurjongások közt hajtották a megiramtat ,
's beérvén nyomokon hagyták kitaszítva nyeregből.
A' villámfenynél Augsburgba elértek az éjjel,
Feldúlták kapuit, 's győzelmet nyerve betörték.
Hallgass-el Kobzom ! rettentőt zengene búrod :
Mit tett a' Magyar ott, és mint öntötte boszúját.
Nyűgöt' gyermeki ! Iára mért bántottátok előbbed
ifuania' magzatját, karotok méri kelt-ki reája?!

A' ropogó felhők ritkulni 's eloszlni kezdtek,
A' hasadékókon ált, alföldre kacsöngni kíváncsi
Csillagok, a' komor ej' gyönyörű túner.iényi, ragyogtak.
Hajnal is, a' napnak kalauza, emelte bíborral
Fátyolozow arcátj 's mosolyogva kicsalta magával
A napot, a harcznak vérétül elundoroclottat. ;
Aügöburg' tája felett háromszor tínt—le homályba ,
Háromszor látszójtj ismét kiderülni felette,
Míg neki bátorodott 's folyton folytatni futását.

A' varas' közepén vont pompás sátora mellett
Álla Lehelkörnyűívétetve Vitézci által,
Kik hozzá jöttek vagy kérni vagy adni tanácsot,
hallja az Üröktől, hogy az ellenségi követség

Hozzá jönni kíván ‘ bekét esdekleni tőle.
Engedi ‘s jönnek zászlót lobogatva fejéret,
A szent béke’ jelet. — A’ Hősek félrevonulnak.
O pedig a pompás sátorba belépik azonnal.
‘Jobbján álla Botorul, harciját fitogatva kevélycn,
Orgyas balkézről emelé görcsös buzogányát.
Bajnoki méltóság fényiéit ‘s diadalmi kevélység
A Lehel’ orczáján , mikor a’ sátorba beértek
A’ követek békét hódolva könyörgeni tőle.
Ycgtlen számu ezüst- ‘s aranyat töltöttek elebe.
Kívülcg a’ paripák fekszetszámozva nyihogták,
Mellyek szinte Lehel’ számára hozatva valának.
A’ követek neviberi felszólott Bóvo Tanácsos ,
‘s jobbja Lajosnak ekep’ intézvén kurta bősze iét :
„ Hunnia népének diadalmas Hadnagya ! hozzád
„ Esdeni békéért küldettünk. Íme kezedben
„ Éltünk ! győztes vagy , mi meggyőzének, ügyetlen
„ Nyög birodalrattnknak minden szegletje előtted.
„ Sírnak Gyermekeink, Nőink reszketve áléinak:
„ Adj nyugtot nékik ‘s békét gyászolniok elhunyt
„ Véreiket, kiket ok bár köuybulletva siratnak ,
„ Áldani nem fognak, hogy az Árpád’ bajnoki ellen
„ Harczra kikelvén, vad szabijukat rántani mertek.
„ Oh! ha ügyünk érdekli szived könyörülni ne késsel.

„ A szent Béke' egét terjeazd-ki ez árva hazára,
„ 's majd unokáinktól áldás fog szállni fejedre. “
így szólt Bóvo szavát zokogással felbeszakasztván.
- A harczok . Győzője szemét a' földre szegezvén
Hallgata. Orgyas vad szemeket vete a' követekre,
's a' nagybárdú Botorul dörögve tekintte reájok.
A' hosszabb csendet, haragos hangokra fakadva,
Felváltotta Lehel: „ Ti gyalázat fajzati! mondván ,
„ Bántunk é titeket hogy megtámadni hazánkat,
„ 's rablani mertétek mingyárt nagy lelkű Vezérünk' ”
„ Árpád' holta után ? — vagy mért csodnltetek-oszve
„ Minden szegletiből Nyúgotnak ezen csatasíkra ?
„Nem bántottunk mi titeket: csak sanda irigység,
„ 's szennyes fősvénység köte kardokat oldalatokra
„ Az kísztette reánk fondorgó lelkűteket fel.
„ Undok tettetekért hadak' Istene önmaga állott
„ Most bosszút, védvén bennünket mérgetek ellen,
„ Hogy pulya lelket eket hirdesse gyalázat örökre !
„ 's Ti nem szégyelltek napfénynél jönni, fedetten
„ Arcczal békéért könyörögni azoknak előttök,
„ Kikre minap mérges gúnnyal (lölyföngé mirigynek ?
„ Békét nyertek ugyan: bár nincs ki fedezze hazátok',
„ 's szablyánk sapkáiból azt feldúlhatjaj de görbadt
gyámatlan vének, csecsemők, szüzek, asszonyok ellen

„Nem szoktunk hadakozni. Vitéz csak íérjüra ránthat
„ Kardot, a férjfit gyöz, vagy férjfiu gyb'zi-meg ötet.
„ S én nem szégyellném ha férjfiu gyözne meg
engem”:

„Asszony-gyozclmen szégyellnék nyerni borostyánt.
„ Pók. öljön legyeket; küzdjön tigrissel oroszlán. —
„ Mindazonáltal, hogy lássák unokáitok , atyjaik’
„ Rút tettét, a üyekezzenck ök irtózni has’ontól
„Évenként fogtok hódolva Magyarnek adózni.”
„ így Lehel, ‘s a’ Követek mindent esküdvé igérték.

Más napon a’szabalyák mérgét nyugtatni
parancsig
Kürt raegszóllamlott, ‘a bészörrentette hüvelybe
A csata’ vérével koszorúzott kardokat. Indult
Honja felé diadalmi dalok’ zengései közben
A Teuton néppel megküzdött Pannoni tábor.
Otthon gyermekeik ‘s nőik nyakaikra borúivá
Áldották öket: mind elbámulva füleltek
Tetteken a’ népek ‘s az atyák mondák fiaiknak:
„ Nana jó bántni Magyar, mert vérrel védi Hazáját“

MIT CSINÁL A' GÓLYA-
Anekdota.

Minap Utazván, faluban lovakat válték. Szép tavaszi nap lévén, míg befogtak az Öregbíróval 's Nótáriussal a' faluház' tornáczában állva ide 's tova nézegettem. Az Öregbíró bölcsen semmit se szólt; — a' Nótárius az újságból sokat beszállt, a' mit rég elfelejtettem, és annyit jövendölt mi rég megtörtént, bogy már mentői előbb kívántam menekedui. Azonban egy tárgy még is ügyeim etesse tön: a' torony' csúcsáról tudnüllik egy gólya csüggött-le. Kérdczőleg nézek az Öregbíróra; de ez szememet kerüli és beszítt ajakkal a' Nótáriust könyöközi, ki engem vérbe. borúit képpel más tárgyra vezetni akarván a' Kalandáriumhan előforduló időjárást emlegeté; de én kíváncsi lévén nyílt szívvel kérdem : „Mondják-meg Uraim, mit csinál ott a' gólya ? “ Erre a' Nótárius mély reverentia után ellappang, a' Bíró pedig, ki-

hez fordulók, megszorulva, puniszliját húzogatva ezen szavakkal: Komám Uram, már hová megy ? a' Nótárius után vonúl. Senki se maradt körültem csak a' Kisfró, ki is a' lovak előtt állván reám bámultúhan észre se vette hogy a' ló hátul csipdezi; de utóbb alighá elevenére nem jutott, mert egyet rikkantva elugrott helyéből, 's kérdésemre mit csinál ott a' gólya? szerencsés utat kívánva . eltávozott .Mind ebből annyit tudtam mint előbb; de mit vala tenni ? egy pillantást vetve a' torony-, ra kocsira ülök 's ki a' faluból.

A' gondolat, hogy a' legelső státióban egy régi barátot ölelhetek, azon mysteriosus gólyát már már elfelejteted midőn ismét eszembe hozatott. Alig haladok' fél órát, az út mellett lévő első határhalmon ül egy pásztor-legény, ki is látván kocsisomat gúnyoló hangon elkiáltja magát: „Hefbátya! mit csinál a' gólya ? “ Erre kocsisom olly haragra lobbant, hogy alig tudtam a' bakon megtartani, erővel megakarta támadni a' kiáltót, 's aligha ökölharcz nem lett volna, ha amaz el nem illant. Ezen történet még inkább ingerle megértenem a' dolog' mivoltát. Lecsillapodván kocsisom szelíd hangon kérdem: „Szeretném tudni; mit csinál ott a' gólya?“ de ő öszveszidván valahány gólya van a' világban, mérgesen egyet pattant 's úgy kezd

vágtatni, hogy szót se válthatók vele, és én annyit tudtam mint előbb.

Á'státióba érvén barátom szívesen fogadott, 's előmbe vezetvén egy csinos, minduntalan eipirülő menyecskét, azt nekem mint három napóti kedves élte' párját, bémutatja. A' közmondást: hogy az első házassági hétben az embernek két szíve de egy szeme sincs, itt is valósúlva láttam; mert barátom nem ágén nézett ugyan rám, de annál többet ölelt, 's akármit kérdék tőle, mindég azt felelé : hogy ő milly szerencsés. Letelepdedvén a' házban a' gólyát is előhozta; erre ő felkaczagott és feleségét csokolta-meg; 's én ismét annyit tudatni mint előbb. Ez a' gólya meg van babonózva gondolám, hogy semmikép' nem tudom kinyomozni miért csügg a' torony felett.

Szerencsémre más vendég is érkezett éjjeli hálásra , mint értéin egy a' Nászak közül. — Ez a' vacsora felett, a' lakodalomból megmaradt sütemények mellett vígan lévén, a' gólya iránt tett kérdésemre, e' következő históriát beszéllé:

Helység' lakosr nagy nehezen egy fehér bádoggal fedett és arany csillagkereszttel ékesített tornyot építettek, 's minthogy sok bajjal ment végbe büszkék is voltak tornyokra. Elemten félnapig is elálltak előtte 's nem győzék csudáim; milly éze-

pen ragyog az midőn a' nap süt rá! — A' tamútabbak, fontos tusakodás után, azon következt hozták : hogy a' magasról messze láthatni Ennélfogva szinte kimérték, hány mertfoldnyiről ötlik szembe csillogása? De minthogy semmi sem állandó e' földön, örömek sem tartott soká; mert egy szerencsétlen gólya a' csillagra szokott szállni, 's az által nagy zűrzavart okozott. — A' dolog így történt:

Komámasszony, Öregbíróné Asszonyom! mond egykor a' Törvénybíróné, egy szemes tűzről patant menyecske : Ez a' mi tornyunk minden nap homályosabb lesz; erről tegyünk. Ah, sóhajt az Öregbíróné, mikor az az ármányos gólya az egész tájból reá hordja a' kígyókat, aztán kelepek

Adjuk-fel a' tanácsnak, mond a' Törvénybíróné; Komámasszony szóljon Öregbíró uramnak bogy tegyen rendelt; 's így lett. A' Bíróné szólt, a' Bíró a' Tanács előtt sok szembetűnő okokkal megmutatta: hogy az illetlen a' mit a' gólya cselekszik.

A' Tanács azt helybenhagyd, hanem sok Ejés No között sajnálta hogy az embernek nincs szárnya , 's ennélfogva minden hatalma mellett a' gólyának nem parancsolhat. De elijeszteni még is lehet, íelszóllal az egyik, 's erre a' Tanács ügy öszvekiáltott, hogy a' Kisbíró, ki kívül az ajtót támogató

váilával, szinte megrezzent. Ezen kiáltás jele volt a' megalégedésnek. De mivel a' Tanács' méltósága ellen volna az útszán kurjongatni, tehát ezt a' Nótáriusra (ki egyszersmind Praeceptor is volt) bízák. Ez először appréhendálta: hogy az ő képét annyira rútnak nézik, hogy a' madarak is elijednek tőle; de csak hamar megengesztelődött, értvén: hogy az Ő kormánya alatt a' tanuló gyermekekre bízatik az elijesztés' kötelessége.

A' gólya szokás szerént eljött ; a'sok gyermek éktelen lármával ki az oskolából, hessegetnek, sicczegetnek, kurjongatnak mindaddig, míg a' gólya tovább nem szállt. Ez így folyt néhány napig, de a' kár nagyobb lett a' haszonnál, mert a' gyermekek a' mellett hogy semmit sem tanultak ruhájokat szaggatták, kivált süvegjök, mellyekkel legyíngettek, mind oda lett — azonfelül kövekkel hajigáltak; de nem az ellenséget hanem többször a' templomablakot találták — hozzá járulván a' rekedtség , csintalanság, 's a' mi legtöbb, a' gólya' örökös visszatérte.

Látván ezt a'Bíró, a' Tanács' rendelését megsemmisítette. — A' Nótáriusnak legtöbb haja volt, gyermekeit a' régi fenyíték alá szorítani; mert tiltva lévén a' láрма, annál inkább kiszöktek és kiáltoztak.

Lőni tehát; agyon durrantani a' gólyát, ez volt a' nagy gondolat, melly csak .ugyan az Öregbíró' eszében támadott; 's mingyárt is elment a' Nótáriushoz, tudván hogy Ő vadász, minthogy nem régiben az uraság' cselédjei meg is ugrattak a' tilosban, és véle közlötte ideáját. Ez kész vala, és csak azon csudálkozott, hogy ő mint puskás ember, és tudós , nem jött azon gondolatra. Jövő vasárnapra halasztá ezen munkát , hogy mindenki lássa mesterségét. Teli Vilhelm' idejétől fogva egy lövés, sem gerjeszte annyi figyelmet -

A vasárnap eljött, egész falu talpon volt.. Minden ablaknál néhány fej bukott-ki. Az asszonyok suttoztak, és gyermekeik'szájókat betartották hogy ne lármázhassanak — az Öregbíró az egész Tanáccsal a' faluház előtt állott, aggodás és reménység változott képökön. A' Nótárius már korán reggel egy sövény mellé lapult.

's ím! jön a'gólya, egy nagy kígyó vonaglik, szájában, egyet kereng és a toronyra száll. A'Nótárius czéloz — rántja sárkánybillentyűjét; de a' puska<cl nem sül — mert nem volt. felhúzza. A' nagy tűzben elfélejté felhúzni, 's mire újra czélozni készül, a' gólya ellebeg feje felett, és az elejtett kígyó elébe esik, és ő ijedtéhen a' levegőbe süti puskáját. — Arra öszveszalad a' nép, a' Nótárius

fegyverét vádolja, de az Öregbíróbiztatja, türelmre inti, és tulajdon nem kicsiny körmével a' kovát megdörgöli.

Nem sokára szétvonulván a' nép, a' gólya ismét megjelen, leszáll, 's pípesen nyujtózva kelepek A' puska pattan — 's a' szegény pára megszűnt élni ; de nyaka a' kereszt sugarban megakadván holtan csüggve maradt.

Képzeltetni: miként töprenkedtek e' baleseten a' falubéliek, mind azt kiálták, bogy a' torony most csúnyább, pedig igazsággal; mert csak ugyan a' gólyaczímer nem legszebb formát adott a' sugar-toronynak. Némellyek a'. Nótáriust vádolák; ez magát a' Bíró' parancsolatjai mentegeié; némellyek a' költséget hanták , mellyet a' torony' építésére adtak, 's így a' zenebona' közönséges volt.

Neheztelve gyűlést rendelt az Öregbíró. itt hosszú okoskodás után abban egyeztek-meghogy a' gólyát le kelljen onnan szurkidei — de miként ? az volt á bökkenő ; a' torony mágas, az ember kicsniy. Nem találtak más lehetőséget egyéb ha valaki létrán felmenne a' Templom' tetejére és onnan doronggal hokdözné-de. Ezen okból behívtak egy a', falúvégen tanyázó szittyá művészt, az az cigányt, ki néhány kövér sódar- 's három véka gabonáért ama' veszélyes munkát magára vállalta.

A' Kisbírák öszveszedték mindenütt a' legnagyobb létrákat. Zsiga hosszú póznával felmegy a' tetőre; de Zsiga inkább a' hegedűhez szokván, mint a' sindelyen sétálgatni, alig kezd böködni elszédülve lezuhan, 's egyik lábával fizette-meg bártorságát. Jajgatás sopánkodás hangzott fellette, de ő minden fájdalomla közt sódart emlégetett.

Az első próba illy gonoszúj ütven-ki, más szurkáló ember nem találkozott, 's a' dolog annyira ment, hogy némelly jámborok azon gólyában Isteni büntetést sejdítettek. De a' falu' elsőji semmit sem gondolván befogattak 's a' közel városból egy Ácsmestert hozattak-ki. Ez fejét csóválta's azt mondá: hagy a' gólya' levételé pénzbe kerül mert nagy állást kell csináltatni, vagy belől a' bádog fedélt kívágni — azon kívül a' fáradság' bére. „Mit? kiált a' Bíró, pénzt? Nem! inkább az egész torony váHon gólyává, de pénzt nem adunk. Én tudom mibe kerül nálunk pénzt Öszveszedni, és milly nehéz adni mikor nincs!” A' pernek hamar vége lön az Ácsot visszavitték 's a' gólya fenn maradt; 's már egy ősz és tél óta ott lóg a' csillagkereszt' sugarán.

Azonban a' szomszéd faluk felkapák ezen történetet 's lakosít gúnyolták gólyájokkal —

‘s azon kérdés: „ Mit csinál a’ gólya ? “ már sok kék foltba sőt vérbe is került.

Vége lévén a’ gólya-históriának, akkor veta tem csak észre hogy a’ boldog pár, tudnillik a’ házi Úr szép hitvesével elillantott — különféle gondolatok között én is fekünni mentem, ‘sa’szép hölgyről és gólyáról álmodtam.

Néhány hét múlva visszautazván ismét faluban lovakat válték, de már a’ gólyát nem találtam. A’ Nótárius szinte könnyült kebellet dicsekedett: hogy egy forgószél tornyoknak ezen fatális attributumját levetette ‘s nekem azon mon-dás: „Az idő az embernek legjobb orvosa” jutott eszembe. Mint nem fárad, mint nem tűnődik az ember valami dolog megnyerhetése, végy terhétől menekedhetése miatt! ‘s a’ mit ezer küzdés, gond és szorgalom mellett a’ jelen megtagad, utóbb az idő ingyen adja meg.

SZALAY BJ NJAMI .

A' M A G A N Y O S S í R .
Hománcz.

Keskeny völgye' rejtekében
Egy magányos sír' tövében
Ül 's andalg a' Remete;
Barna felhők tornyoséinak
's halk morajjal felvonúlnak,
A' nap besufényt vete.

Távolt mérő lángszemekkel
Egy Útas jön gyors léptekkel
„Merre Útas ? “ „ „Messze még!
A' sötétlő fenyvesen túl
Utam a' kék begyfokig nyúl,
Azt elérni szívem ég.“ “

„Útas! Útas fergeteg kel;
Hallod mint zúg 's ordít a'szél,
Szállj meg kis hajlékomban;
Vészre gyűlt a' földi pára,
Elhunyt már a' nap'sugára
Nyugodj édes álomban.”

„Boldogé az édes álom,
En-e' völgyben nem találom;
Messzebb vágy hű kebelem t
Túl az erdön, túl a' berken
Lelkem új életre serken
Hívemet ha fellelem.”

„Borzasztó az éji pálya,
Vészt lappangtat bús liomálya-
's fenndöbörgő fellegek
Tűzőzönben vívnek immár,
Sújt a' villám, végveszély vár,
Útas! Útas! rettegekl”

„A' veszélytől csak boldog tart,
Reszket 's néz hol a' biztos part
Jámbor Ősz pem félek én!
Rendületlen hiedelmem,
Küzdve győzők 's lángszerelmem
Megjutalmaz lágy ölen.””

„Útas! Útas! nézd ezen sírt:
Bennalvó is lángszívvel bírt,
Kéjre termett lányka bár;
Ő is hű kebelre vágya,
Most kemény föld szüzi ágya,
Nem szeret, nem érez már!”

„Hány rabot tön szép alakja!
Dús kérőktől főrra lakja,
O csak Egyben Egynek élt;;
's bár az messze hadba tere
Honja' hősi védletére,
Hív maradt, várt és reméllt.”

„Hajnalfényben és napeste
Kedvesét könyezve leste
Állva e'szirtek feiétt;
Egykor így — vész dül körüié,
Reng, szédül 's a' mélybe dűfe —
Szíve' áldozatja lett.” ,

„'s a' mint a' vadonba' jártam
Fellelém 's e'sírba zártam;
Orma zöld, — itt hamvad Ol
's az kit olly sóhajtva Vára,
Nem sóhajt hideg porára!
Gyula, Gyula még se jó! “ —

„,„Ő az! — Ő áz! hunyj el.éltem!
A' mit vágytam és remélltem.
E'szűk hant már elnyelé;
Szórd villámid' rettentő Égi
Ordíts szélvész, mit vehetsz még?!
Létem a' búéjjelé.” “

„Vissza bát a' harczba, vissza!
Majd a' föld ha vérem' issza,
Lelkem ott fenn nála lesz; '
Isten hozzád jó Öreg te!’” “
Tördelt hangon ezt rehegte:
„„Gyula tőled búcsút vesz.”” —

's ment. — A' felhők szétvonódnak ,
Víg tavaszszinben viródnak .
Erdők berkek mindenütt;
Benne zajlik — 's nem sokára
A' nap feltűnő sugára
Néma sírhalmára süt.

'KISFALUDY KAROLY.

A's Z E M.

Nem látom magamat, bár mindent látok; azonban
A'szélnél hamarább célhoz elérek, ha kell.

Komjathi HORKOVITS JÓZSEF.

UJ S Z E R E L E M C S I L L A G .

Pirul az illatos ákácztető,
Dereng a ' májusreg' gyönyörkoránya.
Elízt ölelni Kú karom kívánja,
De ah! e' tájhoz nem közelget ő.

El, oh eltűnt a 'szívlegeltető,
Jelen korunk' leghájosahb leánya!
Őtet sóhajtja minden hely' viránya,
's borongok én, az értté szenvedő.

Mi tündércsillag kezd vidítani?
Lizám Vénuszként rám, epedtre villan,
's homályos búm ered szétoszlani.

Midón körülragyog varázsszerelme,
Kel Phoebusz, 's a 'szép végmosollyal illan.
"És újra gyászködökkel küzd ez elme.

PoNORZ THEWESWK JÓZSEF.

A' FOLDI EJSZAKA.,

Napok' napja! de a' földi éjszaka
Hüves nyugalomra vára,
Bár a' dicsőség rád fényeket raka
Itt jutsz a' béke' partjára. —

Édes boldogságodnak te jut ja
Csak éjjeled' egén látszik,
's míg lelked a' sphaerákat végig futja
Csillagidban könnyen játszik.

Midőn az este megfáradt testedről,
Az izzadt hírport lerázza,
Hagyd sziszegjen az Irigy érdemedről,
Nyugalmad' fel nem dármazza

's há nemes tetticl' gyenge ringatása
Erődhez ujverőt ada,
's míg a' közjónak uj oszlopot ása,
Nagy munkád félbe szakadat

Mélyen nyugszol — de a' világ' biráji
Felébresztik érdemedet,
A' buzgó hálák' késő unokáji
Áldják emlékezetedet.

Neked is, bár kis,osztályodba juta
A'sors' kemény Ítélete,
Volt még, a' mi után rebegve futa
Kebled' végső lehellete:

Egyszer, midőn a' földi végéjszaka
Napot éjét mind egygé tesz,
's a' mit a' véges ész időkre raka,
Mind örökkévalóvá lesz:

Feltün a' Bételjesülés' hajnala!
Húségedért ott vár béred,
Egygé lesz ott, a' mi itt távol vala,
Örülj! célodat eléred.

SZATTHMIRY.

T A V A S Z I D A L .

A' bús telet
A' víg kelet
Elűzte végve.
Mosolygó ég,
Szép tiszta kék
Derűi az égre.

Ragyog a' nap,
's aranyszínt kap
Minden fényétől,
's új életet
's tenyészetet
Nyer langy hevétől;

Az újult föld,
,Most ifjan zöld
Gyászát felejtí,
Bő kincseit
Sok díszeit
Vígán kifejtí.

Köröskörűi
Miként örül
Minden létének,
's milly hévvel ád
Buzgó hálát'
Teremtőjének.

Hüs berkeink,
És völgyeink
Mint éledeznek!
's kecs-éekkel,
Víg hümnekkal
Mint zengedeznek!

Ab, éljük hát
Mi is báját
A'szép kelétnek
Míg napjai,
's virányai
Reánk nevetnek.

Míg kényre int,
's rózsákat hint
Kmiért utunkra.
Ki tudja tán,
Egy év után
Mosolyg sírunkra!

SZENTMIKLÓSSY,

B O L C S Ó E S S I R .

Bölcső! élet az, melly't enyhédből kúntesz,
Nyugalom, mellyet a' csecsemőre hintesz
Viradásán élte nek
Világ' zaját képző ringásodon bámul
Ez, 's dajkája' álomdalain elámúl,
Örül, 's nem tudja minek.

Örül; nem tudván hogy pólyaköteleit
Kezeiben tartja, 's hímezett lepleit,
A' megnemelégedés;
Pihenni vánkosi közt a' jövendőnek
Gondjatt nem látja , nem hogy a' bölcsőnek
Szinén ül a'szenvedés!

A' természet önnön hatalmát felejtí,
's a' szívbe szabadság⁵ maszlagét elrejtí
Már a' bölcső' ölében.
Viaszszárnyakat nyújt gondatlan jósága
Mellyeket felolvaszt a' lét' forrósága
Még a' kor' reggelében.

Az elme'szikráját itt nyeri életünk ,
De dicső fényébe akkor tekinthetünk
Ha elnyílt a'szebb pálya.
Innen vesz majd bíbort a' nagyra-menendő,
Koldusbottal innen rémít a' jövendő'
Változékony dagálya.

Pólyánk' nyugalmából jóra 's roszra kelünk,
A' rós életünkre hullott szemfedelünk,
Kevés a' jó 's múlandó.
Szelíd áldozatink csak a' reménységnek
Oltáránál, 's hiú vágyódás közt égnek,
Csalfa ez 's nem állandó.

A' gyáva retteggve néz a' gyászhalmozatra,
A' bölcs örömszomjjal tekint-le azokra
's- jobb élet felé sóhajt;
Miden a' göröngyök tompa .hangot szülve
Verdesik az urnát, szent hévbe merülve
Csak illy kikötőt óhajt.

Ha egy csók a'szívet a'sírhoz kötözé,
's meleg köny vegyült a' boldog hamvak közé,
Elég a' lágy érzésnek.
Átok alatt nyögő halandóságunkat,
Magas polczról lehullt fényes rabságunkat'
Adjuk a' feledésnek.

Tekintsd csak széltörte mohos keresztjeit
(A' boldogabb .világ nyugalma' őreit),

A' néma temetőnek;

- Ott kérsz az enybet 's való boMogságot,
's az itten bkjába várt állandóságot,

Árnyékba a' sírkőnek.

O! itt a' feltalált reménynek öröme,
itt pihen az elért vágyaknak özöne
Megtettesült képében.

Örökkévalóság ködhomályból intve
itt leng, a' Kupresszek közt is sugárt hintve
Az örök éj' csendében.-

Itt lakik az örök a' való nyugalom.

.De még is mért borzaszt engem-' e'sírhalom,
's mért imádom éltemet? —

A'semmi nem érez. Én mint v a l ó várom
Hogy elhunyt éltemmel ezt még be nem zárom
Sír ! te nyújtsd enyhemet.

BÍRÁNY ÁGOSTOK.

HALOTTI MARS-D A L.

Katona-temetéskor.

Menj-el, derék Harczfia te !
Most kísérünk s íródba le;
's lebocsátott fegyverekkel
Bús szivekkel
Megyünk néma lépésekkel.

Jámbor valál 's vitéz Legény,
Czímer Hadnagyod' seregén;
Bátor szived ha harezra kelt
Soha se félt
Se puskát se mérges kardéit.

Keresztyén Bajnok is voltál,
Sokat tettél, ritkán szóltál; .
Király- 's Hazához hűséges ,
Jóval ékes,
Színzés nélkül emberséges.

künn strázsáltál hóban szélben,
Fagyban nyárban és éjfélnben;
Sok Ínséget meghaladtál,
's hálát adtál:
Hogy kenyeret 's vizet kaptál.
Vidámon, mint éltél te itt,
Hunyódtak is hé szemeid;
Elgondolád: most már vége,
Nincs ínsége
Lelkemnek, sőt idvessége.
Ismért a' jó Isten téged,
's mennyben adott örökséget?
.Te özvegye 's ti kisdetek!
Ne féljetek;
Isten leszen védelmetek.
Száll koporsód temetőbe,
's mi mennydörgönk levegőbe
Utószor Jstenhozzádat;
Hol hazádat
Leled, meglátjuk arezádat.
Vegyétek kardját felüle!
's tanuljatok mind Őtüle :
ügy győzünk mi is minden bajt-,
's melly most lehajt
Éltünk' járraá, nem gorbeszt majd.

S E R E G :

Bajtársak, el! sirgödrétől,
Meri hívatunk dob' nesztétől;
Nyugszik büves földben ő már,
Minket Hazánk 's Királyunk vár!
Fogjunk vele, hévvel tele,
Kezet, míg rá időnk jó jár.'

Könnyebb ugyan a' csatákban
Kimúlni, mint betegágyban:
De kit, hol 's mint Isten kivész'
A' jó katona rá úgy kész;
Nyugottan él,
Halni sem fél,
Mint im ez a' Vitéz.

VAK A'SZERELEM.

A'szerelem mindég vak: van szemfénye, de nem lát
Hol vermekbe bukik, hol tövissekbe akad.

VITKOVICS.

V I G S Z I V .

Harmatos kelyhű eleven virágként,
Mellyre jótékony kikelet' hűsében
Nem rohan vad szél , 's az idő paizzsal
Látszik ölelni,-

Éldel a' vígság nemesült kebelben,
's tiszta mint a'szűz liliom, gyakorta;
A' fenyítő szent fegyelem' körén túl
Élvre ki sem tör.

Illy dicső 's bájos gyönyör érzetébe
A' Kegystennék eget állapítuak,
E' magasságtól alacsony hiságok
Messze vonóinak,

Sokszor olly dúzsan valamint királyi -
Hölgy ragyog köztünk az öröm repesve,
Ámde várának simq talpkövére
Bár nagyot épít,

Könnyeden gördül ölelő szerencsénk
Gyilkos ábrázzál 's tusakodva innen;
's a' mosolygó szív komor alkonyatban
Felleli révét;

MAKÁRY

A'SZANAKODOHOZ.

Szánsz ha titkos búm' könyűjit
Folyni látod arczomon,
Szánsz ba bánatom kitörve
Nyög keserves ajkamon;
De nem indíthat szerelmet
A' konyú 's panasz:
Részvevőst gerjeszt csak — ah de
Nem szerelem az!
Ha vidámságom felébred
A' remény' sugárira,
's elmerülve nézek arczod'
Andalító hajira:
Mintha lágyulnál enyelgve
Látszol inteni,
Haj csak látszol! — úgy miként én
Nem tudsz érzeni!

Míg van épség tagjaiban,
Míg virágzik életem,
Míg erősen ver 's doboghat
Érted égő hű szívem:
'Addig, Édes! tégy velem jót,
O ne szánj, — szeress!
Szánhatsz, majd ha nyugtot e' szív
Síron túl keres.

VÖRÖSMARTY.

I D y L L.

Bájegeден magasan piruló fény festi az elhúnyt
Boldog arany század' hajnali rózsatüzét.
Elragadó dalaidra hévül a' Tempe, nyilongnak
fiarínat' gyöngyei közt a' szerelemkoszorúk.
's felserkent forró lelkem sas-szárnyira kelve,
. Mennyei villámként, tbesszali yölgybe repül.
Az hol ezüst patakocskák vágynak eloltani lángim',
's hajlongó gallyak' enyhe homályba fogad.
Es gyönyörű pásztorlyány innepi pártafüzéjtbeü,
Égi mosollyal rám, hév szeretőre borul.

POKORI THEW EW JÓZSEF.

V I S Z O N L A T A .

Tivadar, büszke lelkének szomjú vágyait nem teljesíthetvén, visszavonúla sziklavárába. Hitvese meghalván, egyetlen fija' nevelésére szánta napjait; őt gondola azon dicsőségpontra emelhetni, hová önmaga nem juthata. A' vár' káplánja, egy tisztes Barát, osztá-meg vele hív szorgalmát, 's az ifjúnak fejledő nemes tulajdonai szebb reményre költék atyai szívét. Dezső, agy hívák az ifjút, gyorsán haladott, a' mennyire csak engedé az akkori idő, 's nyílt elméje minden léletsugárt részvéttel fogott-felá Gyermeke a' természetnek , örömit is csak abban leié, bátran nézve-ki a' világba, melly homályos álomként játszott képzetivei. De leginkább kedvelte ő a' harczy gyakorlást, 's íáncsavetéshen kardforgatásban nem volt párja az egész környéken. A' legszilajahh mén urának ismérte , 's mint egy hacÜsten szökeilett téren te—

tón, porfel leget hagyva utána. Vadászat tölté üres-
óráját, 's atyja örült: ha vértől pirosán jeient-
meg előtte, visszatérvén a' farkas és 'medvelakta -
erdők' éjjeléből. Mind ezekben képét látta a' vé-
res hadaknak, melly egykor fiját is a'síkra szó-
lítja.

Egykor Dezső a', szomszéd völgyben egy lyányt
pillanta-meg, 's benne minden életerő egy édes érze-
lemmé vála. A' felébredt szív tűzvággyal röpüle a'
kedves alak felé, annak bájkörében óhajtvá élni és
halni. A'szelíd Ida volt ez. Nemes atyja még
kisdéd korában vérmezőn esett-el a' hazáért, 's
most szeretett anyjával csekély örökségében élt vi-
rágai között, ártatlanéi mint azok. Ezért ege
Dezső az első szerelem' legforróbb hevével, de
hogya a' különség, ez örök ellensége az érzésnek, ne
gátolja szerelmét, azon felül tartván atyja' kincs-
szómjától, csak titkon 's idegen név alatt köszönt-
be Idához, ki szívének ösztönét követvén, elfo-
gadó a'szép ifjúnak hódolásait, 's tisztán, mint
csak az égiek szerethetnek, szerété az esdeklőt.
Már egy tavasz egy nyár látta e'szent frigyét, 's
mindég nőtt, mindég erosúlt keblökben a' tiszte-
let 's a'szerelem' malasztja, 's édes remények közt
hajnali álomként tűntek le napjaik.

Kevélyen ne'zett-le Tivadar vára' fokáról a' kies völgyre, melly virágos kert gyanánt nyult-el alatta, 's számlálva faluit elméje nemzetsége' dí- 'szén 's a' jövendőn merengett. Épen akkor vág-tat-fel Dezső, életöröm 's Ida' képe dagadó keblében. Vigan kísérték atyjának szemei a' tüzes ifjút, kiben egy új hősi ágat látott virággzani, meszehintve nevének hírét dicsőségét. Gundát, a' gazdag-Rátholt' egyetlen leányát, ki az udvarnál nagy kegyelemben álla, jegyzé-el magában neki. élettársúi, hogy a' két birtok összeolvudva fényűket inkább nevelje. — „Már itt az idő” mond Tivadar a'szorgos káplánhoz— „már elég érett tudatnom véle jövendőjét, 's javára czélzó szándékomat. Ideje már: hogy világba lépjen, 's tettek által hirdesse nemeslétét.” Mond, 's szobájába intvén a' boldog ábrándozót, kinyilatkoztató néki utóbbi sorsát.

Mint mikor az édesen álmadót erőszakosan rezzentik-fel, olly kábultan álla Dezső atyja előtt; minden szavára egy szép remény tűnt-el, míglen kilátása , mellynek távolában szerelme' rózsavára lengett, váltig elsötétült. Az új frigy' említésénél indulatosan veti magát atyjának melyére, és szerelme' titka kilebben ajkain. Tivadar meglepetve soká szót nem találja, csak komoran bal Iga tá fíjja-

nak őszinte vallását ; végre megértvén Ida' lakhe-
lyét, a'szorult ifjút hideg bizonytalansághán ha-
gyá-eh

Egy terepély hars' árnyékában ülve néz Ida
az út felé. Ekkor szokott jönni a' kedves vadász
itt nyugodni a' hűsben. Halkan énekelve, 's csak
néha szakasztva-meg szerelmi sóhajtástól virágokat
kötözget, hogy azok imádott ja'szíve. felett heryaeL
janak-el. Minden lomhzörrene's öröme rezzenti 's
felszökve helyéből ágaskodva leskelődik. 's mi!
lovagok jönnek — „Ó az!” kiált Ida, 's lángoló
képpel elejokba szalad ; de halvány szín futja-el
arczait, midőn az ifjú helyett egy őszülő komoly
tekintetű férjfit lát feléje közelgeni, Tivadar volt
ez. Szótlan merőn néz a' hűledezőre. A'szépség'
hatalma, melly a' tiszta szem' egéből felé sugár-
zott, elfojta benne minden bosszús gerjedelmet,
de csak mulólag: mert büszkesége szégyenlé a'
gyöngé leánynak régi szándékán vett diadalmát,
és kemény hangon, kezdé vádolni a'szüzet., hogy
Ő az ifjút elcsábítani törekszik. Halálos borzolat
rázza-meg az ártatlant, 's tördelt mentséget re-
begve az épen oda siető anyjának karjaiba omlik . Ez

megértvén a'sajnos esetet, igazsága' érzetében fel-
lelt-meg a' háborgónak: hogy fíja itt a' Csalárd
a' Csábító; mélyre felingerülve Tivadar, gyilkos
bosszúval fenýíti őket, ha pusztá reményöket fí-
jára nézve bár milly tettel valósítni akarnák. „El-
hiszem —mond gúnymosolyogva— a' koldus Öröm-
mel néz-fel. a' magasra, 's kész eladni erkölcsét,
magát, rút nyereségért Ha éhség bánt, kérjeteK!
's adok; de hámra számot ne tartsatok.” Ezzel
felpattan lovára, 's vissza vára felé.

Nincs gyötröbB érzés a'szegénynek minthá
méltatlan szenved szegénysége miatt, s a' vak sze-
rencse' fíjától magát gúnýolva látja. Egész súlyá-
ban érzé ezt Ida, de leginkább fájt az neki: hogy
Dezső, kit ő olly tisztán szeretett, így csalhatá-
meg. Sűrűén folytak könyei a' vigasztaló anyára,
mélyen érezvén hogy mind e'. mellett a' Csalárd
neki feleljthetienné vált

Tivadar' melyében azonban a' harag szűnve
szűnt. Még váráig sem jutott, már dölyfös tettét
bánni kezdé; de ön vádja nem volt elég erős cél-
ját megmásolni, egyedül csak fíja iránt nagyobb
kíméletre birbatá; gyöngén dorgálván őt a' név ta-
gadásért, 's Ida' méltó haragját hirdetvén. Hosszú
tűnödés után legjobbnak Ítélté Dezsőt elvinni ma-
gával, 's nem erőszakos tilalmak által az elhatott,

tüzet még inkább nevelni. Künn a' zavarban á'sok új tárgyak közt, gondolá, a'szerelem' álmoképe majd magától eltünend; azért is gyors készüléteket teve az útra, teljes pompával akarván megjelenni Budán, 's ott úját az udvarnál bemutatni. Több szegény nemes ifjakat választta melléje, kik Örömmel csatolák magokat a' hatalmas úrhoz. Ezek által vélte Ő Dezsőt ébresztgetni, lángszínekkel festvén a' nagy világi életet, 's a'myerlietendő dicsőséget. De mi a' földi fény a'szerető szívnek ? egyben leli—fel az világát, 's al fenntebb uraság' jelei üres füstté válnak a' kedves szem előtt, mellynek égi villanása üdv ességve inti. így Dezső— hidegen nézte a' fényes készüléteket, hajdani vígsága elliala , és sem atyjának édesgető szavai, sem ősz tanítója' intései nem voltak foghatók őt felvidítani. Ha látta a' többi ifjakat örömpesve várni a' költözés' óráját, és hiú csilláin közt magokat szép reményektől ringattatni, fohászkodva mondá: „ők nem- szeretnek!''...

Az utazás' napja meg volt határozva. Az elválás' fájalmát Dezsőnek még azon gondolat is öregbíté, hogy Ida neheztel reája. Őt még egy-

szer látni, 's bocsánatot esdekleni, búsongva nyar-
gal szerelme' völgyébe. Ida nem várja, nem rö-
pül elébe. A' házba akar lépni, de a' megbántott
anya útját állja, kérvén : kímélje-meg ezentúl őt 's
leányát minden üldözéstől, minden lealacsonyítástól.
Ne gyötörje tovább is a'szívet, melly benne bízván
védetlen magát oda adta. Hasztalan esdeklék az
ifjú álnevét szerelmével mentetgetvén, a' bús anya
kérelleltlen maradt. Hasztalan kiáltá Idát a'sze-
relem' kifakadó hangjával, nem jött O! csak tom-
pa sóhajtás hangzott-ki a'szoba üregéből, „Légy
. boldog hát anyám! rebeg az ifjú, én búcsúzni jö-
vék; holnap messze, tán örökre elmegyek E' pil-
lantatban az ajtó nyílik, 's Ida szerelme' teljes ki-
rohantával az ifjú melyére dül. — „Enyém vagy!
enyém lesszl' mond Dezső feléledve; „Tiéd!” so-
hajt Ida, szemei hosszan reá nyílnak, egy élet'
érzetét tükrözve, és lassudan éjhomályhá merül-
nek, A'szerelme' angyala égi mosolygással lebeg-
ei felettök, 's öröpnkönyűjüi a' teljesülés'szent
malasztja fénylik. A' lágyult anya, remegő kéz-
zel az ifjút megáldja-, ki gyűrűt nyomván az ájult
szűz újára, boldogult szülője'hagyományát, ezen
szavakkal; „Isten látja szívemet! Ida, én híved
maradok!” elszakad közzülök, A hegytetőn még
egyszer visszanéz: „Isten hozzád, mond, haldósá-

gom' völgye! emléked egyedül e'szívvel múlhat-eL " E' pillantattól fogva Dezső bizonyos eltökélést nyere; melly utóbb is minden életfordulattal ki-tűnt'belőle. A'gondolat, hogy Ide sajátja, lelke-síté 's tettek után kezde vágyni, hogy meg is érdemelhesse őt. Nyugottabb lön, 's atyja örömmel hidegülésnek vélte, mi elszánt érzés vala.

, Eljött az Indulás' napja. Tivadar Budára sieté lovagjaival. Akkor időben Kálmán uralkodott, hí-res tudományairól. Kegyesen fogadá az érkezőket, kiváltkép tetszett neki az ifjú' vitéz a lak ja, 's benne nem közlelket sejtven Ápródjának nevezé-ki. Örömtelve látá fiját Tivadar a' dicsőségpályán , 's egy ideig boldog tanúja volt a' dicséretnek, melly azt mindenütt követte; csak az elválás' óráján le-pé-meg homályos fájdalom, 's elkomorodva csügg a' kedvelt' tekintetén. Dezsőt is szorítá atyja' tá-vozása, 's hálás szívvel mondá keblén: „Tettek után atyám! ismét e' drága helyen nyugszom; bo-csáss-meg: hogy e'szív megelőzte értem gondos szándékat.”

Azon perczben hol az érzés fellágyul, elné-mulnak minden világi feltételek. Tivadar sem vala

képes külső vágyait tudatni fijával, 's azon frigyét, ámbár jöttekor mingyárt értekezett iránta 's Rátholt azt szívesen el is fogadá, csak az időre bízta, 's gazdagon hagyva fiját, jószágaiba visszatért.

Dezső a' bölcsh Király'szeme előtt napról napra előbb liat, 's csak hamar tárgya lön a' köztiszteletnek, 's titkos bálványa az udvari szüzeknek. A' szép gazdag ifjút mindenik ohaitá beavatni szívlángjaiba, csendesen vágyva neki a' pártát feláldozni; kivált Gunda, a' büszke Rátholt' egyetlen leánya, hölgyek' virága, kellemeinek ezer bájaival kívánt u'szívén diadalmaskodni, melly nyugottan 's elzártan állott a'hódolók'sergei között ; de hasztalan veté hálójit: Ida szelíd képét semmi mesterség nem sülyeszthető homályba — az lebdelt úiagányos óráji,felett; — emléke nyujta élményt a'küzdőnek, visszasugározva a' múltnak örömétől.

Ekkor történt: hogy Boullion Gottfried a' Frankok' legdicsebb vitéze kereszthaddal a' Magyarország' határáig érkezett. A' hősnek híre megelőzte jöttét, 's mindenki vágyott ama' világcsudálta bajnokot ismerni. Boullion követeket küldö Kálmán királyhoz, őt szabad keresztül menetelért

kérvén. Kálmán a' bössel értekezni akarván, őt a' Fertő' partjaihoz hívá-meg ősze jövetelre. Eljött Boullion Vitézei' választottjaival, 's a' Király őt egy hadi jelekkel ékesített űátorban fogadá. Néma csudálat fogá-el a' nézőket, midőn a' két felséges személyek, erejök' 's méltóságok' érzetében egymásnak férjfiui jobbotkat nyujták.

De senki sem volt inkább elragadtatva Dezső-nél, láttára a' nagy Vitéznek, ki egy királyi hölgy-ként szív-ható tekintettel tüne-ki a' többiek közül; Alkotva egy világot kormányozni, álla ő hódító felségében. Kehiét egy tüzkivánat villantja keresztül , illy bajnokkal vágy fellépni a' hősi pályára; gondolá, 's mihelyt az alkalom engedé, Gottfried elé járul, 's magát szolgálatjába ajánlja. Gottfried komolyan futja végig az ifjút, 's előterjeszti a' legyőzendő veszélyeket; de látván eltökélett lelkét, derengő képpel nyújtván kezét neki, mond: „Légy tehát bajtársain! zászlóim' röptével örököljön neved. Légy győzelmim' vagy halálom'sorsosa.”

Új élet zajlott most Dezsőben. A'szerelem 's dicsőség egy fényalakba szöve úgy tünt előtte fel, mint a' hajnali csillag az éji vándornak. . Nehezen bocsájtá ugyan el Őt a' Király, mindazáltal Gottfried iránt viseltető tiszteletből, 's másképp sem akarván az ifjú' hőstüzet gátolni, még is reá ál-

lőttpanczélt 's kardót ajándékozván neki. Több ifjak is kísézői közzül Dezső' példáját követve Gottfried' zászlójához álltak.

Dezső igaz fiúi szívvel írta meg ezt atyjának, a' gyors léptét hevült lelkének sugárzó képeivel szépítvén. „ A' név pusztán liangzik-el, így iri, há magas tettek nem vívják-kia' múlandóságból. Légy hát boldog Atyám! vigasztaljon szent fogadásom. Palesztina'síkjairól vagy tetteimet vagy dicső elestemet hallod. Egy hiv szolgától, ki öregsége miatt Őt nem követheté, Idának is irt, és a'szerellem' legédesb legtüzesb szavaival reményre hűségre biztatá.

Halálos bír volt ez Tivadar'szivének. Élete' örömét, öröksége gyámolát Örökre elveszettnek képzelvén, hol magát vádolá: hogy szikrát vetve a' fogékony kebelbe egyetlen fíját gögjiének áldozá-fel; hol őszvehalmozott kincsét átkozá, mitől kísértve a' legnagyobbtól inegfosztatott. Mosolygott is néha kis reménysugár feléje, de csak hamar eltűnt ismét a' veszélyek képzetében. Komoran, örömtelen élé világát,-'s büszke vára, előbb a' fény' 's uraság' lakhelye, most némán dísztelen álla, viz-

hangozván borult urának szomorú, magányos fájdalmát.

De gyermek-bíródalommal néz Ida fel az égre, melly védi a' hívet. Ártatlan szerelme csak szív és nem birtok után vágya, 's azt fellelő, bár messze ver is az tőle idegen földeken. Erős hittel tartott az ifjúhoz, és megnyugodva sorsa' végzetében, melly bár milly viszályos úton elvégre még is a' célhoz vezérel. Mint a' virág kelyhét megnyitja a' harmat' gyöngyének, úgy állá Ida, ölelve a' maiasztos hitet, melly a' rokon szivek' érzelmit látatlan éleszti, 's minden veréseit egy édes sóhajtásba vegyíti. A' keleti szellő melly a' kedves' tagjait hűsíté, néki is reményt sugalla.

Évek folytak-sel. Ckottfried' győzödelmei eltölték a' világot. Ájtatos szarándokok jöttek mentek, hirdetvén a' kereszttha F tetteit, 's a' Magyar hős' vitézségét. Elmés Lantosok Szívemelő dalokban magasztalák a' kereszt' diadalmit. E' közben több vitézek tértek vissza hon jókba; jöttek Magyarok is; csak az, ki után annyi szív sóhajtott, csak az maradt távol!.

Végve azon ifjak közzül érkezett egy, ki szünetlen mellette volt. Ez mondá-el tetteit és hiteles halálát: „Hogy ő egy véres ütközetben nehéz sebet kapván több vitézekkel elfogattatott, ‘s mint később hallá, többi társaival együtt a’ pogányoktól felkonczoltatott.”

E’szomorú bír hamar elterjedt, végre Tivadar’ várába is eljutott. Elszörnyedve néz Tivadar az életbe ‘s vigasztalhatlan néma búnak ered. Futva az emberek’ részvételét boronga várában. Az erdő’szélen, lent a’ völgy’ közepén, álla egy kápolna mellyben hitvesének hamva rejtezik, ahhoz közel egy emlékoszlopot emeltetett azon felirással: F i a m n a k. Ez vala gögijének utolsó kilobbanása. Itt viraszgata éjjelenként ‘s gyűlölve életét a’ hideg kőre hullató könnyeit. Nem sokára betegágnak esett mellyből felgyógyult ugyan; de szeme’ világa örökre elveszett. így a’ gazdag Tivadar, ki csapongó gögijében a’szegényt megyeté, most boldogtalanabb lett az utolsó koldusnál.

Azonban az igaz ég megtartó Dezsőt. Megsebesítve feküdt Ő egy pogány testhálom (vitéségi jele) közt; ‘s a’ pogányok őt is holtnak vélvén el-

bagyák. Egy jámbor Dervis megjárván a' harcmezőt életben találta őt 's magával elvitte. A' teljes ifjúi erő sielteté jobbulását hár nem örvendezte neki, mert halálnál kínosb sors várta : szolgaság; de a' jámbor Dervis a' jótét' malasztját inkább szeretvén a' vérdíjnál, őt titkos úton a' kere zthadi táborig vezetvén ezen szavakkal: „ Keresztyén! tanulj ember lenni 's ne felejtsd-el soha, hogy egy Isten, egy lélek uralkodik bennünk!” elhagyá, jutalmat sem vevén tettéért.

, A' nagy munka meg vala téve. Megváltónk' városán szent jel ragyogott, 's többen a' vitézek közzül haza jók felé indulták. Dezsőben''is felébredt a' honvágy' édes hatalma, búcsút vévén Gottfriedtől 's vitéz hajtársaitól kedves hazája felé utazott, minekutána hat évek óta hőspályán veríték ezett. Az egész szent hadnak tisztelete követé a' Nemest.

Köny ömle szeméből Dezsőnek, midőn annyi veszély után édes hazaföldén álla. Idát látta a' szerelemkoszorút nyújtva feléje. Hálát sóhajtva a' sorsintézőnek, örömvölgyének veszi útját, hogy a' viszonzlátás' első örömét szereltével élhesse, 's atyja' áldását legott nyerhesse-meg. Szerelem-sürgette léptekkel a' tetőre jut, honnan leláthatni a' völgybe. A' hársla még áll, virít a' kert, fejtlik a'

háza! Is elragadva érzető' báj Ózoné tői alásiet; Ida!
Ida! hangzik ajkain, de csak a' bérezek felelnek.
A' hárs alatt egy magányos sír ötlík szemébe, moh
's elszáradt virágok fedik azt. Dezsó' keble szo-
rul, remény 's félelem között a' házajtón zörög;
's egy idegen férfi lép elébe. „Hol Ida ?” kiált De-
zsó-reszkető hangon, „Tudja Isten !” felel amaz,
„ott a' hársfa alatt nyugszik anyja, 's ő csekély jó-
szágát nekem rokonjának eladván elköltözött; ho-
vár nem ludhátni, senkivel sem közlé.” Búsan
fordul vissza Dezsó 's szívszakadva ül-le a'sír
mellé. „Itt! sóhajt, itt sok szép órát tölték, 's a'
kéj hely most néma sírrá vált; de csak itt a'béke !
a' csalfa remény itt nem hitegeti már a' hajlékony
szívet Mi az élet, ha rövid örömének illy hosszú
kín ára ? —

Komorán megy innen Ősi v Vára felé. Alkonyi
homály borítá a' vidéket, csak a' bérezek' csúcsai
fény lettek még a' nap' aranyában, mint az erős
szív' lángja a'sötét életben. Az . emlékoszlop lép-
csojin ül egy pásztor, húsán fdván-el esti nótáját;
előtte á' gyöpon víg háránykák szókéitek a'szál-
lás felé terelt ányjok után.

Az emlékoszlop' láttára eszmél csak fel a'bú-
songó 's olvasván a' felírást homályos gondolat öt-
lik fejébe. Kérdezősködik 's a' pásztor, elbeszél:

hogy szegény ura ezt fija' emlékére tétété, ki a' szent földön esett-el. Borzadva 's váltig alá verve borúi Dezső az oszlophoz, hallván szomorú sorsát atyjának. „Itt a' kápolnában, mond a' pástor, végzi szegény uram mindennap esti imádságát; nyugottan 's megbékülve magával, mint egy szenvedő de igaz lélek, jön ide mindenkor, kísértetve egy angyali szüztől.“

Azalatt megszólal a' harang, tompán tévedez hangja szerte a' völgyen; a' pástor lekapván süvegét nyája után ballag. Dezső mozdulatlan karolja által az oszlopot, néma de még is panaszló helyzetben könnyes szemeit a' várra meresztvén. 's írni! a'szélső várkapu megnyílik: Tivadar kilép szorgosan vezetve egy sugár,' gyász-fátyoiú alaktól 's egyenest a' kápolnába megyen. Öröm 's bánatos érzés majd kifakasztá Dezső' kehiét; térdei “ roskadoznak 's még is elő akar törni a' bús világtalanhoz— de ismét erőt vesz magán 's az oszlophoz visszavonúl. „Hadd erősítse őt az égi sugálás,” mond, 's nehezen lihegve várja a' fiúi szívnek kiömlését.

Nem sokára kijönnek a' kápolnából. „Vezess az oszlophoz, édes leányom! mond Tivadar, oh kedves fiam! te elköltözél és én — — Ekkor Dezső, nem bírhatván tovább érzései' súlyát, az Öreg-

nek lábaihoz omol. „Atyám! Atyám! oh élek — böcsás -meg — öröm ‘s fájdalom fojtú-el szavait, ‘s nem is ügyelve a’ leányalakrá, ki szívéhez kapva hirtelen a’ földre hanyatlik, képét atyjának keblén rejti-el. „, Te élsz fiam ! élsz ? sóhajt Tivadar , oh vagy csak rémlete a’ régi boldog időnek!” és hosszú ölelésben tartja megtért de nem látott úját.

Feleszmélvén az örömből, mond Tivadar: „Hol vagy leányom? neked köszönöm ez órát, a te tiszta kebled’ fényitől oszla-el kétségem — jer, jer hadd öleljelek téged ezen szent órában! Dezső felemeli a’szüzet ‘s felfátyolozván az ájultat: „ Nagy Isten! Ida !” ‘s örömrészketve zárja melyéhez. A’ kedves’ karja közt visszatért a’szűznek élete, hogy színváltozva újra nem-földi gyönyörbe merüljön.

A’ nemes szűz anyja’ halála után, idegen név alatt Tivadarhoz szegődött, hogy kegyes ápolása által kedvese’ atyját vigasztalja, ‘s ez által Dezső szerelmét hálálhassa-meg. Nem tudva ki legyen yédangyala’, Tivadar őt leányának fogadd ‘s enyhülést lelt részvevő fájdalmán.

Mennyivel drágábbnak tetszett ez által Dezső előtt a’szűz, ki nagy lélekkel így tudta szerelmét nemesíteni! milly sokat kelle nyerni a’szűznél Dezsőnek, ki annyi veszélyek után is hív maradt első

érzetéhez. Szótlan egymáshoz forrva''állanak a' hívek, az ég lehajolni látszatott, 's magához emelni a' boldogokat. Felfelé terjesztett károkkal álla mellettük Tivadar, 's a' hús világtalan most érzé legfényesebb napját létének.

Nem sokára szent frigy köté öszve a' nemes párt-, kit nagy lélek s öszveliángzó érzelem már rég egyesíte.

Néhány év' múltával egy ügyes szemorvos 'visszaad Tivadarnak, ki gyermekei' boldogságán szinte ifjúit, elvesztett világát. Első tekintete egy deli unokára esett, ki atyja'tüzében, anyja'sze-
lidségében mosolyga feléje, 's a' látónak derülő su-
gára 's örömkönyei a' kisededet áldák. Soká élt még azután is Tivadar a'szerencse' körében 's gör-
bedt térdein ringatva igaz Magyaroknak nevelte unokájit.

KISFALUDY KAROJLY.

ENYINGI TOROK BALINT
FELESÉGÉNEK.

Úgy hállok, (mert falka gyanánt Istambulba
naponkint
Hajtatnak Magyarok szörnyű fogságra,) halotti
Pompát érettem tartottál Hütvösöm, éltem
Mindené, míg Torbágy vallá Bálintot Urának.
Úgy hallom zokogó siralom közt búnak eredve
Nedveit arczádnak szomorú fátyollal itattad.
Jajjaicl a levegőt tördelték j jajjaid édes
Gyermekimet — vagy is ah! enyimeknek mondanom
öket
Nem lehet inaentúl ; — veled együtt sírni taníták.

Ah ! magas Istennek gyönyörű hájíéka, mi kedves
Volt oltárid előtt szivemet nyugtatni gyakorta!
Mennyi öröm röpösött belsőmben, az orgona mellett
A' mikor Ojtatosan jó népem zenge solosraút

Nem hittem hogy ezen szentelt helyen élve halotti
Ünnepemet, te Kegyes, mint gyászoló özvegyem üllyed.
Élek ugyan nyomorult! de,mit ér így élni naponkint
Gyötiőbb életben hol ajándék volna halálom !
Bár úgy lenne miként az bír füleidbe hazudta ,
A köves Ozmán szív szünnék sanyarítani rabját.
Testem ugyan szenved ; kezeim perezcekbc szőritá
Vad Szolimán, 's terhes békótul lábaim égnék.
Gátolt mozdulatom; derekam csiptetve feszítő
Vaskarikába sajog; de nagyobbak jóval ezeknél
Kínnyai lelkemnek. Tőled megválnom örökre,
Tőled, kit szeretek inkább százszorta magamnál!
Bár mi kemény legyen is rabságom, 's bár mi kegyetlen
Megv is minden egyéb gyötrelmi kevesbek ezeknél.
Ti hajdan szabad éltemnek mindenha mosolygó
Napjai bol vagytok ? hol minden kellemes órák,
KiscleJ it a szcp hölgy miüdön érzékeny ölembe
Rakva, szelíd csókkal kezeit váltamra ercszté,
's angyalait nézvén, ajakán a szózat elállott ?
Majd mikor, így szóllott, kedves férj I **szög** hajad Őszül
's lanLatlpaK tetemid.- helyedet felváltya fiacskád.
O az Enyingi nevet, valamint te is a' Magyar égen
Bajnok nyomdokidon járván, terjeszti vitézül.
Ezt pedig, (a' még'csak dadogó lány kára matatván,)

Egy magyar erkölcsű hősnek megfogja szerelme,
's fér'e leend , s látunk unokákat tőlök eredni,
Kiki en az országnak fognak szaporodni reményi:
Boldogok akkor mi, várjuk békével utolsó
Óránknak jövetét, 's ott a'szent hajlok alatti
Boltjában, téma gael mellyet költséges erővel'
Készítél, lüdegült poraink, elhagyva dicsőebb
Rcsztétül, együtt legyenek nyugovásra letéve !
Ah , hiú andalgás ! mért szaggatod ennyire bágyadt
M indenemet? Mi haszon magamat csalogatnom, ez
álom

's tündér képekkel, soha. mellyek lenni valókká
Nem tudnak, miután árnyékként tőlem örökre
Elmultak ?Mi haszon szivemet biztatni reménnyel, . .
Melly nem tellyesedik, valamíg ez hét torony állhat ?

Ah hazat édes anyám! veszted mint öldözi lelkem,
Fs te miként faggatsz felséges vára Budának !
Ti, kiket én szeretek, kiknek véremmel adóztam,
Még mikor a' barezok meiején paripára szökellvén
Nyalta magyar hadaim vezetem a tarra csatázni!
Mind ezek elmúltak!. szüntem szolgálni hazámnak
Kénytelenül; ínkol balsorsom rajtam erőt vett,
'se' gonosz elfogyató rabságot mérte jutalmul.

En ki Budán, bús emlekezet! fénylettém ezernyi
Hősök előtt, most Stambuli rab lenyűgözve
keseregk.

Tigrisek őriznekj kitalált új kinnal emésztik
Napjaimat, mellyek hatalán még hátra lehetnek.
Ám (le legyen! tudom Isteni kéz gonosz emberek
által,
Mint Magyar, a' Üknek lelkem tenyerekbe letenni
Gyáva valék, sányarít, bennem bogy másokat intsen.
Hah fondor! te Magyarat veszszozo Isztria
kölyke!

így köszönöd János kegyeit, hogy Főpapi székbe
A' porbul felemelt, 's akará, hogy gyámja fiának,
És őrangyala légy, 's oltalipazd özvegyi társát?
Hát azt bírta reád: szórd-el mellőle az oszlop ,
Szobrokat, és azután prédául.tedd ki az árvát?
Jól játszád , idegen gyülevész! játékodat eddig ;
Hízhsz már szabadon; már megdöntötted Enyingitj
Még csak Petrovicsot szaporán indítsad, utánna,

O még hátra vagyon; pedig, ő is' szálda szemedben;
Ezt is vesd-ki tehát, és kész diadalraad egészen.
Akkor uralkodhsz egyedül j lényedre tanácsié
Ellene forralható Izabella királyi fíjának;
És valamint Buda várából kiszór!tni segítéd:
Úgy koronájiful megfoszthatod ötet üdővel.
Néked ugyan.nem fáj, bár mint forgassa hazánkat
A zivatarsöt kincsek után dült lelked akarja,
Hogy te halászkodhass a' sárban mellyet okoztál,
És mosolyogva hajózz, ha az ország zsírja kitöltött.

Hónai szabadságunk idegen létedre nem érdél
Nincs mi tulajdonod itt, nincs mit félthetni szelektől,
's könnyűi löd magad is sajkáján másnak evezned.
Érdemeid hallatlanok. így forgódat zsványok
Szoktanak, a' kikhél valamint lehet ártani, erkölcs,
Mint kiket a' közjó nemesebb érzelme nem indít.
Várj! vagyon Isten még, 's nem ereszt büntetlenül
innen
Ennyi gonoszszággal, bár mostan veszszejc késik.
Most ugyan ülsz magasan de leesteti lesz ki megéri,
És bár mentül előbb g ullyön rád mennyei bosszú —
Túr Izabella veled de mit it tegyen ellened, a' ki
A' legjobb fejedelmi menyet hurkodra szőri táti ?
Türtük ezig mink is vérünk-kendette csigáid :
Mert Jánosnak ajánlt hűségünk-gyefae 'szivünkön,
Ét jobb fordulatot szomorú sorsunkra reméllünk.
Lessz is. Túrjuk-el ezt míg kell, míg Isten akarja y
Mert vét az, ki előtte magát, megalázni vonakszik,
's nem kétlem., közelít az üdŐ, melly végzi keservünk
's a' bebarult éjből virrad ránk tiszta verőfény.
Többször is így vala már, 's él még a'szittyái Nemzet,
's élni fog a' földnek kerekén valámig lakik ember.
Nem minden Magyariuk szállottak sírba Mohácsnak
Gyász mezején, ' valahai hazánk jó csillaga felkel
Megvagyon a te még; gyökerének szálai nyersek,

És eleven sajjak kikelettel róla tömötten
kérkedvén izmosb nevedékeit adgya hazánknak.

Édes gondolatok ! mi kor oá ti balzamos írrel,
És te remény, tördelt elmémnek társai, gyakran
E' kízó falnak mohosait repedékein által
Bejöttök : mint érzi szivem hogy feliege ritkul.
Ez pokol, ez békók, 's Szatimánnak vad dühe mérgesb
Új sebeket nem nyit haldokló testemen akkor.
Stainbuli fogságom borzasztó szennye Budának
Mennyei képe elől kiszakad csöndetlen észembül.
Vagy miokért csaltok 's meddig ti hasztalan álmok ?
És miokért kísért hitető árnyéka Budának,
Melly már nem Magyaré, 's velem együtt pengeti
lánczát?

Mátyás vára fölött Szolimán zászlója kevélyen
Ringattattya magát a'szélnek szárnyain ülven.
Ah Izabella ! midőn a'sors engedte, Királynénk,
Bujdokló jövevény itíár most, s gyámoltalan özvegy!
Elmentél kicsiny árvadat kapcsolva magadhoz,
Hogy Magyarországot ne legyen sóba. látni
szerencséd,
Mint nekem is ki viaskodtam még az nap is érted,
Mellyen örökre szülő földemtől, 's tőled elestem!
Fajt, tudom , elválnod , Nemzet-kedvelte Királyné
Nagy birodalmadtul: dé maradt fenn annyi csapás közt
A' mi vigatztallyoi , 's vizeit szemeidnek apaszsa.

Gyermeked és híveid véled koltöztonek. "Erdély,
Hajdan ez is koromul tündöklő gyöngye, lakásod.
Népe Magyar. Közelebb Zsigmond felséges atyád is.
Mind ez nem kicsiny enyhítés ezrére sebednek.
Bontakozásodnak napján a' buszke pogányság ,
Hah kegyelem ! búcsút nem tiltott venni Budátul:
Én velem a' vad sors nem köz lőtt semmit ezekbűi I
Kedvesem, engedgy-meg szanaszétt hogy tébolyog
elmém;
Mert mimlcn szomorú tárgyat majd felfogok együtt,
Majd ismét az egészt különös részekre szakasztom ,
's forgó gondolatim habkínt egymásba csapódnak.
Úgy vagyok en valamint mikop a' nagy gálya szelektől
Erre amarra keverg, 's most éles szír thoz ütődét b",
Most hamar a hullámok alatt kínlódik: az ijjedt
Kormány tiszt nem tudgya kinek, 's nem tudgya mit
intfen.
Vagy mint olyan utas , kit az erdő bécsala mélyen,
Hol csak barna homályt, de világot gallyakon által
Véle 's alig láthat. Felhők kerekednek, azonba j
Ellepik a fáknak sudantt; harcolnak az ellent
Állókkal, 's tüzfegyvereket csattogva röpitik.
Akkor az ellankadt vándor réműlten elájul,
Mint ki halálnak vált, és térvén újra magához,
Kedves mindemhez búcsút izén ajkai nedves
Mozgásával előbb, azután neki szánva leroskad,

És az egek megölő nyilait Iesi néma nyögéssel
Míg nem végre folyó tüzfül' megemésztetik élte
Engem is így nézhetsz. Vérem fogyatéka csöpög már
Ét nines semmi remény többé bogy lássalak. Isten
Véletek cileaeim ! Legyetek ti boldogok! a szív
Illy iszonyú harcztot ha- ki győzhet, veletek Isten í
Vajha mikor történt jutnom fogságba Budánál
Ezt a? büszke Pogány engedné mondani hozzád!
Már li, a halálra valék, valamint vagyok általa szánva
Hagyná , keblemhez zárnálak téged utolszopj
's csókjaim ajkaidon látván olvadni vizekké,
Mélylyé keménységét hozzánk lágyítani tudná.
És bú? engem utálton utál: könyörülne bizonyyal
Rajtad, 's megtörné szemeidnek zápora lelkét.
Ah.de különben lett. Alnok hitelessel az Ozmán ,
Nem. látván veszedelmem elől nyilt körme közé
csalt.
Káróllora'szavaimmost is, mellyekkel elejbe
Balgatag én ! szabad életeméit könyörögve
borultam.
Nem használt, Izabella magát hogy közbe vetette;
Nem lehetett minden Magyarok kérelme javamra.
Társaimat szabadon, nem irigylem , vissza Budára
Menni hagyá, 's. ea em lánczokkal terhelő talpig.
Már haladó szekeren sebesen lebocsátkozik a' nap,
Est vagyon és szoümánt kontyos Bassái kerítik,

Ellenem , (olvastam szemeikből), főzni tanácsot.
Úgy lett. Két hatvány képű Csauz áll meg előttem
Éjfélkor, 's magyarul hozzám így szállnak: Enyingi!
Felségek Felsége , Gaur! végzetté felőled, -
Foglya vagy és ezután tarabul hét tornya lakásod.
Értened ennyit elég. Utazásod holnap ered-meg
Tolna felé. Ezeket morgák 's eltűntek azonnal. —
Mert nem mertek ebek szemközt, ordítom utánuk
Nézni velem ? miokért hozzám sunnyogva beszéltek ?
Láttátok, tudom én, vasamat villogni Mohácsnál ,
' szegni tarolt fejezet, valámíg engedte szerencsénk.
És Szolimántokat is sereggel nyomná szorosra.
Csörgeni most fényes kardot nem láttok överaróil,
Más vas ez itt! Hah hittelenek! hát férfihoz illik
Csalfa vitéz harezost, nem fogni csatában , ' az alku
Örve alatt ? Hlik frígytársat tórbé keritnr ? —
E' két kar viselé uratok részére Budának
G ondgyát, (mert Plényit beeresztenr függ vala tőlem,
Mellyeket ím mostan 'metsző perezcekBe szöríta .
így kálállya tehát'a várt hogy néki nyitottam
Mellyet ezer bajjal csak alig megtartani- győztem!
Illyen-e hát esküdt szavatok szentsége Pögányok!
Istent csalni előbb kell hát, hogy csalni lehessen
Embereket, kiket isteni név hűségre serénytt-?

‘Tudgyatok hazugok : hitetört nem kedves az égben,
‘s bar üdéig boldog, nincs végig véle szerencse. —
így dültek panaszim, ‘s száj arabul szi’zszor ezeknél
Többek is omlottak, valamint bubazása szivemnek
Arra emerre kapott, míg a’ nap fénnyé ki fej lék.
Ekkoron a ragadó szekeret közelíteni haliam
Zatgó lárma között. Tíz Jancsár véle. Rohannak
A’sátor küszöbén által hurczolni magokkal. —
Szennyei ti földnek! miokért — illy szókra fakadtam,
Ennyi kezek rajtam, kit lánczok terhei nyomnak ?
Féltek Enyingi előtt most is, noha fegyvere nincs már,
Nem de pogány párák l 8 erejének kötve hatalma ?
Volna- kezem szabadon , ‘s kardom markomba
szorítva:

Lenne halálotok itt, és véretek árja ma fürdöm.
Ott, ha vitézeknek magatok vallyátok, az izzó
Harczoknak közepén, hol kard a kardba csapódik.
És egymást csorbította, velem mcrkezzelek öszsze !
ígyen hasztalanul csikorogtam. Kell vala mennem
Számkivetésbe. Halad szekerem vágatva. Sem éjjel,
Sem nappal kis üdöt, magamat kipihenni, nem adnak
A’ fene kísérők, míg Nándorvárba nem érnének.

Rettenetes jelenés ! Ezelőtt a’szittya
hazának

‘É’ várnak mikoron voltam kormányvezére,
És Szolimáit hadait sokszor futtattam alóla.
Nem lehetett gyilkosb mennykő melly csapna
fejeidhez.,
Mint ocla jutni rabul, hol nem rég voltam az első.
Hol ragyogó fényben lovamon villogva parancsot
Osztottam ‘s remegett a kontyos Enyingi nevére.
Hah komor"emlekezet! miokért kell gyötrened
elmém ?

Vagy te caalékmy sors gonosz éltem nyajtni mi
kedved f
Nem tudtál viadalmimnak kiragadni virágzó
Keből? Noha csontyaimat most éles ekével
Felhasogatnák is, de szivemnek lenne nyugalma,
‘s így legalább éltem bészártam volna dücsően,
és mi jelesb nyereség, nem látnám drága hazámnak
Legfelsőbb fokrul poklok torkába leestét;
És te kegyes hölgy is sorvasztó kíuaid akkor
Végezván , férjed veszedelme nem ölné naponkint,
így zúgtam, mindent, ‘s magamat főképpen okozván,
Mint ki bolond voltam hiletői tnek hinni szavára.

Hat hetek így múltak. Még is, noha vékonyan,
ollykor
Hogy szabadulni fogok., közzel csillámla reménység,
Mint mikor a felhon halaványan néha verőfény
Áttörvén , csak alig pillogva lövelli sugárát.
Jaj! de miként hamis ez sokszor, bizodalmám is az veit

Nowza Gaur, Stambulba veled. Eublánczaid ottan
Hárfa helyett pengetni fogod. Nem volna Budában
Olly palotád, millyent Nagyuiunk számodra ki jegyzett
O így szólta, 's magát közelebb férkezteti mellém,
És rám csapja kezét, 's üllömbül vonni törekszik.
Mit tegyek? a szükség 's hatalom, gondoltam, erősb
most

Mint vagyok én; — de hamar felgyúlada régi
hevemnek

Lángja, Pogány! mondám, küldtek Maliomethoz
ezennel;

És ugyan e' lánczok, mert nincs más fegyverem,
üssék

Csontjaidat dan.bokra, kevély ozmáni poroszló
Csúfjaidért. így keil-e vitézt ke reríteni, kit te
Nem harezban nyertél, nem nyertél volna ha kardra
Kelnénk, és Nagyurad vélem bánt volna vitézül,
És nem verne reám békót a béke neszével?

Összeszedem csak ugyan magamat. Most rab vagyok;
a'sors

Itt is elég sanyarú, mondáin, mért küszködöm ellent
A'széllel fordítani bajóm? 's hallgatva felállók
Mini lehetett, 's akadékaimat hurczolva keşyetlenb
Sorsomnak, melly vára reám, indultam elejbe.,
Kát hetekig kellett Ráca s Bolgár földön utaznom.
Vad népek. Szilaj állatokat gondolna mozogat
A' csinosult ember," két lábra felállva. Tetétül
Talpiglan művel télén úil csupa szőr födi testek.
Borzas gucama alatt ábrázat forma. Szemöldök

Helytt szemeikre sűrűn boruló szőrszálba leszolgál.
Nem pörög ajlokrúl hangzat, melly emberi szóhoz
Csak valamennyire bár, jói haliám, volna hasonló.
Emberiség idegen tolok. Jövevényre rohanni,
És azt ölni kevés prédáért, otthonos erkölcs.
Hlyének ők. Nekem e' mellett ege földgye szokatlan
E vadou országnak. Nem adott inyemre gyümölcsöt
Fája. Vizét, noha szorajam erős, keserülöm italtra.
Nincs bova, melly búmat tudná kevesíteni, s gyengült
Tagjaim éleszné erejével néha tüzének.
Vagy csat ez is melly kín illy földön utazni
Magyarnak,
Bár ha feledném is rabságom többi gyötrelmét.

Végre tűnik Stambul szemeimbe. Nap esti
verofeny
Tornyait érdeklé, és rólok visszaszegődvén
A' várost láttatta velem, 's a' tornyokat együtt,
Mellyek alatt, értem vezetóm;üi, lenne koporsóm.
Borzadok és felkel minden hajszála fejemnek
Mostan is, e' napnak mikorou jut eszembe lényugta.
Éjjel, (mert így volt Szolimántól hagyva,) tömötten
Jancsárok körüláliva dohos mélységbe vezettek- —
Itt.vagyok ím mostan, leszek is, csoatvázomat a sír,
Érzem mindenből, valamíg nem kezdi feloldat.
Ezt várom 'a nem mást, mert jobbhöz'semmi remény
már
Nem táplál, 's megemészt a' felgyújt bánat egészen.

Édesem ezt né csodáld. Elhagytak mindenek, a mik
Emberi .létemnek gyámul szolgáltának eddig.
Fáj szivem, és szivemet gyógyítani, nincs ki kerTlne,
Mint hogy az illy sebeket nem üdült orvostani senki.
Tett vala lelkemnek 's békéim terhe beteggé:
Nincs orvos, tudománya kinek felmentne csak egybűi.
Erdei barlangnál, vadakat melly befogad éjre,
Rémítőbb az üreg, mellynek vendége vagyok most.
Étel ital nem kell j mocskos konyhája Töröknek
Nem Magyar ínyre valót ad fel, s keveréke csömörlet.
Nincs társ, a' ki Velem, mint otthon, váltna naponnau
Szókat, volna elég éjjel keseregni magamban..
És mivel így búvalkodom, és szaporán siet éltem
Vége felé; mély gondolatok sűrű tábora gyakran
Nyom le. Hazám megnyilt örvénye aszallya velőmet
Főképpen, mikor összevetem, mi dűcso vala hajdan ,
Menuyi vitéz Nemzet,' 's mi soká rettegte Hatalmát:
Most pedig, ah szigorú fátum ! mint visszacsapódott
A yeszes ínségnek kínzó közepébe szerencsénk!
Hol vagyon a' gyönyörű ország , melly néha napokban
Fennhordozta fejét, 's idegentől nem veve törvényt!
Mondani szégyellem, most rabszolgája Töröknek ?
És noha fájnak ezek mivel égeti üszke hazánknak
Belső mindenemet; de te hölgyem, sokkal ezeknél

Mérgesben nyilaló sebeket nyitsz férjed érében.
Nem vagy enyim 's tied én ezután soha nem leszek : az nap
Melly Buda várából nézé vesztetre menésem,
Mennyegzonknek aranylánczát széttvágta közöttünk,
's nem könnyörülve reám gyorsan küldötte halálom.
Halni nekem könnyű mert nyugtomat éreih ez által ,
Mellynek keble, tudort, meg nem nyílik élve szivemnek.
Ez nem ijeszt; de nagyon miokért rettegjek előre
Még is. Vajha mikor közelít ez az óra, te Kedves
Mellettem lennél 's nyoszolyám szélére ledülnél,
Elgyengült kezemet remegő jobboldba szorít nád ,
És képemre borult arczád gyöngyével itatnál!
Ekkoron én téged kérnélek: hölgyem , eressed
Gyermekimet hozzám: attyoktól nyerjenek áldást,
's bágyadt csókjaimat vévén meghatna sirám jók.
Kérnélek : hogy az isteni ház, melly általam épült,
Férjednek hidegét tetemít noha nem leled ottan:
Oltalmazva legyen , miután én sírba leszáltam.
Kérnélek: jobbágyaimat, mert emberek ok is
És tieid, gyámolld, mint illő édes anyához.
Kérnélek többekre, miket most nyugmi" elmém,
Bár sokat ösztönözöm, íebego nyelvemre nem adhat..
Es mikor érezned , hogy eremben vérem elállott :
Befogván szemeim héjj'át zokogásnak erednél. —

Mind röpülő csillám ! már nekem semmi ezekből
Nem jut. Könnyeidet, te kegyes, födelére nem
Öntöd

A' gyászos háznak , melly férjed csontyait orziT
Nem lesznek tördelt kezeid kócsolva' fejedre,
Nem dűlsz ájultan vezető társideak ölkbe ,
Kik karokon tartván, veled együtt sirjanak értein.
így halok én ! 's kár mentül előbb halhassak! Elállá
Fájdalom a'szivemet, kezein is szolgálni makacs már.
Végszavára ez. hozzád : legyen Isten veled örökre!

HORVÍT ENDRE.

Hőzsabokor mellett szunnyadt Ninon egy tavaszeste,
Langy szellő játszott szög haja' fürteivel,
"s mennyei trónban, ölen győzelmesen üjve Cupido,
ívéből vígan szórta sebes nyilait.

JÉN gyerek ottan elő'szaladék, nem tudva veszélyem',
's hirtelen' egy gyors nyíl lágy kebelembe röpült.

Már ki segít rajtam, ártatlan örökre veszendőn?!

Az szívemben van, 's érzeti mérge' tűzét.
ám' hányszor mozgok magam, jz mozog annyi esetben
's e' melyből mindég egy Epigrammt kilövel.

PONORT THEWÉKWK JÓZSEF.

IZ A.

A' délcsti karének' ájtatos hangjai alig szélvédtek halkan el a' magas templomban, az Istennek szentelt Szüzek siettek azonnal növendékeikhez. Várday Grófné' jöttének híre futamlott, 's mindenki örvende érkezten, a' kegyes Asszony-ságban Barátnéját szemlélvén. Gazdag vala Ó; de minden kincsei mellett is megvonta tőle a'sors az anyai öröm' érzelmét, 's bátor csak az élet' dele nyiladozott felette, zárva volt inindazáltal e' pontban minden reménye kiesb jövendőre. Első foglalatossága volt itten a' Grófnénak: a' kisdedeket, kiket régóta nem látott, figyelmére méltatni. Mindnyájok között leginkább a' gyöngéd érzetű 's őszinte szelídségű iza voná figyelmét magára. E' leányzóhoz, kire a'szépség' érlelő napja tizennegyedik tavaszán kezde sugárzani most, mintegy lelánczolva, érezvén magát, tudósítást venni kívánt róla: 's a' Fejdelemasszonytól csak annyira érte sittä tett: bogy sorsa és születése homályos titok, mellyet minden

szorgalma sikertelen vala felfedezhetni. A' Grófné pártja alá vévé Izát, ki is vele a' következő nap' reggelén eltávoza , — gyermekévi társaitól könnyes búcsút véve — a' klastrom' zárfalai közül, hol rózsás napjai lefolytak, 's jövendője' kétségei támadtak.

Uj képekkel köszönté a' nagy világ a' kecskekkel dús Szüzet, 's magas rendeltetése sugárözönben ragyogott feléje reménypályáján. Napról napra szokottabbá lön környülményeihez, napról napra bámulhatandóbb tulajdonok fejledeztek rajta, 's főkép a' magas asszonyisággal párosult lágyézés, 's nyájasság, szelíd ábtándoztatú fellengéssel szövetkezve kellemesíték őt. Palástolatlan lelke gyermekded birodalommal csügge a' Grófnén, annak jótéti nagyságát méltányolni 's hálálni törekedvén. Mindazáltal egy sebhártya sajgott szívéen: eredete' bizonytalanságk, 's az ebből képzelgéseként származó szégyen. Gyakran sirdogált hanem e' bánat is el-elvonúlt kebléről, mint nyári borúlatról a' komorszüi, midőn a' nap' alkonypirúlata csókolja fellegzete' arczeit.

A' házi belső rend' kormányja volt íza' hatásköre, Szüléji'szeretetök's tartós kedvelésök' megnyerlietése örök főszempontja. Mint a' lappangva , virító kis viola illatait, oly szerény titokban hin--

legeté 's gyakorló íza is jótéiteit tova minden kéréstől. Azonhan senki se merész le közelít ni szí's véhez ledéren a' Grófház' gvakor hitogatóji közül: némellyeket az álfény, másokat a' bizonytalanság tartóztatott; de a'szerelem'szahad Istene kaczagja a' föld' kötelékeit, 's letördeli a' legsu-lyo b bilincseket is. Halomfy íra' csendes kelle-rneitől meghájoltatván, szív mélye' redőin rejtengeté az édes titkot, 's nyúlvány talán imádá a' kedves alakot; de hol menny'származatja a'szerelem 's tiszta forrás élteti, tartós titok nem maradhat. Keresztülhat az mint a' napsugár a' felleghomályon. Saját nyelvet lelve avatlanoknak érthetetlen ajkon szállal, 's szerelmet szül rokon kebelben.

Várday Gróf szép jószággal bírt 's a' Haza méltán nevezheti vala őt gazdag fiai' egyikének; de a' minő gazdagsága olly nagy volt kevélysége is, 's gyakran midőn Izát hiúsága háza' diszének 's szemfényének vallá, kinyilatkoztatá egyszersmind azt is: hogy ízát , ha épen vele nem hasonrangú is, de bizonyára csak ollyan férj nyerendheti el, kit pirongás nélkül szívelhet háza 's társasága' körében. így tehát elhunyt Halomfynak, ki a'Gróf kegyelméből élt, csak nem minden reménye ízához, el szinte minden kecsgető kilátása őt sajátként behatásához.

Mind e' mellett mindenható a'szerelmesek' hite, 's bár a'szerencse makacskodek is jövendőre kinézteikkel, a' jelea' pillanatiban még is bősege' dús szarvát látszott üritgetni reájok. Szerelmet zengtek az érzék' ezer hangú húrjai szívökben. így a jelenkor''álmain édelegve kimóndhátlan megelégtetésben ringadoztak. De minthogy még telje—sülhetlen kívánatinkát is által szokta lengedezni a' lehetőség' reményszellője, ők is nem látva édes mámor jókban a' tornyos akadályt, melly közös vágyaik'sajkájának esedett partra evezhetését gátlá, 's nem gyanítva, hogya'fondor végzet legszebb ohajtásinkat is letiporhatja irigy lépteivel, csak a' jelenlét'szárnyam andalgottak' teljesülhető reményeik' országában.

Lepletlen volt örömek 's ártatlan mint leikeik. . De a'sorsvető óra közelebb vala mint sajdítháták. A' napnak egy holdátlan alkonyán húr-fája' ömledő hangjainál nyögdelépedéseita' Lugasban Iza Halomfy közelében szivta a'szerelem', lelkesítő szellemét. Ez tanút 's kémet nem is gyanítván, a' zenge'dező kedveshez siet 's karjai' forró ölelései köztén halmozza reá a' hűség' legszentebb csókjait. így váltak-el viszon gyönyöréretbe oh vadozva egymástól, sejteden gyanútlan hiedelámökben.

Mint egy Üdvezült kivel a' menny kegyeit megosztó, tér szobájába Halomfy, keblén az Istenség jövődjében semmi gátot se sejtete. Midőn ekként niegkoronáztatandó szerelme' napjairól álmodozna a' boldog ábrándozó, levelet vesz Gróffjától. Felnyitja 's rettentő álmélattal olvassa. Minden betűjéből fellázadt indulat' dühe lihegett, 's egész boldogságától megfosztó az édesden andalgót, parancsolván: hogy tüstént hagyná-el jőtevője házát, mellyre vakmerő szemtelensége által szennyet hozni nem rettegett. A'szerencse' nyári délszakából a' nyomorúság' telének fagyéjjelébe illy hirtelen sujtatva látván magát Halomly, kételkedé: mitévő legyen, nem találhatván okát Gróffja', neheztelésinek. Ezernyi képzetekkel tépelődött 's fájdalomba merült lelke tűnődéseitől szabadulni vágyván, azon eltökélésre bírá őt: hogy a' Gróffhoz járuljon 's nem tudott nem sejtett vétke vagy botlása miatt bocsánatért esedezzek. íza' képe mellett lépdelvén, a' teljes hold kilövellj sugáréval a' fellegstéthol, 's nimbusz-árt-vont a' kegyes' arcza körüi. Halomfy előtt úgy rémié: mintha a' tiszta szem' egébe könnyharmat ragyogna, 's inkább inkább életre kelne. Ez feltüzeli bátorságát 's képzelmét, mivel így látta Jzát (keblének a'szerelme' első napjától hév ültékor) a'templom tomáczhan megtestesült ár-

tatlanságként imádkozni. Csókszapor fedé a' képmást 's ment.

Mindenki hidegen fogadá az Udvariak közzül. A' Gróf személyes udvarlását megtiltá, kudarczi jutalmul pénzajándékot küldvén élte' egykori megmentő jének. Ekként a' büntelenül elitéit 's számkivett, megsértett önbecse' fájlaltában érdemiért gyálatatot aratván végdíjúl, távozásra katározá magát el. De hogy vigasztalatlan ne menjen el, azon hiedelemben hogy végbúcsút vehet izától, a' kertbe ment várni: ha nem fogna é nyílani a' kedves' ablaka. Lefolyt az éjféel 's halványoda már az éj is a' kelő hajnal'sugáritól, 's nem nyílt a' kedves ablak! zárva maradt az viradtiglan 's rejtve képe a' kegyesnek!

Keményen bánt a' keyély Gróf szelíd hitvesével, keményen a' vétketlen Izával, azonnal szobáji' változtatását parancsolván. Minden ellenvetés sikereden vólt. Megtörtént, 's íza ártatlansága' könyűit rokonérző Anyja' kebelébe hullatá.

A' Gróf' udvaránál sokan mulattak ; részint szerencsevadászok, részint kiket a' Gróf pompa-

csapongtak , de kilátása füstbe oszlott. Dormándy kit a' szerencse balkarján hordozza sorsa', jobbul-

hatását Iza' keze által reméli vén, leginkább lát-
szott hódolni, 's bár ez nem vala egészen kényére
a' Grófnak, de még is el szíveie hódoltságait, mint-
hogy nem élt mas ke g y e l m é b ő l .

Dormándy korán veszté-el szüleit 's gyám-
atyja inkább iparkoda önhasznát mint gyámítvá-
nya' józan nevelését előmozdítani. Ez okpza: hogy
a' szép ifjú semmi tudományban nem bírt alapos
isméretekbe Indulatja cséicsappá, szenvedelme
változékonnyá tévé, 's ha természeti jósága vissza
nem vonja, a' véstes örvény el fogta volna ragadni
őt bizonyára. Nemificsekedhete Izának szerelmé-
vel, bár mindenkép törekedett is megnyerni azt,
mert a'sz'úz' kehién fellelt 's vesztett ideálja lán-
golt kedvesének. Még is nyájasan bánt véle Iza,
'sezt kívánatja szerint hajlott magyarázni a' Gróf
de azt részint természetes módjánál fogva tévé,
részint titkos előérzeti rettegősködesből mintegy
ösztönből hódolván végzete' s ugalminak. Halomly'
elválása óta halk bú lön társa 's szótalán epedés
barátja Izának. Megfosztva lenni Egyetlenétől,
bűnhődni 's önbűnét vagy annak a' kiért- bűnhöde,
vétkét, nem tudhatni, nagy súlyt vete érzékeny szí-
vére. 's ez tévé a' húsongásra úgy is hájlandót
napról napra még komolyabbá.

Azonban születésnapja Izának közelgete a' virághozó tavasszal. Mindenki vágyton vágyá ünnepelni azt, de nem hőbben senki a' Grófnál, ki e' napon titkos feltételét koronáztatni véle. Sokat beszéltek a' háziak menyekzöröl, 's kiki tudott felőle valamit, csak íza nem; 's ha valamit hallóit is, bánatos mosolygással ezt feleli: „az én Násznyoszolyám a' sír.”

Egy reggel a' Gróf szokatlan örömmel 's nyálassággal fogadja őt. „Kedves leányomí úgymond, tizenhetedik évedet számlálod immár. Elfolyt azon életszakaszod, mellyben mindnyájan örömmel jártuk az ifjúság' lejtjét. Itt az idő, mellyben a'leánykor' könnyű játékeitől meg kell válnod. Eddig te az élet' közeiét 's távolát gyors szemekkel nézdeled, mintha szemlélőként költöztél volna egy honból a' másikba. Most tehát az álomból valóságba kell lépned. Én nem ismerem édesb köteléket az Asszonyiságnál 's Anyai örömnél és gondnál.y

A' Grófné nyugtalansága nőttön nőtt — gyanítván férje'szándékát —

„Ezokból elhatároztam — folytatató tovább szavait a' Gróf — kezedet 's magadat férjnek adni. Készülj tehát. Választásom nem lesz kedved ellen. Születésed' napján lesz menyekződ és — Dorraándy

férjed." — Elhalványult íz a. E' véletlen csapás' súlya beteg lelkét még jobban fogta volna gyötörni, ha a' Gróf jéghidegsége eszméletét at nem nyomja — ki még távoztával előbbi szavaihoz ezeket csattá : „Az élet' örömei 's kínjai agyatlan képzetek. Esztendők óta ismersz. Az én feltételem szent 's teljesítése változhatatlan” — azzal elhagyá szobáját.

Feléledve a'szédelgésből néma tekintettel könyörge : „ Anyám ! te ismered e'szívet, te neveltél! nem-! nem. tehetem: bogy azt, kit nem szeretek , mint férjet tiszteljem,, és szeressem. Dé Anyja egye sít éön kérelmét férje' parancsával, noha titkos ellenzetét nem -fejthátá el, borongó napokat látván a' leplezett jövendő.

Inkább inkább közelgett a' nap , 's fza' tűnezo vidámságával komolysága is öregbüft. Álmodva merengett önteremtette- hazába; 's bár milly hatalmasan zúga is feléje a' förgeteg, bár látta mint roskadoz életvirága, . az . vigasztald azonban , hagy nem sokára elbervadand. Erzé: mint bilincseli a' halandótsle a' vas sors, mint szövi hé az érzékek ingere, mint fedí el a' csalatás fátyola, mindazáltal eltökélése m ásó Ihatatlan maradt. Győzött végre a' hívség zajló keblében, , valamint a' szirtszál közepette a' háborgó tengernek,. midőn

tetejét villámok csapkodván rendületlen áll ellen a' mennykő- 's hullámoz önnek.

Magas gondolatokat táplált keble. Halomfyt rég nem látván, 's ál lapot jár ól tudósítást se vehetvén , a' mennyre bízta egyebét. A' menyekzőnap' előestéjén minekutána Alkotójával a' természet' szakad öléhen számola, léptei azon kedves Lugas felé vivék, mellyben utóljára vala boldog. Hatalmasan rágadá őt a' visszaemlékezés feldúlt örömhonzába. Leóm la a' gyöpágyra. Lábainál 's kosarából —az ő kora képei — a' tavasz' illatos gyermeki mosolygtak , a' bonját szenvedőre. Egy rózsát felvesz gyöngéd újai közé 's elandalodva a' képen 's példázatán leveleit lassudan egyenként tépdelgeti. Ez édes játékába merülve felpillant, 's milly döböntő bámulat lépé-meg., midőn Halomfyt látá'maga előtt békötött fejjel, 's vért aláfolyni halántékjain

Édes ámultából félüdvülve 's a' rég sóhajtott kedvest látva „így tépdelé — mond íza sülyedezve — az, élet' hidegszele örömim' virágit szerte! így költözének reményim hamar sírjokha! “ „Élhulltak — Viszonza Halomfy — álmunkban szedett virá« .gaink, mellyeket a' jelennek koszorúba készítnék, 'smost csak aszú maradványaik emlékeztetnek egykori nekünk virultokra!” .Sűrűbben kezdett azon-

bán omlani vére, íza segedelmét ajánlá kérdezvén: mi okozta légyen sebét ? Halom íy az elsőt nyugpartjához közelebbítő eszköznek tekintvén, megköszönte , a' másodikra pedig, imígy felelt: „Vágyó Menyasszonyának karjai közzé akarám hozni a' Kedvest, kit a' baleset halálkoczkára teve ki. Dormándyt, a' Grófi kastélyba .térni szándékozót, hirtelen megijedt lovai kocsijával együtt elragadák. . Senkit se látván segédére sietni, neki bátorodva hanyatthomlok utánok 's elejökbe rohantam, 's szerencsés voltam vágató bokros ménjeit megállíthatni. Vonczol tatásom tói patak zik e' vér, de íza' Mátkája sértelen! legszebb jutalmam: Jegyese' megszabadításával íza' boldogságának megállapítása,

's azon édes, remény: hogy felhőtlen óráiban reám emlékezend, legalább úgy mint Férje' mentőjére.”

Némán hallgat íza, némán küzdött benne a' hatalmat nyert indulat. Most érzé vezteséga' nagyságát egész tellyében, midőn választása elzárva lévén, róla 's az életörömeiről lemondani kénytelen vala ez elhatározó pillyntatban. Elébe tódúlt együtt élt boldog óráik 's az elválás' képe 's nem akarva is odahulltak egymás karjai közzé. Halomfy mint a' méh csügge Izának rózsaajkain, mintha az Örök-lét' kéjeit Iniádottja' keblén akarná fel és átélni e' perczen. Ez volt a' végbucsu, melyet íza kedve-

sétői és az élettől vett Elszakadtak egymástól!!
messze 's örökre! de azon búcsúreménnyel:: hogy
viszont egymásra találnak a 'sírhonni világban.

Íza komorabb lett. Szabadulási gondolat ja fog—
lalatoskodtatá lelkét, 's híven táplálgatá örök sza-
badság után esengő képzetét, míg a 'sötét sejdületbe
merengő kép nem fejlett valóra. Álmatlan virasztá
az ünnep' előéjét, de lelke' háborgása megszűnt s.
csendesen várta közelgetű a' rettentő perczet. Le-
pőleg jöttek köszönteni Őt a' falu' legcsinosb leá-
nyai, koszorús ajándékokkal 's fejéren öltözködve
hálájok- 's szeretetöket bizonyítván. Ez örvendő;
sőt íza' legkedvesebb Barátnéja Róza 's Védanyja és:
Attya végzé. Róza, Anyján túl íza'szívének lég-
roki nabb meghittje, bársony párnán bozá menyas-
szonyi ajándékokkal koszorút, 's forró csók utain
fejére tűzvén azt, elérzékenyül've mondá: „így virul-
jon örömid koszorúja szünetlen! 's bervadását egy
virága se lelje! — Anyja Atyja Örömmel szoríták
szivekhez, de némán állott ő, ledült reményei- 's
elfojtott érzeményitől áléit keble elfásult behatá-
saira az esketési' örörapompának. Sírva búcsúza
's aggódva kérdő Anyjának azt felelé; hogy mivel!
. többé illy helyhezetbe nem látandja Őt végső hála-
búcsúját vegye mint bü gyermekének. Ezután kér-
te felelit; 'hagy a' fontos lépésre illendően, készül-

hessen el. Mig lépett ki, térdre omlott, 's zokogó kebelével felsohajtva, 's menedék partját messze süllyedve látván leveszi menyasszonyi koszorúját hajfürtjeiről, eszmélő tünődéssel vizsgál gátja füzetét 's virágai' értelmét. Végre elszánt lelkesülettel ragadja poharát, 's belé lassún eső halálcseppeket eresztvén, körülövedzi koszorújával, 's örökre szabadító Angyalának, röpiültét álmodva, borzauat nélkül issza ki méregkelyhét;

Földi iánczaiból szabadulni készülő lelke még egyszer kívánta látni rokonjait, kedveseit. Körökbe térvén határtalan örömmel íogadá Atyja 's szédülő gyönyörhévvél ölelgeté. Soha nem zenge nyájasbban még nyelvéről, mint most az „édes Leányom” nevezet. Feigyülekezének azonban a' kastély' kápolnájába 's a' leendő pár is követé a' Nászszereget. Mindenkire hatott az öröm. De alig ér az oltár' lépcsőihöz íza, eihalványultan, mint az Őszvecsukló lilium, esküvendő férje' karjába dül, 's tördelt hangon ezt rebegevé: „ En halál' jegyese vagyok már! — búcsúzik tőlem az élet — pihegni megszűnt. E? hamar enyészet' borzasztó látványa remító benyomást tett mindenekben. Hasztalan halmozák ébresztő ápolgatásikat az örökké elszenderültre! elhunytak szemcsillagai! 's a' nászalakoma gyásztorrá vált. Hangosan zokogva borúit te te-

meire a' Gróf, 's bánatosan vallotta-meg a' körül-
álloknak bogy csak ma értesítettett arról: Hogy
íza természetes leánya Átkozta kemény-
ségét 's eltökélé ezentúli életét kedves gyermeke'
hamvai'szomszédjában tölteni.

. Halomfy visszafogadtatott a' Grófi házhoz pót-
lékul az elhunyt íza' helyébe, árulója 's néhai Ba-
rátja pedig, kit Halomfy közbejárátaival segéllt a'
Grófi házba, elűzetett. — Virúltak ugyan Tava-
szok ; de egy se díszlett Halomfynak olly virággal,
mint a' kinek porán űllte a' halottas áldozatot ke-
sergve!! A' Grófné nem sokára ízához költözött
mostoha sorsán 's leánya' elvesztón igazságos fáj-
dalma egyesítvén őt híven sirató ttjával.

KOVÁCSÓCZY.

V I G A S Z T A L O D A L

Mindent fontolva tégy,
Kevésből sokat végy,
 A' Bölcsék ezt. hirdetik,
De ba mind mellett
Szándékod füstté lett,
 Még több, ügyed nevetik.
Mit téssz boldogtalan?
Zokogni untalan
 Az erőshöz nem illik.
Az ember egyszer él,
Ki tudja mit cserél,
 Ha szűk hantja megnyílik?
Itt a' pohár! itt a' bor!
Vigasztal ez mindenkor;
 Ez megvívja borsodat;
 Igyál 's felejtse gondodét

A 'szerelem vad túl-
súlyos igára fűz,
 Ősz tudósok így szólnak;
De ha mind e' mellett
Szív.'s lélek rabbá lett,
 's egy kedvesnek hódolnak,
Mit téssz reménytelen?
Ha széped k egy telén,
 's szíved' el nem fogadja?
Vagy ha szeret, is bár,
De sors tőle elzár,
 's messze-földre ragadja?
Itt a' pohár l itt a' bor!
Vigasztal ez mindenkor;
 Igyál 's nyugtasd szívedet,
 's éltesd buzgón hívedet

Tanulj gazdálkodni, .
 És fogsz gyarapodni,
 így kérkedik a' gazdag;
De ha mind e' mellett
Erszényed üres lett,
 's nem kél ki a' vetett mag
Mit téssz, boldogtalan?
Fáradni hasztalan,
 Kínnal teljes multság;

Pénz e' kor' Istene ,
Ki törhet ellene,
 így volt így lesz á' világ!
Itt a' pohár! itt a' bor!
Vigasztal ez mindenkor;
 Igyál 's tágul kebeled!
 Ezt kinccsel fel nem léled.

Légy bátor, győzni fogsz,
's dicsőségben ragyogsz!
 író 's vitéz így kiált;
De ha. mind e' mellett
Koszorúd másé lett,
 's édes Múzád tovább szállt?
Mit-téssz? bús panaszlás
Köny kérelem nem más;
 Ezt jobb Lélek megveti,
Mint félénk csatázót
Gondolat-vadászét
Minden szél eltemeti.
Itt a' pohár! itt a bor!
Vigasztal ez mindenkor;
 Igyál míg tüze meghat,
 's lesz bátorság 's gondolat!

SZALAY BENJAMÍN.

V E G P A R T .

A'szenvedő néz messze part felé,
Nez: bol derülne süllyedő világa?
Hol enyhül a'seb mellyet sorsa vága?
Mi érező szivét kínnal télé.

O, hányszor véli már hogy felleld! —
De a' reményfök mellyre bízva hága,
Homokhant — szétoínol, 's várt boldogsága'
El-el tüntén kétség szakad belé. '

's mit fenn, a' fénytetőn nem nyerhete,
Alant, megadja egy kis part' homálya,
's végcsendre száll a' vészkörnyezte pálya.

A' fülmilének esti zengzete
Gyöngén reszket le a' mély szunnyadóra ;
De ő nem ébred semmi földi szóra.

KISFALUDY KÁROLY

GENIUSZOM' sZAVAI.

Ezer hiú vágyásokkal
Szivem egykor küszködván,
fiú hágvasztott-el azokkal,
 's lankadtan elalvék én.

's ím mosolygva előttem áll
 Életem' védangyala,
Soha nyelv olly szót nem talál
 Milly nyájas szép ő vala.

Nyugtató büst szárnyaival
 Legyeze rám lefelé,
's mennybalzamos ajakival
 E'szavakat lehelé:

„Kincsed 's javad akármilly nagy
 's szép bár tested' termete:
Az' a' mit bírsz, az nem- te vagy;
Csak a' mit téssz az vagy te!”

GR. TELEKY' FERENCZ.

A ' s Z E R E N C S E .

Síma talpon jár kel fordul
A'szerencse mellettünk;
Majd öléi, majd ellenünk dúl,
's felleget gyűjt felettünk.

Ki szivének reményeit
Puha karján altatja,
Veszélyes cselvetéseit
Sokszor, míg él, jajgatja.

Mézzel hasad gyöngye szája
Mikor melye poklot zár;
Ha kezedet veted rája
Akkor hull a' fékző zár.

Vezet vezet bájaival
Míg elsandít sugára,
Akkor erős karjaival
Dönt az örvény' torkára.

Éjhomályban lebegő fény.
Az útast így vezeti,
Míg a 'söppedező fővény'
Fenekére temeti. TM.

A hajódnak vasmacskáját
Ebbe bízván meg ne vedd,!-
Hogy eltepert vitorláját
A habokban ne keresd.

NĚMET..

A S Z P A Z I A.

Ambroziás haja közt az Ūröm' koszorúi virulnak,
's szent nyugalom mosolyog homloka' tiszta haván.
Kék szeminek szép mennyeiben picziny Amorok ülnek
's heszperi szűz láng süt lengenye-arczaira.
Fűlmile-hangjaival minden jég szívüket olvaszt,
's harmatként,tiszták isteni érzetei..
Pillants rám Kypris' gyönyörű Társnéja! 's legottan
Lángodozó kebelem Élyzionra talál.

PoNORT THEWRE'WK JÓZSEF.

A Z E P S D O ,

Mint a' nyár' rekkent hevében
A' virágok lankadnak,
És a' hegyek' kebelében
A' csermelyek apadnak: —
Tüzem' forró melegében
Szívem szintúgy fonnyadez,
Testem' minden idegében
Vérem akként apadoz.
Csak hogy azok a' harmatnak
Gyöngyitől felvidíttatnak;
Szívem pedig véremmel
Egyre fogynak kedvemmel.

NÁRAY ANTAL.

P H I L A D E L P H I A
(Emlékkönyvbe.)

Hazádnak és az Emberiségnek élj!
Tiszteld a'szépet, Jót, Igazat, Valót!
's az álszinűség' leple ajkad-
's tetteiden soha ne lebegjem

P A R A M Y T H E K

A z e l s ő e m b e r p á r .

Készen vala az isteni legmagasabb ideáloknak megvalósított remekképe, az első emberpár az ártatlanság' mezején, körülölelve ezer illatos virágoktól De mély álmából még fel nem serkent volt. Menny, föld sajdított örvendettel várták fel-eszmélését.

Egykor barsoga az Alkotó, 's a' bölcs Férjhú felébredett. A' ki öntiléte' érzetéért, ép Szíve' belsejéből legottan tiszta hálákat emelt az égre. Melly jelenésre a' Fenenség m ege légülésének sugárait íovellé-alá, és minden tájakon innepi vidámság terült-el.

Újólág harsog az Alkotó, 's a' mindennemű kellemeikkel koszorúzott NŐ is felnyitá bájderületű szemeit, és liliomhomlokán művésztelenül lecsüg-gő arany fürtéi közzül egy tisztelő szűztekintetet repíte olynpra, megköszönni nyert életét. Kinek

látásán már az egész természet édes hódulást mosolygott, a sphaerák kettős idvezletet zengének a messze távolságban, és maga-, az annyi varázscsepektől elragadtatott Prométhéus teremtői szeretete hangján így szollá házzá : „te kúrts - fel még; egyszeri”

‘ A’ Bu j dasó c sil l a g és em b er.

Egy kellemes - má juszeste a’ csillagsereg magas örömragyogásával elvarázsold az andalgó természetet: Minden csendes vala... Csupán halk szello-csék lengének szerte a illatot a’, kies pásztorvirá-nyon, Mellynek gyönyörkeblében, mint édené-
Ben az ép A’dam, mikor legelső bájos alkonyát in-népié; egy, erkölcsi érzettel teljes ember állott magányosan. Kire a’ vidám csillagzatok nyájasan ragyogának, és a kinek szelíd képét visszarezgo sугá-raikkal magokhoz féltűkrözék. E’szent meglépés,, ez égi malafczt bátorítá az EgyedűHevőt messze pil-la utatokat repíteni ama’ boldog honnba, és a’ csil-lagok’ tűzírásában vizsgálni az halandók iránti örök végzéseket.. Midőn tiszta szivében és lelké-ben a távol mennyet és földét testvéríténé hirte-lenül egy, régen elhúnyt, és most igazóbb fényben

előtűnt Bujdosócsillagót vön észre, 's azonnal érzékeny ígéjével félbeszakasztá a' közhallgatást: „idvez légy , angyal mosolygó Tünemény ! ki végetlen bujdosásod által szehh szebb lángkoszorúkkal jelensz-meg, 's' hirdeted a' hatalmas Teremtő' mindenhatóságát 's határtalan kegyelmét, mellyben részesülsz.” „Mint te is , feddhetetlenmelyű Vándor ! ki mostan az alvidékel csillogod-körül; majd elszárnyalsz, és világból világba költözve nagyobb nagyobb tökéiletű nimbuszokkal körülpártáZva fogsz elő - eiőtündökleni:” válaszoló, beszédébe kedves.. akadályt -ve tő lég a' Bujdesócsillag..

A z E l e m e n t u m o k , ,
Őrszellem és.Philémon.,

Ütött a' végóra! 's. az elemantumok, föld,' léigy tűz , víz , látható alakokban letörött fáklya gyenge lobjánál körülállák az alkonylépte gypágyon fekvő közjóért élt Ősz Philémont, és ettől.egyenlő akarattal visszakivánák a' neki kölcsönadott létszereket. A' tisztos Örög nagyon megdöbbsent akadozva lihegő keblében, 's reszkető'ajkain kétkedve' sohajta-fel: „most, ali most látom, milly hasztakm volt iparkodnom rényleni, .oda arany rémé:—

nyem, oda képzelt gyémánt boldogságom, íme sem-
mibe kell osztanom !!! “ Legottan a’ vigasztaló Őr-
szellem, kinek halhatlan arca’ tündérvonásain a’
tárt magas menny tetszett közelgeni, lángszárnya-
kon repüle hozzá, ‘s monda: „vidúljon borúit
kedved, hosszas dísze e’ jelen kornak, ezer ‘sezer
jóletteid, mellyeket én hasznos léted’ folyása alatt
pontosan feljegyzők, az Elyzioni pálmattetőkön le-
bengenek, ‘s töbhaik ottan a’ csillagkoronás Iste-
nek’számát! Élnek azok, és élsz te is azokban
örökké “ Erre a’Választott körültekinté még egy-
szer ezen tövises testi világot, ‘s az erkölcsi gyö-
nyörhaza felé emelt örömharmatos szemekkel ino-
solygva, mint a’ lemenő nap, nyugodtan, mint a’
holdragyógta liget,, és enyhülve, mint az esti har-
matkönyűktől lankádtokból frisülő virágszálak , a’
kölcsonözött atomokat visszadá mindenható Nem-
iŐjinek.

P O Z S O N Y

Hol Ósztriát szent frigy szerént Hazám karolja,
's az Ősz időnél ó'szb Kárpát szirthomlokát
Komoly gigásként hólepelbe rejtnei kezdni,
Lété vén a' magyar határ' gránitfokát:

Élt hajdan egy Tündér, kinek magas hírével
Felhőként szárnyal-szét a' nyugtalan rege,
Olasz, Spanyol, Francz, Dán, Angol, 's a' külvilágnak
Se bír hozzá háson Tündért búvölt ege.

Alatta sárkányként zúg szél-'s hullámi szárnyon
Zátony, bércz', erdo, part, sziget közt a Duna,
Örökké virrasztván míg sok bálváufozója
A' tenger ostromvész-'s versenyre rá una.

Körén egy nagy város terül szolgálatára,
Mellétté kőfal állt, kard láncsa villogott,
Felette éreztorok' 's aczélcső rívadása
Érette mindenkor hű gyámkezet fogott.

Pozsonynak lívák e Tündért : kevély főkanak
Még most is bámul a' szem dőledékein!
A' kérlelhetlen sprs őt sírba zárta bár;
De győzelmet nem vön még, is nagy tettein..

Vedlett karába' volt reménye. Homlokára
Gyémántpártát az ég' fénycsillagzat ja font., s
Hajfűrtit hold,, villám, szivárvány ékesíté,
Pompás arczúlatán a' nap találta hont..

Szemének, a' menny' kék tükrébe'' fürde bája ,
Kebeln Tátránk' opál- 's hólíliómszatát,
Ajkán a' citrom' és narancs' kies hazája'
Tavasztát 's kellemit visít ni IáJthátádá

így minden tündöklő disztol körüiöyedzve
a Váróimon tölti mind éjét mind nappalát,
's míg felhő nem borult boldog vidékire,
Fenn-fenn imádtá Benn' Hazánk őrangyalát-

Vidám arcczal fogá fel a' Havas''szüzének.
Védcsókjaít ,. 's öble' kanyargó partjain,
Komárom' vívhatlan falán 's roppant Budának
Örömmel múlatott királyi tornyain.

‘szemléié: mint Fejtik KörmÖcz, Selme cz ‘s Abrud’
Üregje in pöröly ‘s ék a’ termő aranyt ; —
Diósgyőr és Gömör mint ás vas-érczgöröngyöt;—
Mint zörg Sziget ‘s Erdély’ sóakná in a’hánt.

Szemléié: mint görbül vastengely és gerenda,
‘s a’sajka, mint merül Bánát’ terményitől.
Miként konyúl Tokaj , Ménes’, Somló’, Szerednye’
Dúczos tőkéje le amat-gerezditől. —

Miként kereng a’ por száguldó mén- ‘s bikától
Tiszának árjától kövérült, ugarán; —
Miként szökül Soprony’, Fejérvár, Vas’, Mosony
Telkin tenger selyemnyáj éveink’ nyarán. —

Miként hízik Beszkéd’ ‘s a’ rengeteg Bakony’
-Makkján az agyras kan százéra’ tölgy alatt;
Mint fürdik a’ fogas Tihany’ zajló vizében
Ponty, hárcsa, menyhai, rák falkában mint halad.

Mint röpdés a’ Tisza’, Sió’ ‘s Fertő, bozótján
Golyót nem-ismerő sok szárcsa, récze, lúd;
Mint dongja versenyt a’ szép szorgalmú Szepesség’
Virányaiu méhraj körüi a’sok falut. —

Homály borong most oh tündér Pozsony fölöttedT
Nem úgy: midőn szemét Atilla rád veté,
's diadalmi lángolás között a' föld'szinéroi
Az edzett mellű Kvádot eltörülteté.

Nem úgy: midőn vitéz Előd, Zaholcs Hubával
Hagyván az ősiktől vándorlott sík vadont,
Előtted szégyent még nem ért nagy sarjaiknak
Özönvért ontva kiküzdék e' drága hont.

Te bajiad Hunniánk' hájdanti nyers fiát
Kalóz pusztákul e' dicső ország felé,
's kinek a' tér világ szolgált vándor lakúi,
A' délezeg hontalan Benned honját leie.

Hány zsenge szív bukott Érted le sfrgödréhef
Kegyed tündér Pozsony! olcsó gyöngy nem vala.
Ahánk' 's Gejzánk' sergét fosztotta meg miattad
Számos Hőstül a' mord enyészet' angyala.

'S midőn Magyarral a' vérszomjazó Tatárok
Pártáért vérengző csatákat vívtanak,
'S Albert és Ottokár versenymezőre szállá:
Sok lelkek testekből el-elszárnnyaltanak?

Könyem gördül láttán a'sok harczförgtegek,
Melly életöldöklő jegével földre hullt,
Láttán a -mártalék leső kajánkodásnak ,
Melly Édenkertedhől sok sok rózsát ledúlt!

Sírok: ha bíborod' a'szörnyeteg vadakkal
Rokon Husszíta'sarczkörmébe' gondolom;
'S honvér-pazarló sok pártos hadak' dühétől
Éhség- 's tüzzel várad' vivalni fontolom ;

's ha képzem váltva korcs-szomszédidat dulongni
Nyilván 's oroz gyiíkkai Hősid' velőjiben,
És a' kontyos Pogányt méregiulánk-lehelve-
Feléd robognia rút gerjedelmibeu. —

Enyhül még is habzó szivemnek fõrgetegje,
Midõn a'századok' hosszu zavarjait
Olly sértõien látom fejed felett zajongni,
Mint sziklabérczen a' tenger' hullámaik —

Hú volt mindég szived, nagyság' dicsõ leánya !
Azért becsült feljebb mindennél Hunnia,
Azért gyült kormányrend 's törvényszabás miatt
Kebledben öszeleg gyakran, szabad fia.

Azért tétette szent István'sok Örökössé
Szentséges koronánk' fejére Általad,
Azért kötött Hazánk bajt-vítt ellenfelével
Béke biztos pajzsod' hű védlete alatt

Nagy voltál és Nagy is lehettél! a' világon
Bár a' nap' ménéin járnók is azt körüi,
'S megkéinlenok a' höld' félhótelen szemével,
Illy nagy dicsőség egy Tündérre sem körük

De minden nagyságnak tenger mirigye van!
Dicső! híred' váltig Nagy 's Törpe üldözé;
's miyel szépnek hódol mindenki 's bírni vágy ja;
Sok Úr ohajtozott lángkarjaid közé.

A' Korz Bübájos is, kit szirtes bölcsejében
Kerengő orkánok' zajszárnnya ringatott,
Kit. pólyadal gyanánt a' tenger zúgzatával
'S az ég villáma' fenndőrgtével múlatott;

Ki egy nagy üstököcsillagként fényözönberí
Gőz-felhőn széi-ködön keresztül-nyargala
'S villám-ragyoglatú magas röpültinek
Délsarktul éjszakig mindeu meghódola;

Ki egy pillantával minden hátalmait
Magasnak mélynek egy csomóba gyűjthető,
A' féivilágra lángvészt szórhatott szavával,
A' holdat a' napót felhőbe - rejtheté,

E' Mágusz'szive is híredre lángba kelt,
'S örleikeit sebtén hozzád iramtatá
'Te épen áldozál midőn csendes füledbe
A' bűbáj küldöttség i ín ezt hangoztatás

Hol Bráma nagy tekék közt balzsamozza holtját ,
'S, pálmán aranymakk nő Nilusz' mellékinek,
Gyöngy's gyémántból rakott Fejedelmünk vártNeked
Szeresd oh Tündér Őt 's hódulj öleltinek!

Düh lángza dermedő melyedből 's basszus ajkad
Ezt válaszlá, „Tátrát ha vízzé facsarom,
's Bírnanak lágymedrén uj Tátra bérczülend, —
Akkor Kiráiytoké lesz- szűz övem 's karom.”

Egyszerre zivatar'tornyodzik ormaidra,
A' MágüSz borzasztó alakban megjelen.,
'S földrengés, mennyrobaj, lángzápor, óneső közt
Várának. törtet szörny-ostrommal éktelen.

'S bár útját állta is sárkány-hullámiva
Dunád zúdítva rá özön tajtékait,
Bár érczpaizzsal és edzett mellyel dulá
Elszánt örserged is mennyköcsapásait :

Több századé, bástyád' meg még sem ovhaták! —
A'szél', víz', villám', sír' Urának foglya lől!
'S Lator 's Hős ellen bűn védett szűz kincsedet
Nem mentheted ineg, nem! varázs-cseleitől.

Hú véded két ízben hálál' ölébe dült —
Rajtad két ízbe' vett e' Mágusz diadalt,
'S téged, ki mindent megvetél büszkélkedőleg,
Oh Tündér! most fennyen tulajdonának valit..

De még e lettél az! szűzen fejlél öléből —
Megörzött a' magyar Szabadság' istene! —
'S a harcz- 's mindenható Bájhős' bilincsiből
Lakvárad is hajdan diszére serkene.

Míg füstgomolyha kelt gvászejü gyásznapod
Tetőd alá nem hányt oroz szövétneket,
'S recsege szárnyaló zsarátnak-üszkein
Fényedre nem sodrott tűzvész-örvényeket

Fellobbanó várad felé zuhogtatá
Oltólag őr Dunád fecskendő habjait,
'S nem fojthatá el a' hatalmazó ózont!
Örök záron lelvén kapud' sorompjait.

Véd, gyám, segéd nélkül hagyatva Hunniának
Díszére oh Tündér tovább nem éllietél!
'S rettenhetetlenül a' lángfolyamra dőlván
Roppant omladványid közé temettetél.

így tűnsz, mint áldozat, lustnimbuszon az égbe
Boszuért arra, ki pártád' lerombolá!
'S korommá liervasztván kebled' liliomát
'Palotád' hamvadé rommá bitangoló!

De nem huny-el neved míg dőledéked él —
Emléked fenhársog míg a' Magyar Hóné; —
's bár tűnjön is romod — nem tűn el érdemed —
Mint a' veled rokon sorsú Ilioné.

‘Hogy ha nevetni akarsz, sok tárgyban Telsz’ okot anv;
A legerősebb is négy i á i közt többnyire gjöngé.

L e v é l .

Fa és viráglevél--, vagy írott levél: ez néma társaikodás, lelki üzenet, ’s minden kifakadó ér-
. zések’ tárháza; a’ táguló észnek találmánya, mérge és virága; az indulat’ rakhelye és országút ja, a’ szívnek minden fellegi és földi követőjijel. Amaz a’ természet’ titkos műhelyében készül, élet gyanánt tenyészik , zöldell , fonnyad és lehall; mint az ember minden szél után hajlong, ezer színekkel kérkedik’s’utóbb barnultan a’ földdel párosul.

De, miként a’ fa és a’ viráglevél, most kifejelve gyöngé bimbókból tavaszt hirdet, most védő fedél gyanánt szolgál a’ gyümölcsnek, most hü-
-árnyékot’ád a’ nyári melegben, most az ősz’lehel-
leiétől sárgúkan csüggedvén, a’ természet’ - minden

fordulatit mutatja: így az írott lévél' is, minden életkornak bélyegét hordozza. Először tehát

A' gyermeki - levél: ez- ártatlan , többször kénytelen felszólása az érzésnek; félig hála, félig kérelem. Ebbe keveria' tanító jó és rossz gondolatait, 's a' mi hibázik, hozzá teszik a szülék buzgón jövendölgetvén belőle . szeretik mutogatni az ismerőseknekcsudáltatni a' leendő nagy elmét. Ennek sorába tartozik a' névnapi - és ünneplevét is; ez szokás'szüleménye egyszínű, 's többnyire-ásítva iratik; pusztá kívánat tartalma, szóval halmozott üresség. Unokája az, alkalomversnek, melly, minden fel- és letünetkor hársog; a' méltósággal koldulónak, 's a' hizelkedőnek néha kis jövedelműi szolgál.

Az ember, élte' nagyobb részén, a'szerelmmel vesződik; míg fiatal maga szeret, azután más' szerelmén töprenkedik. Nem csuda tehát hogy az ifjú, mint hajdan Eliász, tüzes kocsival akar vágatni a'szerelme' egébe. Szívének él, annak szemével nézi a' világot, 's á' mit tesz és tanúi, ázom egy ösztön-forrásból csörgedez. Egy szép tekintet elragadja, 's mit a' nyelv megtagad, a' türelmes papiros felveszi.. így születik a'szerelmes levél; de minthogy az első. szerelem ritkán isteni,, az. első szerelmes levélben is ritkán találunk észet.

Az egész munkát álom kezdi, álom végzi; de miről az okos borulva gondolkodik, és még sem foghatja-meg, p. o. Isten, örökkévalóság, jövődőség 's több illy súlyos mondások, benne úgy el vannak hintve miként mezőn a' virágok.-Udvesség és gunyhó egymás mellett állnak, és ez tetszik! mert a' szem csak a' jelennek rózsaszínén mulat, és valamennyi bölcsek' arany szavaik nem jutnak-fel azon fényes pontra, liol a'szerelmes áll. Tömve sóhajtással, felkiáltó 's gondolat-jelekkel, egyszer a' szülék' tudtával, húszszor azok' tudta nélkül röpi az illy levél a' kedves tárgyhoz, ott kebelhülámok ringatják, az elmaradt punctumokat könnyek pótolják-ki, — 's még a' borzas levélhordót is angyallá varázsolja.

Azonban idő, külön tárgyak, hasonlításra készítik az elmét. Egyik szépség a' másikat félre tolja; a' vak hódulat múlik, 's a'kedvesnek szeme, melly előszer nap volt, utóbb hold, tovább csillag, végre egyenest csak szem murád. Mindazáltal a' csillapittatlan kívánat, bár megosztva is, lángol, és levelekbe hinti szikrdjít; de már jobban meggondolva: mi előbb zavartan érzés körüi lebegett, most csinos phrasisokban jelen-meg. Költés nyújt kezét az érzésnek, és az író ki előbb csak kedvesét csudálta, most örömet magát is csudáltatja.

Ez így foly míg féltékenység, 's egyéb világi tekin-
tetek, a'-levélnek más formát nem adnak: ekkor
a'stílus pattogó, eltökélt; kétség, halál, min-
den harmadik szó; végre ha kénytelenség vág a'
szerelem közé: büszke lemondás. A'sorsnak ezer
átkot lobbantván szemébe,a' levelek visszavándor-
rolnak, vagy tűz által enyésznek-el. Tiltott sze-
relemben a' levél rövid, nem fest szívhíngokat,
hanem jelt és .milyet mutat

Vannak szerelmesek kik a' dolgot könnyen
veszik, és sok könyvből egy szép levelet teli édes
mondásokkal alkotnak, 's azt mindenkor használ-
jak ; gondolván, hogy észtorés nélkül is oda ,ju-
tandnak hová az eredetiség.

tíró's kebelben a'szerelem tettekben vágy ki-
ömleni, lelkesít de nem hízelkedik. Csak az erek'
játéka istenít ma, holnap alá tipor.

Ama' nagy, szerelém-alkotta könyvnek, hol
annyi álom, annyi feltétel 's olly kevés való rej-
tezik, házasság a' vége. Ekkor sok hályog lefor-
dúl a'szemről, vagy még inkább reá vonul, és a'
levelezés, ha csak nem bánatos vagy hálálkodó,
kis időre megszűnik. De, minthogy kívánságban
áll egy része a' földi boldogságnak -, az ember is-
mét kinéz a' világba, melly fris lánczokkal kajálja.
Atyafi-lát ogatás, különféle utak, levélírást kény-

szerítik. A 'béke vágy nyugtaidéi biztató igékkel simul a' ház' körébe, hosszan, de nem tüzesen mi előbb frismaigyartánczként szókéilt, most lassú lengyelben ballag a'szTv felé. Rndelések , mindennapi esetek töltik a' levélét, és csak ezen kised, de vajmi nehéz szó: hív,,mint köz-epithe-tonja a' férnek és hitvesnek küiönzi. a' tisztí le-véltől. Minden teljesedés kötelességet szül, 's ez- ha csak hivatalként folyvást nem gyümölcsöz, ad- dig kellemes míg újsági bája tart; nem ritkaság, azért, ha illy frigybe kell felek mást írnak , és; mást éreznek, vagy némelly szép mondás alatt, idegen kép lappang. Közös, gond, közös haszon, , és vesztesség lassanként ugyan a' kölcsönös gyám- kézre szorulókat nyíltságra készitik, és egy fertály- századig való öszvetörődéa után a'házassági levéli is újonnan a'szív hángján beszél. Kik nyáron? többször idegen virágokhoz lopódtak, télén a' rae- leg kályhánál ismét öszveülneha

A' házas emberre már' valamit tart a' világ;; mert vagy asztalt tart, vagy a'szép nő talentumra, emeli; már ő ajánl, vagy ajánítatik. Az illy ajánló? levél nem ritkán teher a' vivőnek,. pirulást szerez írójának és szorultságba hozza a' vevőt. A nagyok'" kegyelme vagy gögje sokszor él ezzel, és az eiön-... tött dicséret benne a! szegényt eszköznek hirdetik

Ki hajladozva illy levelet hordoz , számot tarthat mosolygásra, szép Ígéretekre; de a' következést bízza tulajdon eszére.

Szerelem után ezen szó Barátság, legtöb-
bet fordul-elő; szegény a' gazdagnak, gazdag SL híresnek barátságát keresi, nem szívbéli vonzódásból , jhánem azon cejebritás végett melly más' kalapját örömet lepillantja. Számtalan levelek jönnek mennek baráti név alatt; de a' hajlandóság leplében csak az önszeretet rejtezik. Szép testvér, szép Hölgy sok barátokat szerez, szintúgy a' környülmény sokszor kézfogást tart, 's a' jövő pilantat ismét szétszakasztja. Ezer közzül hány baráti levél van, melly tartós részvéttel keresi fel hívét a'sötétben', 's nyíltan szól hozzá a' fénytetőn ? Ki tetszésére adomány és váltó-levelet kap, híjában nem sohajtoz különféle érzések után; és ha költésben a' prózát nem leli-fel, lesz mit ölelni, lesz mit örülni másnak szóval nyert hasznán.

Melly következeseket az eipher most a'szív' mélyéből , most a' tapasztalásból öszverak , vagy fenekes okokkal némelly előítéleteket megvívni törekszik azokat, mint annyi kincseit az eszméletek levél által közli gondelkodó társával ; ez 'fo

lel, 's így többször nemes versenygés támad, melly sok szép 's jót segít-elő. Ezen írást alvilág tudóslevélnek nevezi. De ezen ezfm alatt sok levél fog, mellyben gondolat nincs ugyan, de annál több önhittség, fenntlörgő ítéletek 's ügyetlen dicséretetek. Ez a' kezdőnek olly kedves mint a'szedő, mert azok sorába véli magát, kik az időt szar hallanál fogva vezetik. Az igazság mindég komor á' minden csalfény után kapkodó embernek, ki mindent örömet maga után mérne; azért is á' mélyebb 's tulajdon művészpályán indult Írónak nincs olly kelete mint unnak, ki a' rég ismerteket ezifra köntösben kozza-elő, 's az olvasót kedves szokásinál fogva csiklndozni.tudja; mert senkivel sem ellenkezik. Az illy koszorúban a' tudós-levél nem kis helyet foglal — az ifjúság, k mindent csudái, örzi dicsőségét

A' tenyésző indulat hamar költésbe olvadoz. Az ifjú szeret 's ha az imádott tárgy mingyárt nem liajzol-meg, hús versekben panaszojja-el magát: mi bpldög volt előbb! mi szépen süttött a' nap 's most minő sötét az ég! Ez édes szülöttnek keresztatyát keres, és magasztaló levéllel küldi-el ahhoz , kit ezer trombita pennadictátornak hirdet Ez felel 's nagylelkűen halhatatlansággal ajándékozza-meg és a' boldog néni győzi eléggé ezen levelet szerte

'küldözgetni, mint nyugtátványát a' késő maradéknak. Ekkor előlép a' Critípus, fegyveres orral vizsgálódik 's ezen szavakkal: ezt már untig hallottuk! az olcsó dicsőséget szertelebbití. Recenzenssel az író úgy van mint, a' vándor éjféli órában a' lelkekkel: nem látja nem hiszi 's még is fél tőle. Kész nagyon irigységgel mentegetni magát, de a' titkos méreg még is epezti. így történnek szakadások, kemény harcok, és ez által nem ritkán, szenved azon ügy mellyet védelmezni keltek - ki. A' község kaczag , 's a' győzőnek szinte úgy tapsol , mint ki sűrű forgásban megbotlik. Illy állapotban írt levelek nem igen kedvezők, többnyire harmadikról szólnak, megismerik érdemét, de annyi hibákat tetéznak rája, bogy arriaszt senki sem latjai Megtér a' béke, azzal ismét megnyílnak a' lény templom' ajtaji, és egyik a' másikat belé vezetgeti ; de ott az idő veszi által őket 's a' ha'tul-só ajtón ki-kiutasítja; jele: hogy sokan vágynak a' dicsőség után, de ez csak keveset főgad-el.

Tavasakor kellemes a' napfény, nyárban kerüljük és büs árnyékor keresünk; de csak hamar beköszön a' tél, és mesterkélrt melegve szorulunk, Kinek előbb keskeny volt a' világ, most reményé' omladékáin övéjít lemondásra tanítja, vagy intőle-véllel keresi fel azokat; mitől az idő immár eltűtá,

arról mást is szívesen lebeszél. Az illy oktató 's fe-
nyító-levél tele van példázatokkal, jósló képekkel,
's minthogy az Öregség ritkán bőkezű, gazdaságos
intésekkel. Inkább panaszkodik mint vigasztal, in-
kább tagad mint jutalmaz; ez így foly míg a' sír, .
ez a' végső gondolat-jele az életnek, felment az
írástól.

Sok embernek a' barangszó vagy a' halotti le-
vél utolsó emléke. Az elhunyt gazdagot illy leve-
lek mindég szeretettnek, példás életűnek hirdetik.
Fekete karima között áll vigasztalhatatlan a' fenn-
maradt fél és az egész biographiában, melly vele
jár, sokszor csak a' dátum igaz. Sok szépnek él-
te' hossza csak akkor tűnik-ki, mert az ember a
halálon kívül mindent meg tud csinálni. Milly be-
nyomást tesz a' halotti levél ?, erre feleljen zo-
kogó árva, vagy az örökség után ahíló atyafi.

Ennyit a' levelekről. Csak azt jegyzem még-
fel, hogy minden olvasónak szabad a' magáét
szebbnek és tisztábbnak tartani.

H a s o n i a t

Az élet hásonió egy szekérhez, mellynek
minden kereke más kátyúba szalad. Halál húzza,
remény tartóztatja. Indulat a' kocsis és pattogva

sürgeti futását. Szerelem és barátság benn ölelkezve ülnek 's bájszinü szappanbuborékot fúvnak a' levegőbe. A' kívánság nagy helyet foglal-el, 's Önmagát terhelve mindent felvesz mit útközben talál. Egy örökké változó alak lebeg felettük, a'

bennülők szünetlen kapkodnak utána, de csak árnyéka esik rájuk; ez a'szerencse. Bölcseség kalauz gyanánt megy-elő, lámpát akar gyújtani, de a' vélemény mindég mellette jár 's el-eloltja világát. Téren tetőn így fut a'szekér; ha eltéved, sok a' tanácsló kevés a'segítő. Ha megsüllyed: ezer az útmutató, de hasztalan; nem képes haladni már, és a' kocsis kétségbeesve törtet ugyan előre, de mindég mélyebb posványba jut. Erre a'szerelem és barátság egymás után leszállnak 's hitetlen elszöknek 's a'sok felleg-kisérők semmiségbe oszlanak. Védőleg jönnek most a' tudományok is, de magokkal egyenetlen' többször oda ütik a'szeget a' hová nem kell 's a'szekér szertedül. Felkatzag a' halál, 's óriássá növe szétűzi az egész társaságot. Csak egy szelíd fényes ifjú küzd-meg vele diadalmasan kiragadván kezéből az enyészet'szövetnekét. Ez a' Hit. Végre eljön egy tisztos ősz 's öszveszedvén az elszórt töredékeket, azokkal más kocsikat igazgat 's a' mint lehet a' kora süllyedéstől megóvja. Ez a' Tapasztalás.

M e s e.

Mi az? — véle szólhatni éjjel nappal után jár, 's házzá jutván elné núL Ha perel is sír; ha megbékül is sír. Messziről sok szép 's nagyot át; közelről még is vak. Szavait nem hallja 's hallgatását megérti. Ha lefekszik nem lel álmát, felkelve meg álmadoz. A'zárt ajtót felkeresi, a'nyilt kaput kerüli. A' mi nifics azt kedveli, a' mi van azt elveti. Eget említ szünetlen 's keze földi után nyúL A' küzdéstől nem retteg, de távozni még is fél. Köz vígság nem érdeklí 's magányos könynek örül. Kis közbe szőrüi világa 's a' földön alig fer- „ meg.' Türedelmes mint a' bárány, csekélységért háborog. Az erős lánczot elszakasztja 's a' czérnaszál mellett megül. Bár nem képes gondolkodni, találmányos mindenkor. Tettben mindég ellenkezik, belsőjében még is egy. Éltét köti birtokára, 's ha elnyeri hideg lesz. Ezen mesét fejtse meg a' szerelmes.

A' könyv és szerzője.

Menj szép könyvecském! szerte a' világba, dicsőségemnek te léssz záloga! így szólamegelégedve a'szerző. Vigyázz uram í felel szerényen a' könyv ;

vizsgálj-meg jól mindent; mert felek hogy hennem csak a' jó szándékot és nem a' dicsőt ismerik el. Menj csak! monda kevélyen a'szerzo: Nem kéri-dik azt M i, hanem K i ? 's ezzel könyvét szárnyra bocsájtá 's mingyárt is ezer torukból harsog a' dicséret.

-Később a'szerző egy könyvtárba jut 's Örömmel látja könyvet kiragyogni az üveg alól. Hab! felkiált: nem mondám , milly diszre jutandasz ! — milly szépen állasz a'sok kopott könyvek között! Ne örülj, mond búsan, a' köilyv: szép vagyok, mert soha sem olvasnak!

SZALAY BENJÁMIN;

A N T I

világi Rege.

1.

„Mijhajad, szerelmes fiam?
Nyisd-meg nekem szívedet;
A' nyavalya csonttá, bőrré
Fonnyaszt immár tégedet.
Egygyetlénegy Örökösse
Koronámnak, népemnek,
íledgy-fel! már elég a' bú,
's légy öröme éltemnek!

2.

Szelenknş, Szíriának
Jó Királyná, fijának
Jraígy szóllott, ki lankadva
Esett beteg ágyának.
Antiochus Királyfinak
Kínnal tömött kebele
A' Királynak csak egy néma
Sóhajtással felele.

3.

Így óriás bú döntötte.
A' Királyfit ágyába;
De a' bának senki,eddig
Nem juthatott titkába.
Közönséges volt a' bánat,
És siralom érette;
Mert jövendő jó KiráUyát
A' úép méltán féltette.

4.

Szíríanak meg volt kérve
Minden Ő sok Istene,
Hogy a' kedves Haldoklóha
Új életet Öntene ;
De a' beteg csak nem jobbúlt
Önmagába vonúlva
Néma búban várta végét,
Gyökérből ki volt dúlva.

5.

A' fiatal Királyné is ,
(Stratonicze volt neve)
Bár 'mostoha Anya volt csak,
Elég könyörgést teve.

Az orvosok jöttek mentek
Töprekedtek felette;
Nyavalyája okát még is
Csak egygyik sem sejtette

6.

„Esmerek én országomhan
Egy böles orvost, jó embert;
Vagy senki sem, vagy csak ez tud
A' fiamnak orvosszert.
Hívjátok azt, (mond a Király) .
Kerül ugyan engemet;
Be megszánnya a' hás Atyát
És kesergő népemet

7.

Eljön tehát Erazisztrát,
Egygyetlenegy remény máir
's megvizsgállya a' Királyfit,
Kiért tenger a könyár
iszonyodva szemléli őt' ;
De csak hamar gyaníttya
Hogy batul tesz az, a' ki itt
Csak a' testet gyógftya .

8.

„A' szerelem' férge rágja
's eszi élte' gyökerét,
Melly milliók közzt csak egyben
Talallya-meg emberét.
Reményiem, hogy lecsapolom?.
 Kínnya' egész tengerét,
Mihelyt titkos szerelmének
Kinyomozhatom erét”

9.

Amígy szóllott, és jól szállott
 Az emberszív' esmero:..
Egy eltitkoltt mély szerelem
 Volt a' gyengét leverő.
's hogy ő ezt kinyomozhassa?,
Folyvást ott ült mellette
 S figyelmének minden torét
Őt' megfogni vetette.

10.

szíriának Hölgyeiből
 Ki csak szépnek tartatott,..
Egygyenként mind a' beteget
Látogatni hívatott

MÍKÍ híjába! Jöttek mentek .
Hölgyek, szüzek; — nyomozott
Szemmel füllel a' vizsgáló; —
A' beteg nem változott.

11.

Történt végre, hogy'oda ment
A' Királyné is nézni ,
Tudni vágyván, mit tudhatott
Az orvos kifürkészni.
Akkor legott Mostohája'
's Attya' Nője' láttára
A' Királyfi' mély titkának
Felpattana vas-zára.

12.

A' betegnek vonaglani
Kezdett minden teteme;
Lélekezete akadozott,
És szikrákat hányt szeme ,
Rendetlenül vert az ere,
Szíve halivá dobogott;
Hideg verejték önté-el, —
Befordult és zokogott.

13.

A Királyné észre vé vén
Görceit a' betegnek ,
Eljajdúlva fut el onnan, —
 Az inai remegnek.
„Meghal (úgymond) a' szép ifjú
Fáj a' szívem érte!” —
Csak most érzi, hogy hús szíve
A' haldoklót szerette

14.

„Esmerem most már hajadat r
Mostohádnak láttára
Elárúltad szerelmedet,
 Mellynek halál lesz áraJ'
így lepte-meg Erazisztrát
 A' hánykodó beteget
Kinek ő hív vallásától
Már előre rettegett.

15.

„Ügy van, sóhajt a' Királyfi
 Mostohámat szeretem: —
S ez a' szilaj, vad szerelem
 Gyűkollya-meS életem t

Küszködtem én soká' ezzel;
Felértem azt eszemmel,
Ügy tilos ez, és ietlen;
Je nem bírtam. véremmel.”

16.

- „fereztem, hogy Atyám eránt
E'z iszonyú sérelem;
s 'a' természet ellen véték
Az illy bolond szerelem
s' mély titokban azért tartára,
Magamban csak úgy főztem;
De híjába! sem mint ember,
Sem mint fiú nem győztem.”

17.

„Utóbb mar ügy fejemre nőtt
Az oroszlán indulat,
Hogy prédáját megragadni,
's éhét üzni félgyúladt;
De még jóikor magam ellen
Fordítottam fogait ,
's az emberi természetnek
Mégvítam szebb jussait.”

18.

„Szántszándékos éhkel, Szomjjal
Gyötörvén itt testemet,
Meváltom már nem sokára
Halálommal szívemet. —
's ne hogy kínom új kint szüli
 Apám' Anyám'szívében,
E' titkomat mélyen 'elásd
 Kebléd' emberségében.”

19.

Elhallgatott; és eltiltván
 Minden embert magától,
A' megváltó hatált Várta
Éhétől és szondától. —
Erazisztrát kételkedik,
 Mit tegven, mit ne tegyen:
löbb szólbmi , azt gondollya,
És a' Királyhoz megyen.

20.

„Király! fiad' nyavalyája
Megor v osöl hatatlan.
áAgy szerelem oka, (úgymond)
Melly r— örökké foghatlan:

Mert a' tárgya — egy olly Aszszony
A' kit néki bírhatni,
A' törvény, —sőt természet tilt; —
Nincs mód őt megvákhatni.””

21.

A' Király ezelámúlva
's neheztelve hallotta;
”s mért nem lenne hát fiamé,,
(Büszkén imezt mondotta)
Az Aszszony, ki megtetszhetett
Országomban kedvének?
Ha fonalát csak ez által
Nyújtháttjuk-meg éltenek ?

22.

„Mert az a' kit Fiád'szeret,
Máshoz van lekötve már
(Felel amaz) más férjfiával
Egybeolvadtt emberpár; —
Mert ő — az én feleségem,—
Kit, bár törnek, szakadnak
Szívek értté, nem engedek
Sem másnak, sem fiadnak.”’

23.

„Nem hiszem azt, (mond a' Király)
 Szavadnál jobb vagy magad;
 Szíved bár melly áldozatot
 Fiamért meg nem tagad;
 Engedd néki feleséged', —
 Mentsd-meg éltét általa ;
 's legyen tiéd minden kincsem,
 Mellyet sorsom ád vala.”

24.

„Tegyed te csak önmagadat
 (Felel amaz) helyembe;
 Majd megérzed, műlyen poklot
 Gyújtottál most szívembe .
 B'ár Attya Vagy te fiadnak,
 Megtudnád-é azt tenni:
 Stratom'szét neki adni, —
 's vele éltét megyenni ? “

25.

y,A' te kedves szerelmedtől,
 Nemde, fiad' éltéért
 Sem válnál meg?—Mint tenné hát
 Más azt annak kedvéért?”

„Mindent ! mindent megtennék éti
(Mond a' Király) éltéért:
Meválnék én mindenemtől
Kedves fiam' kedvéért!

26.

„A' jó Király nem örömét,
Eltét is feláldozza
Hív népéért, ba az idő
'Azt magával úgy hozza;
's én csak népem' boldogságát
Szeretem így fiamban,
Kiben az majd édes Attyát
Lelné, mint most magamban!

27.

„Adná az Ég! hogy élete
Csak magamtól függene;
A' haláltól féltennem Őt'
Akkor már nem kellene:
Örömet is néki adnám,
Csak menthetné ez, meg hát,
Hatalmammat, koronámat, —
S iratomé z ét, Szíriát.”

28.

„Megállj Király! (kiált amaz)
Hadd foglalak szavadnál!
Fiad'sorsa magadtól függ.
Magad hatalmában áll:
Hallyad 's örűtly!— vagy iszonyodgy
Választásod'szerébe:
A' Férjnek, vagy az Atyának
Kést kell döfnöm szívébe :”

29.

„A' Királyné, — Feleséged
Az, a' kiért fiad vész:
Ha Férj maradsz, nem léssz Atya; —
Ha Atya léssz, Férj nem_r léssz;
Akár mellyik részt választod,
Te maradsz a' vesztő rész;
Mérges, gyilkos ütközés ez! —
A' Te gondod most, mit téssz.

30.

A' Király egy pillantatig
Sem kétkedik, mit tegyen.;
Hanem legott egygyezésre
Feleségéhez megyen;

's kérvén, mondgyon le a' vénről,
's adgya magát fíjának,
Könnyű dolog volt megnyerni
Tárgyát kívánságának.

31.

's meglett, — a' mi bár ott 's akkor.
Könnyen megtörténhetett,
Az emberi szívre nézve
A' világnak csuda lett. ,
Nagy maga mehtagadás volt
Ez egy földnek fíjától,
Ki semmi jót nem hajlandó
Mehtagadni magától.

32.

A Király még többet is tesz,
Kegyének.még ez híja:
Feléledvén Stratofíticé'
Szerelmétől a' fíja.,
Maga leszáll a' trónúsrói,
's felültetvén rá fíját,
IS feleségét — általadgya
fiekik egész Szíriát.

, Bájló kellemben mint a' fejlő rózsa, nyájas szelídség- 's ártatlanságban mint a' havazó lilium, viríta Eszter az élet' tavaszában, való díszé 's koronája nemének. Még gyermekkori éveiben vala, midőn bajnok atyja, Csáktornyai Menyhárt, csatamezőn a' bon' buzgó védtében a' legszebb halálat múla-ki. Anyja, egy kegyes indulatú 's feddhetetlen erkölcsű asszony, ki férjének ceste után minden gyönyörűségét 's vigasztalását szeretett egyetlen leányában leié, mindent elkövető hogy nékie illő nevelést adhasson. Igyekezete azzal koronáztatok , hogy a' jóra már természeténél fogvű is háj ló ne vendeknek gyönyörű külsője rövid idő alatt legnemesebb érzésű lelket rejte, mellynek mennyei sugárzatai azt még sokkal vonzóbbá 's igézőbbé tevék. Illyetén angyali szépségű teremtmény habár elvonultan élt is atyai örökében, az Ecsegi vár' magányában, mégsem kerülheté-el a'

vágyó ifjúság' vizsga szemeit. Több előkelő Levem-
ták foraultak-meg körében. Kiki csodálta , bálvá-
nyozta őt. Mtnđenik óhajtott neki tetszeni; de
csak Orlay Bálint lehetne szerencsés az imádott
leány' illetődött szivében a'szerelem' első szent
érzelmeit felébreszthetni Orlay régi tős gyökeres
nemből vévé származását, 's korán elhunyt szülei
után nem megvető nemesi birtok maradt reá; e'
mellett a' legdélibb sugár termettel, 's a' legvirí-
tőbh férjfiás szépséggel vala megáldva. Bajnoki
tűzzel szikrázó szemeiből, mintszinte arcának erő-
's kellemmel tölt vonásiból nemes szelídség 's jó-
szívűség csillám la, melly a' hőst leginkább díszé-
síti. Merész, eiszánása 's rettenhetlen vitézi bátor-
sága megrczzenté a' gyávát; de oltalmat látszék
ajánlani az ügyefogyott erőtlennek, 's az elnyo-
matott ártatlanságnak. Ezek lévén azon jeles tu-
lajdonok , mellyek az akkori időben hazánk'szé-
peit leginkább elbájolák, nem csoda, bogy Eszter
érzékeny lágy. szivébe is mély benyomást tevének,,
ki első megpillantása óta etienáilhatlan vonzódással
hajlék a' hozzá hévvel közelítő' lángifjúhoz. A'
szerelmesek csak hamar megértik egymást, 's fel-
lőbbant érzésik – 's kölcsönös hajlandóságokról
mélyen hallgassanak bár, egymáson épedve csüggo
ámulékony tekinteteik többet mondanak, mint a

legékesebb légmíékényebb nyelv szólhatna; 's ha kis nyugtalanító kétséget hagynak is fenn, az nem szolgál egyébre, mint a' hév kívánság' lobogó lángjait még inkább nevelni'az egymásért égő szivekben. E' ponton álla Eszter Bálinttal, midőn a dús birtokú Gróf Arslán Kázmér, Hollókővárnak örökös ura Ecsegen megjelent

Arslán Gróf egyike volt a'szerencse' azon elkényeztetett kedvenczinek, kik azt hiszik, hogy mindent szabad tenniük, mit hatalmok- 's tekintőkkel, bár mi kárhozatos módra is, kivihetnek. 's minthogy mindeddig rendetlen 's mindenben zabolátlanúl keresztül-gázló szilaj kívánságának teljesítésében 'semmi győzhetetlen akadályra nem talált, ez, a' természettől kevély 's hajthatatlan lelkét még önhittebbé, elbizottabbá 's dölyfösbbé tévé. Többszöri erőszakos hatalmaskodásinak híre rettegéssel 's ijedelémmel tölté-el az egész körösleg vidéket. Kiki óva kerülé társaságát, 's csak azok csúsztak alacsonyan előtte, kik csapodár hízkelkedésikkel tőle valamit csalni, vagy pártfogását megnyerni óhajtották. E'szerint örökké csak hunyász vedlettjeinek rabszolgai seregétől lévén körii vétetve azt hívé, hogy neki mindenek hódolni 's engedelmeskedni tartoznak, 's jaj volt ahnak ki akarátja vagy parancsainak ellenszegezni merészlé

magát Legnagyobb gyönyörűségét a' vadak' üldözésében lelvép, e'szenvedelem elvadult szivét szelídebb érzések' elfogadhatására még inkább el-kéményíté. Ezekhez járult bogy mindenben égy álnok, elvetett érzésű meghittjének roszevérletű 's lélek vesztő tanácsai után indüla, ki öt minden gonoszságra venni kész vala, csak Hogy azok' végrehajtásában neki eszközül szolgálhasson, 's ez által magát nála szükségesebbé tegye. Mikó Deák-nak hívatott közönségesen a'sátánnak e'szoros frigyese, ki is eránta mutatott mostohaságát a' természetnek azzal akard megbosszulni, hogy leg-szentebb törvényeit minden lépten nyomon tiprot-ta, 's vele örök pártos ellenkezésben élt.

Eszter ritka szépségének szárnyra kapojtt hí-re behata Hollókő' várába is, 's egyenlőleg ger-jeszté-fel a' vár' urának figyelmét 's kíváncsiságát. Mikó, kinek egyik legravaszabb fogása volt a' Grófot minél szövevényésb 's bonyolítottabb törté-netekbe főühátni, csakhogy azok' kimentével, azon hala- 's jutalomváró szerencsével kérkedhessek, mintha szövevényeikből egyedül ő fejtette volna ki, tágas mezőt látván itt nyílani vásott fortélyai-nak üzésére , élt az alkalommal, 's mindent -elkö-vete, hogy a' Gróf'szivében az első benyomás to-vábbi következés nélkül ne maradjon. 's mintha

a' leányt keceit hallomásból fogta volna fel, azok-
, nak eleven 's lángoló színű festései által annyira
feltudá benne gyúlasztani az utánavágyást, bogy
még műiekelötte megpillantotta, belé már is sze-
relmesnek lenni látszanék.

Mikó' tanácsára,rútjában esett ejjeli elkéstének
ürügye alatt szállt a' Gróf Eesegvár' Asszonyához.
Orlay szinte jelen volt. Az özvegy meg vala lepve,
's különböztetett tisztelettel fogadá fényes vendé-
gét. De ez Csak tartozó hódolásnak vévé azt, 's
visszalökő kevély bánásmódja mélyen érezteté, milly
kegyelemnek kelljen tartania hozzája lebecsátko-
zását. Eszter eleinte nem mutatá magát, végre
megjelent Ő is, mint egy ragyogó szép csillag a'
vülámrejtő sötét bórület előtt. A' Gróf első pilla-
nattal csaknem elnyeld a' leányt. Szíve szemével
együtt , belétapadni látszott. Ezerszer gyönyörűbb-
nek találta őt, mint műlyennek feüngerlett kép-
zelgése' forró hevei festék. El se , fogta volna for-
dítani róla lobbogva égő áltszúró tekinteteit, ha ez
megrettenve azoknak vadtüzök által, közelebb nem
vonul vala Bálinthoz, mintha oldalánál valamelly
fenyegető veszély ellen magának oltalmat 's mende-
déket keresne. Ez megbántotta a' Grófot, a' félté-
kenység' emésztő lángja dülőlag csap vala háboro-
dott szívébe. Magán kívül leve. Most egyszer azon-

bán kénytelen elhárapni keble' dühét, 's a legv büszkébb megvetésben , 's éiesen-metsző jéghideg-ségben keres, a' nélkül hogy találna, írt, halálos sebére megalázott gögénének.

Mintha mázsányi súly esett volna-le Eszter' szivéről annyira megkönnyülve érzé magát a' Gróf távoztával. Ez időtől fogva még szorosabban ragaszkodott Bálinthoz, kinek hajlandósága iránta azáltal a' legfelsőbb pontra emelkedék. Eljött végre szcrelmök' édes kifakadásának boldog perczenete. Forró csókok pecsélték egymásért lángoló tiszta érzelmeik, gyónását. Csáktornyiné megegyezvén ohajtásaikhán, nem sokára jegyet váltának, 's már előre olvadoztak azon mennyei élvben, melyet egymás' karjai között magoknál olly bizonyos hiedelemmel, noha fájdalom! csak csaló kora re „ménnyel, igérének.

Egyik legkedvesebb sétat helye volt Eszternek a völgy' berkéből a' vár felé kanyarodó kies ára nyékú ösvény, mellyen szokta rendszerint várni érkező hívét. Itt andalga ő egykoron alkony felé hasonló édes várakozásban. Néma mély csend urakodék körülé, mellyet csak az esti lengzet' rezgő sziszeglése, 's a' madarak' felváltó csevegései szagatának-meg. De most egyszerre közel hozzá egy bús csalogány' kesergő nyögde llése csendüle-meg;

ei hálgatának a többi madarak; a' iéngé szellő vis-
zatatartott lehelettel figyelmeze a' mozgani meg-
szünt gallyak között; részvevő 'fájdalomra olvada
minden. Eszter mélyen meg volt üietődve. Az el-
szakadás', 's megcsalatkozott remény' kínjait lát-
szott neki panaszlani a' lágyan ömledező szelíd bájú
zengzet. Homályosan tolongott, akarátja ellen
képzeltő lelkének elébe azon csüggeszto borult
eszmélet, . milly boldogtalan fogna lenni ha Bá-
linttól elszakadnia kellene. Titkos remegés szál-
lá-meg, 's egy eddig nem ismért gyötrő érzéktől
fogódék-ei szőrűit melye , midőn egyszerre lódo-
bogást hall 's egészen feléledve, örömtől hullámozó
kebellel röpül azonnal az ohájtva vártnak elébe.
De mint megdöbbsent midőn a' reméllett kedves
helyett ismeretlen álarczú idegenek ötlenek sze-
mébe, kik lovaikról leszállongva épen a' sűrűbe
rejtezni igyekezének. Alig pillantják ezek őt meg,
egyik közülök íegottan hozzá szökvén, gyorsan
áltöleli 's felkapván paripájára, még minekelőtte
első rémültéből, 's ájulásából magához térhetne
viliámsebességgel tűnik-el vele többi társaival egye-
temben.

Könnyű képzelní, mint leve oda Bálint, mi-
dőn Esztert sehol sem találhatá. Epedve kiáltozza
minden felé nevét, de csak a' viszháng nyögéazt

vissza a' néírta homályban; szívszakadva keresi mindenütt , 's íme szélyelnéztében bizonyos helyre pillant, hol a' letiporfó íü több lovak' fris nyomait hagyja sejteti. Gyanítani kezdi erőszakos éirahőhatását, Magán kívül fistjahe még egyszer az egész környéket, de sehol nyomába nem akadhatván, tsötét kétsége szinte iszonyatos bizonyossággá változik. Gyanúja mingyárt Gróf Arszlánt éri, kinek fellobbant indulatja a' leányt láttára, 's még a' gög' jegén is keresztül csapó lángjai szerelem-élesítette szemei előtt rejtve nem maradhatnak, 's öt már akkor nem kis nyugtalanság- 's aggodalomba ejtek. Ily hátalmaskodást különben is csak felőle tehetni-fei. Nyomon eltökéld magában, bogy ha bár éltebe kerülne is, e' pontban világosságot szerez. ívről lepattanó nyilként száll Hollókő vár felé. Düh, kétség, bosszúvágy, 's kedveséért ostromló rettegése egyenlően dúlják bizonytalanul csüggedező, 's hánykodó szívét

Nem csal tkozék Bálint gyanújában. Gróf Arszlán raboltatá-el Esztert; Mikó,' a'sátanfí, kegyetlen szándékának mind indítója, mind végrehajtója. A' legdühödtebb szerelemtől, kínoztatva, mellyet a' megsértett kevélység' tehetetlen erőlködése benne elfojtani hasztalanul jgyekezék, untnál forróbb hévvel égé birtoka után, mivel re-

méllé, ez által egyszersmind Orlayn, kit emésztő irigybánatja vele halálra meggyülöltete, kívánt hosszúját állhatni. Kész lévén mindent elkövetni "csakhogy szenvedhetetlen vágytársa' irigy Jatt szerencsését feldúlhassa, örömmel adá megegyezését Mik ónak; a hölgy' elrabolatása iránt elébe terjesztett fekete plánjába, mellyet a' gazlelkű vizsga kémjei által minden környtilállásokat eleve kitánúi ván minden akadály nélkül ki is vive.

Magán kívül volt ragadtatva a' Gróf, midőn a' elraMott leány aléltan elébe viteték. Forrócsokjai' tűz özönével igyekszik azt életre hozni Ez feleszmél, hágyadtan emel in ti szemeit, 's midőn a' Grófot maga előtt megpillantja, mintha kísérteti rémet látna, megrendül egész valójában, 's újabb ájulásba roskad.— Elrészegülten elhatalmazott indulat' lánghevétől épen szilaj tűzzel szorongatja vala magához a' Gróf a' félig felüdült szüzet ki regédért esdeklő sikoltozási közt hasztalanul küadeldg utálta' karjainak zárjából magát kifejthetni, midőn egyszerre becsattan Bálint , 's elszörnyedve attól a' mit lát, egy böszült oroszlán, elszánt dühével rohan a' Gróf ellen, Már lebeg bosszuló vilámként csillámló szablyája az ártatlanság' keserít (tője felett, midőn több utána iramlott szolgálak h U

túlról hirtelen megragadván őt, kicsavarják ölni készült fegyverét dühösségtői reszkető kezéből. Rettentő a' Gróf feüobbanása, midőn első ré- múltéből magához tér. Szikrázó tekintettel 's mér- get tájékozva ragadja-ki a'szolga' kezéből a' ki- csikart fegyvert, 's vak dühhel emeli azt Bálint ellen. — Eszter, ki elholt 's elfogyott érzéssel dermedezve álla eddig, illy vészben látván lebegni szahadítására jött kedvese' éltét, egyszerre felesz- mél 's erőt nyert lélekkal, 's egész elszánással véd- angyalként veti közbe magát, 's gyöngéd lilium mélyén fogja-fel a' híve ellen irányzott szörnyű halálos csapást, 's mint egy kies tavaszi virág, mellyet a' dülő fergeteé mérge letör, úgy hanyat- lik le elborítva véréből

Elborzada 's mélyen megrendülő minden e' gyászeset' láttára. A' Gróf kiejté a' kardot kezéből megrázodva egész valójában. Bálint-állapátja leír- hatatlan.

Mélyen hata a' kegyetlen öldöklő vas a' dicső Szűz'szelíd keblébe. Csak kevés 'percei valának még hátra. De a' halál' fá jdalmaít megédesíté azon jutalmazó érzés, hogy azokat kedveséért szenvedí., Utolsó,kívánsága volt, hogy a' Gróf kit bocsánat- áról bizonyossá tevé Bálinttal öszvebékélvén, el- önyit engesztelő áldozatul lenne egymás ellen

Zúdult liaragjoknak. Töredezett hangon vön végbúcsút kedvesétől, kinek zúdott szíve a' legiszonyatosh kínokkal küzde, 's karjai között szelíden,, 's kéjelgő epedéssel csüggeteg szemeiben, szendergv-által az örök-életbe. Az ég örömmel nyilt-racg pálmát nyert angyalának elfogadására.

A' keseredett anya visszakíváná szerencsétlen leánya' hült tetemeit. 's csak könyei' árjában találá enyhülést vérző szíve gyötrelmeinek.

A' Gróf melyébe e' gyászos történet mély 's tartós benyomást tön. Mikét mint az egész szerencsétlenség, főokát elüze udvarából, ki midőn urának edertzott kincseivel tovább állani akarna el fogatván, az igazság' kezeibe szolgáltatott. 's-mint-hogy e' felett még több súlyos váddal is terhelte'lék, félvén a' csigáztatás' kínjaitól, egy mindenkor magánál rejtengtetett tört döfe kétségheőleg melyébe, 's a' legkinosh vonaglatok között múlalki. így őli meg magát a'skorpió, midőn minden felől lángoktól körül vétetvén szabadulását semerre sem remélheti.

Orlay vigasztalhatatlan volt Elsüllyedve vesztősége nagy és mély érzetében, nem remélle, nem 'uhajta egyebet, hanem hogy kedvesével, a' inén-

nyeivé válttal, hová előbb egyesülhessen. A' fentiek meghallgaták kívánságát. Nem sokára háború jzlött-ki. Villámsebességgel szállt a' vérmezőre , keresve kereste a' hálált, 's hosszas küzdés után végre feltalálta azt a' dicsőség' ölében. Kékű 15 ajkai Eszter' kedves ijevének sóhajtást közt némultanak-el.

„Zöld furtözettel
Feszül az égnek
A' begy' tövéből
Egy hársfasor.

Alóla lassan
Zuhogva csermely
Szakad siralmas
Lakom féle.

Ott nyugszik, ottan:
Kel hajnalarczú
Tündér alakban
Vezér tüzemr

Egy gyenge lyány, szép
Mint a' kelő nap,
Mint a' lenyugvó
Olyan, szelíd.

De mit tünődöm?
Nem tudja, vagy tán
Ha tudja sem szán
Hogy szenvedek.

Haj ! a' futó szél
Elkapja szómat,
A' hab körtvűmot, —
De más felé.'

Nem jut fülébe
Keservem' hangja,
Nem ér szivéhez
Nyögő szívem.'''

Ekkép panaszlá
Bús andalogva
A' völgy' lakója
Gyötrelmeit;

's im rejtekéből
Szemérmes ajkkal
Mosolyg elejbe
A'szép leány.

Kitárt karokkal,
Mindent feledve,
Fogadja őtet
A 'szenvedő:

Tüzarczaikra
Csókok borúinak
's a' két szerelmes
Szív összever

Olly érzelemmel
Műlyent az Isten
Kis életünkben
Csak egyszer ád.

VÖRÖSMARTY.

B O N, C S.

Boncz feleséget von, éltét könnyíteni akarván.
Élete könnyebb lett, mert felesége viszi.

VITKOVÍUS.

E J J E L .

Az estharang a' messzeségbe hált,
Miként a' haldokló szív' végfohásza;
Komor sötét merenge a' tetők
Megett eltfinelgő szürkületen.
Egy sírkeresztnek romján ültem én,
Magányosan, miként a' száműzött
Lakatlan tartomány' kietlenében.
Mély volt a' csend, szívrázó a' sötétség ;
Halkan rezegtek a' sírok felébe
Borúit, nyugalmas árnyu czipruszok;
Titkon suhonga bús szelekben a'
Halálszellem, kriptáknak rémjeik
Borongtak-el körültem eggyedül
Sohájtozó körűi, a' holt világhán.
A' táj derenge; halvány ló lepelben
Emelkedett az éj' homályiból
Az égi lány, a' szent emlékezet;
S bájjal lengett az elhunyt kor felett
Mint á'szerelem' estvelgo csillaga.
Én ott ülén elfojtva bánátim',
Keblemből egy fohász kireppeno

's titkos fájdalmas kéjbe ringata;
's íra! egykor rózsapályám' angyala,
Az elvesztett, eltávozott alak,
Hajnalgya tűnt-fel alkonyult szememnek:
„Szent Árnny! sohajtám, hol, hol fogsz velem
„Te egykor eggyeaúlni?”’ Ó elázott
Arcczal fordult-el, 's — a' sírokra inte,
's ködpáraként az éjbe szétoszolt. —
A' czipruszok közül lassú sóhajtás
Lengett felém csendes fuvaimakon.

Ilápu.

L I V I A.

Bájkecseid, valamint a' rét' violáji, feselnek,
's arczaidon tavaszod' hajnala játszva derüi
Csillag! lángokkal, szemeid mosolyogva ragyognak,
's édeni kellemkény lengi-korül ajakid'.
Nyílt kebeled' hattyúhalmait magosítja szelídség,
's májusi rózaliget csügg liliomnyakadon.
Boldog az, Istenként, ki gyönyörképedrekinthet.
's boldogb annál is, a' kit ölelsz kegyesen.

PONOHI THEWEEW Józssr.

M U L A N D O S A G .

Hát örök homály-lepte setétség
Hálózza é a' Kerubimok 's ég'
Végzése szent rendeléseit ?
Ha a' végzett szó onnét le dördül
Melly bár létet hoz, vagy euyésztet szül
Csak bámuljam tüneményeit ?

Hát a' légyen szó csak azért hangzott?
Hogy a' lett, 's élni kőit legótt
A' nem lét' ölébe meg térjen?
Vagy a' lét' s zikráji mikor gyúlnak
's annak körét izgatni indúlnak
Az egybe el-alvást ismérjen ?

Én is remegve várok e'szóra
(Mellynek köze meg lehet egy óra)
Porból lettél, 's porrá kell lenned,
Ember vagy, akkor mihelyt születted
A' halandósághál is részt vettél,
E szörnyű utat meg kell tenned.

Meg, — de hitem itt meg engesztelte,
Sugárival magosra fel emele
Fel az égbe a' hit'szárnyain,
Hol a' Kerubimok udvarlottak,
Az Istennek jobbjánál állottak,
A' dicsőség' fényes határain.

Szentérvés! mint Vándor édelgettem
Egy mennyei lángtól vezettem
A végső láthatár' fokára. —
Onnan láttam: a' nagy Mmdenségnek
Múl a n d ó (e'szó jele a' végnek)
Vala fel-metszve homlokára.

Onnan láttam, a' l é t mint hajnalodott
's mint folyt a' n e m - l é t b e , alkonyodott
Annak ki e' földön vándor lett.
Ügy van! e' földi élet csak készülés
Hogy meg légyen az Istenesülés
Ott fenn: mert ott az örök élet.

T. NAGY. A.

A' FELEDEKENYSEGHE z.

Emlékezet! te ugyan telkemet
Élteted a' múltak' édes képeibe',
De a' végzéstől kapott sebemet,
Csak a' Feledékenység kötheti-be.
Bár a' sors irigy kó'szirtjeihez
Keménnyel rakott hajóm megütközö:
Lelkem más kívánat' szigetihez
. Ki úszék, 's elfelejtseket kötöze.
Sebes SZÍV! az idő néked is írod,
's ha az édes visszaemlékezet
Míg te keserves kínjaid, ki sírod
Csak a' haldogokkal fog játszva kezet.
Enyhülj! én is, a' kiért ezt zengem,
Látd, most kérem; felejtsen el engem!

SZATTBM RT.

FIZSP HALÁLÁRA.

O gyönyörű ! kétszer születél, 's kétszer szaporitád
A kiseded lyánykák' Cháriszi szép seregét.
A' löldnek születél legelőbb, 's mi gyenge halandók
Néked örülénk, és néked örült az ölymp.
Most születél magos Élyzionnak, 's újra örül ez;
's tnf gyengék sírunk értted. Ezüstkebelű!
POKORI TBREWREWC JÓZSEF.

DIE SI Z A B.

A' haragnap' végső pontja
E' világot porba ontja:
Dávid és Sybillá mondja.

Milly nagy rettegés fog lenni,
Látván a' Bírót jelenni
Mindenekről számöt venni!

Trombitának csoda árja
Földünk' sirjait bejárja,
S a' kelőket trónhoz várja.

A' halál 's természet bámul
Kelvén a' halott álmábúl,
Ki az ítélethez járói.

írott könyv fog felvitetni
Benne pontiglan lelhetni,
Mit kell a' világra vetni.

A' Bíró tehát leülvén,
Minden rejtek feldérülvén,
Büntet, semmit nem kerülvén.

Én szegény itt szót hogy váltsak
Ah! segédül kit kiáltsak?
Hol jámbor is alig áll csak.

Rettentőség' nagy Fejdelme!
Kinek ingyen száll kegyelme
Üdvözíts malasztos Elme

O Jézus tarts-fenn magadnak:
Tárgya lettem hív átadnak;.
Ne áldozz-fel ama' napnak.

Tikkadásig czélba vettél,
Értém kint halált szenvedtél:
El ne hagyj ha így szerettél.

Bosszulás' igaz Bírāja!
Nyíljon irgalmad' hazája
Még nincs számadás' órája.

Mint gonosztévó zajdúlok,
Bűn miatt arczhan pirúlok;
Könyörülj! feléd simulok.

K ercsimben bár nincs érdem ,
Fő Jó! tedd azt kegyel értem,
Hogy a' poklot eb ne érjem.

Tégy 'egy körbe a' juhokkal,
Ne hagyj lennem kárhoztakkal,
Jobbra intvén szent szavakkal.

Gonoszokat' elbuktatva,
Haragos lángoknak adva,
Légyek a jókkal hivatva.

Térdre omlom esdekelve,
Szívem hamvként eltépdelve.
Intézd végemet figyelve.

Napja gyászos siralomnak,
Mellyben kél a' porhalomnak
Romján teste a', vádlottnak!

MA ÁHY,

TUNO ELET KOROM.

Hová tűnél éltem' víg hájnala!
Derülted annyi szép' s dicsőt ígére,
Míg rózsafénnel a' haldog' körén
Mosolygva egy édent himzél vala.
De lassudan báj fényed elbala;
Pályám mindég sötétb magányra téré,
a' küzdő' sóidba telt, de könnyű bére:
Emléked csak 's e' lant komoly daha

Ha távozá!; taníts felejteni!
Kidulva e' kehal bajdanti kéje.
Remény-sugaüva mit ragyogsz feléje?

Az ifjú kornak nyájas isteni
Búcsúzva néznek a' szíV' lángzatára,
Ha már a' létnek alkonyul hátára.

KISFALUDY Kisoar.

A' LEJ B i ÉL.

Mint a' víg halmokon
's kies virányokon
Szárnyal lebegve
AV májusi szellő:
Úgy szállá lejtve ő
Gyönyört lihegve.

Minden mozdúlati
's kecses ford'úlati
Szép termetének
Egy szívet lánczoló
's szemet varázselő
Tündért festének.

Igésve lengtenek
Az égi kellemek.
IS Erő körük,
's tegzéből oldalán
Soha több nyíl talán
Még nem röpiUe.

's midőn így lejt felém,
Melly villám csap belém
 Bájló szeméből!
Egy hév fohásszá vál
A'szív, 's utána száll
Keblem' mélyéből

Mi új 's nem ismert vágy
Epeszt nyugtot nem bágy
Azóta mindegy!
Melyem lobogtában
's gyötrő tűzárjában
 Mint Aethna úgy ég.

Oh szüntesd e' mirigy
Kínt lyánka, érted így
Melly dül szünetlen,
's ne zárd-el mennyemet
Tiporva tüzeimet,
 Ne légy kegyetlen!

SWOTMIKI-ÓST,

INDULAT' H A T A L M A .

Menyhárt és Béla testvér örökösei a' Drágfy nemzetség' díszének és tágas birtokainak, atyjok' elhunytá után osztály hagyományokat kormányok alá vevék; kiki ön pályáját folytatván, mellyen a' különböző véralkat őket egymástól messze tartotta.

Béla tüzes, magas fellegröptű mértéktelen vágyú. Gyermeksége óta a' vérmező, csatamoraj, 's a' dicsőség'sugár tündökletű koszorúja valának valóját hódító álmái. Fellengő képzelgéseiben hideg gúnyal tekintett alá Menyhártra, még akkor is, midőn ez, kit a' természet csendes örömei vonzának egyszerű bájaikkal, testvéri szeretettel tartá feléje rokonérzést kereső karjait. Menyhárt' köre a' házi boldogság vala, melly fényt nem ismerve titkon díszük a' hő kebel' lángjaitól, de a' lét, mostoha fergetegé leghájosb virágát éltenek kajánúl tépte-ki épen, midőn azt örökre tarthatni reméltté.

Béla az élet' boldogságát a' vérfarczon vét-
vén fellelhetonek neve örökülését hatványozta; de
az ő keble séta maradt elzártan a'szerelemnek ,
neki is sugárzott tündérekénye, 's hamarébb karolt
nőt Menyhártnál. Nem is fogott volna tán indu-
latja testvére ellen, ki kétszeres szeretettel visei-
teték iránta olly gyűlölésre lobbanni, ha Borocz' ba-
rársága, k.ínek nevéből mindenki rettege, durvasága
eáhirulte miatt nem csábította volna el.. Együtt
öltöttek fegyvert. Hazánkban akkor támadt azon
boldogtalan raeghasonlás' melly két felkent Kirá-
lyunkat hárczha szállttá. Imre' párthívei letteka'
barátok , de az ügy vérontás nélkül simíttatott eL.

Ez időközhan tűnt-fel Menyhárt boldogsága
melly vigasztaló Csillagzatként ragyogott éltének
alkónyán is. Lelt egy hitvest minőt szive kért, a'
mit a'sóval változékonyasága elvont tőle : a' külkin-
eset, kipótolnak a'szív 's lélek' virágzó kellemeí.
Ellenkezett e' kötéssel Bélá, gögje nemzetségi szep-
lősítést látott ez egyesületben de Menyhárt szive'
sugállását követte, 's ez kűrtbatlanná tévé testvén
re gyűlölségét; kevés év múlva elveszté a' ked-
veltet 's a' nélkül hagy magzatokat ölelhetett vob-
na , kísérte a'sírba.

Béla lassanként visszavonult a' harczzajból fe-
hV csendes körébe 's újra látó Lóra egyetlen leá-

nyában feléledni. De a ' gyűlölség' jéghártyája nem olvadt le melyéről, hideg távolságba maradt tőle, mintha idegenségének öröklét volna mértéke ; csak néha szökéit bánat keblébe, midőn a ' harcz Ínségeitől a ' viszályok'súlyától lenyomott test, elpazarlott erő, emlékeztetők: hogy határa van az életnek; komolyan függött akkor szeme leányán, mint ha a'sorsai kivárnia a'földi pálya' rövidsége miatt szembe szállani. A' rettegte tő óra nem sokáig kése. Lóra' könnyei 's szorgalma nem hosszabbíthatták atyja' életét. Ekkor a' tūi világba költözés előtt meglágyúlt keble, leánya' gyámoltalan árvaságát fennyen képzelvén mord gyűlölsége szelíd szeretté olvadt. Esengve kérte bátyát: lenne gyermekének atyja, 's minthogy még gyöngé korában jegyzé el a' gazdag Zemplényi Gróf fiának Aladárnak, születéséhez 's reményihez illő nevelést adatna Lórájának. A'szivrázó hír' hallására felkészült Menyhárt testvére' ajkáról az engesztelő béke-búcsú csókot elfogadni, de már csak sirját lélte.

Lóra tizenötödik évébe lépett. Arcza szint olly gyöngéd 's nemes mint termete, a' legfőbb angyalóság' vonásaival tündöklőit. Nagy fekete szeméből leírhatatlan báj, 's csendes ábrándozatú vágy sugárzott Ritka mosolygásából örömmenny nyiladozott.' Gyakorta tünődött magába merülve.

Nyilván tanúji valónak epedésenek a' homlokán lengő fellegárnyak. Boldogtalan jövendője' előérzete báharította. Illy alakban jelent-meg Lóra batyja előtt, ki őt'szeretettel fogadván, a'szelíd lelkűnek azon félelmét, hogy gyámatyában durva emberre talál eloszlata.

Eljegyzésétől fogva óva minden férfiúi társágtól neveltetett, nehogy más tárgy által lángra kelvén atyja' feltétele megsemmisüljön. Aladár' lepkény indulatja keveset gondolt e' kötéssel, csapodár kénnyel szállongott e,y életvirág-kehelyről másikra, tudván atyja' választását, kit szívének szeretni, vagy há szeretni nem is, de pályatársul 's létosztályosul fogadéi kénytelen. Nem úgy Lóra: ki az illyszerű erőltetést utálva tellyes meggyőződéssel hívé: bogy az érzemények nem türnek készítő bilincseket, roptok szabad, 's bonok tiszta mint a' menny, honnan származnak.

Boldog egyarányúságban folytak Lóra' napjai bátyjánál. A' táj benne védangyalát imádtá; mert szel a 's jótékony lelke a'szegényeket, gyámoltalanokat segíté, vigasztalá. Egykori illetén foglalatosságban történt: bogy egy elmaradt vitéz magzatos özvegyének segedelmi ajándékot vivén, szint olly járatban lelt egy deli ifjút, ki épen távozni akarván hálakönyüs szemeket nyert irgalmi tette

dijául. A' hasonló foglalatóság hó gerjet szült az egymást először látok'szívében; az ifjú szemei édes bámulattal függének a'szemérmes leánykán, úgy rémlett előtte mintha ídvessége' kora hajnalana a' keletégen e'szűz megjelentével. Lekötvé valának nyelveik, de az arcz' liliumhavát elfolyó rózsaláng árulója Ion a' belső viharoknak.

Elvált az ifjú, de a' deli szűz képe mint vándort az árnyék nyomon követé. Lóra szeme utánna sugárzott azon édes vággyal bár ne látná Őt eltűnni soha. Ez volt az első szerelmi szikra keblében. Ezóta gyakran láták egymást így tenyésze viszon bizodalmok. Az édes szokás jót tenni, lelánczoló szíveiket 's több nap' lehunytat ünneplék együtt-létökben. Ny árat ősz váltá fel, 's mint az a' gyümölcsöt úgy érleie ez az ifjak szerelmét is, mint a'szelid lágyságú zengzet-özön szivárgott szíveikbe a' rokonézés, édes enyelgéseik közben, 's minden epedő hangszárnyon boldogabb ösztön röpt, Lórú' melyébe, 's mint a' természet' tavaszát úgy az ő élteket is az isténítő szerelmet örömének költé fel. illy biztos időtöltés alkalmával Zétenyi Kálmán elragadva a'hölgy' bájoló kellemeitől nem birhatván ön tüzével,-térdre omlott, kitört a'rég fojtogatott indulat, a' csendes szóttalan vágy, 's a- kedves választottat körülkarolva a'szűz ajkait;

ajkain érzé reszketni, 's rajtok egy hosszas tüze? csókot égni. Lóra rövid de öröklét' boldogságával mérkezhető áléltából felserkent, mintha körülé reménye' menyne romlásba dülne, elszánt komolysággal mondá: „Kálmán élj boldogét, felfogtam szavaid értelmét, örökké fog éltök reszketni szivemben! lialld a' mit eddig megmondani rettegtem, én már elvagyok jegyezve kisdedségem óta; bírlatásoinmal tehát ne kecsertesd magadat, e' czélii reményed hiú fellegpára.” Ezzel eltűnt, Kálmán szoborként meredve maradt helyén egy sötét tűzű pillantatot villantván a' távarzóra. Söhajtva távozott-el azon feltéttel: hogy e' helyre vissza nem térend többé. E' nyilatkozat után forró láng eme'szté Kálmán' életét, 's felei rettegni kezdenek érte, szenvedése' okát senki sem sajdította, 's ő csendes merületben képzelte közelgni már végét. De múltjának édes álma még egyszer jelent-meg arany képzelmeivel, 's léte véghatárán sugáros alkonyt himzett elébe. A' remény ez az édes biztató csapodár, elhatározá őt Lóra' kezét bátyjától megkérni , 's a' mi, mint gondolat bimbózdott lelkében teljesítette is azt, de ez'is Lóra' állítását Igenlé , sőt keményebben vitatá 's így újra mint a'szi-várvány színkoszorúja eltűnt boldogsága. Azonban Aladár megjelent, mátkáját védátyja kezeiből el-

fogadni, 's elbájolva á' leány' csuda szépségétől, szivliodító kellemeitől magas lángba csapongóit indulatja. Vig ünneplés követé a' vőlegény' megjelenését, a' távol közel vidéki birtokos urak gyűltek a' nászpompára á' vendégszerető házurához, látni a' híres nevű Lórát, mellytől minta'sugártalan hold a' naptól úgy nyert dísz Aladár. Gyors szárnyakon száilt-bé Kálmánnál is híre Lóra' törtéendő nienyékzojenek. Ez utoljára kívánta látni őt', felüdüívén betegségéből, 's onnan a' halált a' csatazajban keresni, felfegyverkezve tartott Lóra' lakja felé, keidében a' bú, kívánatjaiban az enyészet, karcsú termetét vért és pánczéi, fürtjeit sisak szorítá. így lépett a'vigadók' körébe, kik az öblös bilűkomokat a' leendő pár egészségére íríték. A' bámuló sokaságból senki sem ismerte az idegent; de Lórának első pillanatra megsügallá szive a' zománczos vértű alakban Zetényit rejtezeni, 's halványodva áléit le székéről. Az ismerteién ezt látván gyors léptekkel siet az Egyetlenhez, sisakját felnyitja, 's leginkább az ő szorgalmának sikerüit éltet ébreszteni a' haldoklani véltbem Lóra' hirtelen elvirúlt szépsége felifjadott.

Aladár'szemében a' fellázadt féltékenység vad haraggal tüzelgett, nem tűrhethén azon gondolatot hogy ő másnak hodolt szivet bírjon. Erre sze-

liden raosolvga nyújta Zétenyi kezét Aladárnak.

- „Nekém úgymond: a’ természetes öszvezengő érzés adott igazat, neked atyai hatalom, régibb, tiéd, vidd ‘s tedd boldoggá, (ekkor Lóra jobbát jobb- jával öszvefogván egy dúló pillahtattai így folytató szavait) mert ember, tudd meg, minden könnye lelkeken fog égni.”

Meglepetve Aladár e’ nem is álmodhatott engedekenységtőb, sérült negéddel ne hogy pulyává törpülni láttassék. „Nem úgymond: a’ fegyver ‘s halál válasszon közöttünk.” Lóra megrettent e’szavaknál, ‘s szemében , könygyöngyök’ ragyogtak. „Egy szerelem nem bimbózhat kettőnek, én, én folytatá hevülten tovább, magam akarom e’ rózsakelyhet szívni” ‘s kaján mosolygással: mert leikébe a’ pokol villántott egy ördögi gondolatot, „ha elliüllok fogadd-el, lemondok róla, ámbár a’ végzés őt nekem rendelte sajátül. Intézze ügyünket a’ viadal.”

„És te feldúlnád így ez Angyal tavaszát ? hi-

hetnéd é hogy Lóra vérrel mocskolt kezét bírva

- boldog lehet ? ha én elesem bennem Lóra kedvesét veszti-el minthogy szerelméről elannyira meg vagyok győződve mint ön létemről ‘s e’ világeről. Viszont lehetne e’ boldog karjaim közt ha bűnsü-

lyom lenne hálálod, kérelmedre nem dllok, nem, soha sem! — Lórá válaszon! — ez a ’szív ügye.” —

Lórá szelid pilantattal köszönte Kálmánnak. De a’ bőszt ült indulaté elmordúltan ezt rivailá: „Hah gyalázatos gyáva! versenycsatára nem mersz szállani azért kinek én mennyemet, ‘s ha ezer életem volna is-mind feláldoznám,— nem pulyák’ hanem vitézek’ jutalma a’szépség, harczolj — vagy tágíts.” — Légyen hát monda Kálmán: lelkem ‘s kezem büntelen. Lórához járúlván forrón meg csonkolja, „ez az eljegyzés csókja itt, vagy a’sirtulán.”

Sebesen mint a’vhílékony zivatar felzavarodott Aladárhaa a’ mirígytűz, ‘s magával ragadd a’szűz’ lilium kebléről a’ búcsúzó Zetényit.

Haláléj fedé Lóra’ érzékeit. Gyász pillantatok kai követé- a’ távozókat, ‘s midőn a’ palota’ ajtaja bézárodott mélyen megborzadt; „miez?” monda magába ‘s nriosolygva, de úgy mosolygva, mintha ez lenne végső víg nézete folytatván minden csak álom, ajkaihoz szorítá Bátyja kezét, „én őt nem látom többé” elsietett.

Latorczot bérlett szolgáját előre küldötte Aladár, a’ kirendelt csatahelyre. Itt dühhevulten rántott fegyvert, minekutána szolgájik előbbre haladván magokra hagyták a’ vívókat. Aladár vakon vagdalt maga körüi, ‘s halál fogta volna most ka-

romi Kálmán csapásától há Latorcz Urától oktatva mint egy ördög czinkos, orozúl nem döfte volna nvakszirton törével. Oszveomlott Kálmán ntálatos orozó monda 's a' halál sárgaságával váltotta az élet' diszeit arczán.

Aladár visszatért bérét megnyerni. Kálmán' fegy verét villogatván győzelemjelül kezében. Felborzadt göggel lépett Lójához; „vítam 's győztem!” mond „azért kérem jutalmam.”—Mint egy rémtől elszörnyedve befedte Lóra szemét, fagy futotta-el minden tetemeit, meredt szemét nem nedvesité köny, szótalán nézett a'tájra merre a'kedves ment a' nélkül hogy visszatérne. Ekkor csordúltak az érzéstől felolvadt könyük 's enyliületet nyert szive.

Bátyához fordulva kérte kívánat ja' teljesítését „Előbb gyilkos! — most vőlegény ?” — mond Lóra. Távol látott gallyágyon egy tetemet hozatni, gyanitá mi kedves maradvány; örömtüzzel vonta Aladárt az aUakhoz. „A' menyasszonyi ágyat hozzák” -súgta neki.

Elrohant Aladár gátolni akarván a' test felhozását „ de megnyilt a' palota 's Kálmánt véres vértesen fekke elbúsultán hozták szolgálji. „Légyen hat.; itt e' lelketlen felett esküszöm örök hívséget, itt nyújtsd kezed, ő áldja megkötésünket” Menyhárt jól tudván öccse' végkívánatját, 's kora ha-

tározását, mindeddig sürgeté maga is Aladár kívánatja' teljesítését, de megszólalt Elek Kálmán' hív szolgája. „Kissasszony! úgy mond: 's Aladár-ra mutat, ez az Uram gyilkosa, orozva ölette meg, nyakán a' torséin” — Ezt feláldozta volna hosszújának, ha ez ügyesen el nem kerüli csapását. Felszólalván Aladárban is a' hangos vad pirongva nézett maga elébe. — „Az Isten ítélete feletted, mondá Menyhárt, nem! húgom férje nem lesz gyilkos.”

Lóra szívdermedve nézett a' tetemre, mi történik körüié távol sem tudta, csak folyton e'szó zúgott fülébe; gyilkos — „O int, mondá, ő hiv,” sirt 's azon pillanatban hangos kaczajra is fakadt. E' percztől elhagyta eszmélete, 's csak az vala előtte világos, a' mit mindenkinek valott, hogy őt Kálmán lűvja. A' tetemhez közelít: „szerelem' lángja borítja arczod! az eljegyzés csókja lángol ajkaidon” mondá édelgve , 's vértől ázott haját simogató 's fiirtözgeté, 's ujjára gyűrűt vont,—„így! így most egyesülve vagyunk — látod szivemben eskütt hűségem, megtartottammegragadta Aladár kezét, ez a' büntelen. kéz egyesített, most letérdelt, 's mint-ha pap öszveköző áldást mondana felette minden szertartásokat elkövetett; ezzel felpattant, Bátyja melyére simúlt, ki e' hirtelen változását kucsolt kezekkel nézte. „Bátyám! miért olly csendes me-

nyegzoin ? miért nem harsog a' fürge táncz nótája?"
's könnyű lejtbe ellebent, utána nézve a' megrá-
zott agg, öszveomlott.

Aladár nem tűrhétvén a' marczongló lélek is-
mére tét eltávozott, 's Kálmán' teteme hiv szoigáji-
tól kisír ve nem távol a' vártól takarhatott el, 's
bár mi titkon kívánták véghez vinpi, Lóra figyel-
mét nem kerülheték el. Gazdagon öltözve, de
szélllyel bomlongó fűrtökkel követte ő a'gyászsort:
„vig az én menyegzőm, kedvesem fonja koszorúm
piros násznyolája” zengé siránkozó hangokon. Kál-
mán ravatalát zászlóval buzgánnyal ékesítették..
Visszatérvén a' végtiszteletételtől a' váralatti folyó'
partján sás 's lilium koszorút kötött, 's dala mint
a' zengő virág illat elhalva öraledezett a' vizhullá-
snok felett.

Sötétség fogta már körüi a'Teremtést. Mesz-
sze kitárván karjait Lóra „megyek!” sikolta, 's hir-
telen lépteit a'sír felé irányozza; Ezer csillag ra-
gyogott a' mennybolton, Lóra az új sírnál állott
's lenge haj fűrtjeivel éji szél játszott; felemelt ke-
zébe tör csillagott, mellyet mint egy szabadítót,
mélyen dőfött boldogtalan szikébe. Gyorsan patak-
zó vére körül folyá a' dombot 's lelketlen rogyott
a' dombra

Lórád nem lelvén, a' várba rettenetes zavaró-
dás támadt, szövétnekekkel keresték az elraarad-
tat, mig a' dombnál meglelek. Megjelenvén Meny-
hártnak a' tett, Zétényi sírjához sírt parancsolt
ásatni: „egyesüljenek a halálba mond ha ez élet
elszakasztá őket, — de ássatok még harmadikat is
melléje én is hozzá jók térek nem sokára.” Kevés
időre bé is teljesült elő'rzete. Megérlelve a' bal-
csapásoktól eltemtetett; ugyan azon helyen épült
káporna sírboltjába, melyet Lóranak emelt em-
lékezetül.

Aladár' eltűntével, híre is kiholt. Több év-
tized múlva láttak Lóra' kápolnájánál egy tisztas
szarándokot gyakran imádkozni, 's a' tájnép benne
az Istenhez tért Aladárt akarta ismérni.

KOVÁCSÓCZT.

L O L L I H O Z

Nézd melyeden milly búsan enyészik -el
A' rózsa, mellyet halmainak kies
Völgyébe ültettél mosolygva
Hogy liliomjai közt virítson.

Ah elvirult már, nem mosolyog tüze
Többé, sem ambrás édeni illatot
Már nem leheli, bogy azzal a' bús
Lengzeteket kebelébe csalja.

Enyészted így vár Téged is egy koron,
így elvirulnak mennyei kellemid:
Mert ah! alig tetszik-fel éltünk'
Napja, legott örök éjbe süllyed.

Intéz, hogy éljük, kedves az életet;
Szedjük virágít, míg lehet, és vígan
Úrítsuk a' kény' kelyheit, míg
Rózsakorunk mosolyog, 's virágzik.

SZENTMIKLÓSY.

A ' VIL Á G ' K O R A I .

Ovid után.

A z a r a n y o s e z ü s t k o r .

E' remek alkotmány a föld színére tenyészvén,
zsengeni kezdődött az aranykor, mellyben az ember,
kénykötöző törvény 's a' bosszú' ostora nélkül,
megtartotta szavát, 's az igazság úttyaít önt int
járta nem ösmervén ártatlan szíve fenyítő
eszközöket, sem titkon ölü félelmet. Az érezba
veregetett ígék még nem fenyegettenek akkor
senkit; az esdeklő község reszketve nem állott
jnord bírója előtt j kiki bátor ágosan élvén
a' rendtartóknak tehetős oltalmi nélkül.
A' honi bcrcekrül lehasított begyke fenyőfa
még nem hengereden a' víznek tükrös ölébe

váczanazárnyak alá, hogy kül földekre repüljön;
i a' honinál nem dóit feLegjéb vízpartot az ember.
Sem mél árkokkal kornjül nem voltak övezve
virasi a' népnek. Nem volt még trombita érczbol
sem horgas hadi kört; nem volt kard, sem sisak. A
jó

emberek a védő katonáknak barczai nélkül
napja íkot bátor keverésben csendesen éltek.
K szabadon termo földek, mellyekbez az ásó,
a' dülő ekevas nem fért, önképen adának
mindent; ' a mi velő kéznek szorgalmi nélkül
érelmére jntott eleséget az ember elégnak
lelvén, a bakro csemetékről gyenge gyümölcsöt,
m' hűvös erdőkben somot, epret, 's túske szederkét
gyűjtögetett, 's baja gallyairól a'szélesen ágzó
•zent tölgynek makkot, melly éhes óléba lehullott.
A tavasz el nem múlt, a földnek gyenge virágit,
mellyek mag nélkül mezeion versengve tenyésztek,
kel lemet ez zefirek langy szel lócskékkal ápolták.
Majd azután gabonát is adott szántatlan az új föld,
és az ugariadnak frissítő hornyai nélkül
gazdagon őszültek színénn a' búzagalászok.
Itt tele friss tejjel, másutt jó mennyei borral
folytának a patakok, 's a kőtölgyeknek eréből

Jupiter a kormos Tartar' fenekére taszítván
Chrónost, 'a kényy alá hódítván a' üagy Egésznek
kormánnyal az ezüst nemzetség kezdé rügyezni,
melly az aranykorinál rosszabb volt, messze haladván
még is az érczennemnek romlott ivadékit. Az új Úr
szűkebb korlátot szabván a' régi tavasznak ,
a' mindég rügyező évet négy részre tagolta.
A' kikeletre tehát nyár érkeze, 's a' ködös ősznek
mostohasági után a' tál gyakorolta hatalmát.
Akkor készítették száraz hőségek először
forrani a' levegőt. Akkor változtak az éles
széltől megmefedett folyadékok lomha jegekké.
Akkor rejtekezett házakba először az ember;
8 házai barlangok voltak, vagy börtönszerű épült
gallyak, vagy csemeték, gúzsokkal rendbe szorítva
Akkor hintegetett hosszú hornyokba először
friss magot a' szántó, bogyrú dűzs szálakra tenjésMcai,
's terhes igái alatt nyöszöröggre pihegtek az ökrök.

AZ ER CZ ES V A S K O R .

E kettőt követé mord nemzetsége az éreznek,
mellynek szíve szilaj 's a' harcznak durva baráttya
volt ugyan , ámdé gonoszt még is vad kénnyé
neccrösmert.

Majd azutánü felemelte fejét a' vaskori fajzat,
mellyel özönképen földünkre kiomlani kezdett
a sokféle gonosz. Magosabb honnyokba repültek
a' nagy Igazsággal, valamint a' tiszta Szemérem,
úgy a szept Hűség; helyeikre tolongva sietvén
a' lator Álnokság, az Erőszak, az éhes Esengés
a zab kincsek után, a' Csel, 's a' furcsa Csalárdság.

Lepke vitorlákot szögezett a' vízi szarándok
a' zuhogó szélnek, mellyel még szíve nenr is volt
meretes j 's a' büszke hajó, melly hajdan az égnek
fellegihez nyúló hegyekenn mint zöld fa virágozott,
ritka merészséggel neki ment a' tengeri habnak.

A Mérő aztán több részre tagolta határral'
gondosan a földet, melly eddig, szinte azonkep,
mint a friss levegő 's a' napnak fénnyé, közös volt.
's már nem csak gabonát vagy más elcségeket unszolt
a' gazdag föld tüi a' szemtelen' emberi nemzet:

mély gyomrába hatott elvégre, 's kiásta Vakító nigerit a' rossznak; dúzs gazdagságait értem, mellyeket a' Sty nek szomorú árnyékiba rejtett.

Erre az ártalmas vassal a veszedelmes arannyal a' harcz is született, melly ezzel is, azzal is, élni, győzelem szerszámi gyanánt, szeret; emberi vérba mártott karjaival csörgetvén a' fene fegyvert.

Már csupa rablásból élnek. Nem töltheti bátran napjait ijjsaitúl rossz szomszédjának az ember; éltes ipája utánn latorul incselkedik a' vő, a' testvér csemeték csak ritkán értenek eggyet.

Férjének vésziét a' nő kívánnya; nőjének rofnlását a' férj; a' szörnyű mostoha, barnás mérget egylt, 's a' - dore ha nem győzi halálát várni az attyának, hagy kézre kerítse vágyóimját.

A szent Jámborság mély porba tiporra vonaglik, 's mennybe repült testvéri utánn, Astraea is árván hagyta, elundorodolt szívvel, végtére honunkot, mellyet az öldöklők elleptenek emberi vérrel.

És, bogy az Ég se legyeo menttebb, mint földi lakásunk'

a' vad erőszaktól, a' mord Óriások is, ámmint raomlatik, a' hegyeket versengve hegyekre torolván,

egy sebes ágával ketté sújtotta Olimpust,
Pelion' ormárúl Osszát messzéte lelökte.
Még töredéki alatt tornyoknak elásva feküdtek
e'szörnyű erejű gonoszoknak testei, mondgyák,
hogy kifolyó vérek forró bosszúra ragadta .
annyokot, a' Földet, ki feléüesztctte lég ottan
csöppeit; és, bogy erős fajjának magva egészen
meg ne szakadgyon, az új ivadékokol emberi testbe
zárta; de, megvetvén e nemzet az isteni névnek
mennyei felségét, csak durva erőszakot üzvé, n,
'a' vért kegytelenül szomjazván, szinte mutatta
dölfös tetteivel, hagy vérbúi vette mivoltát.

VERSEGHY.

GNOMAK.

„Ismerd-meg magadat.” szép, igen szép Morál. De az nein csak azt teszi, hogy többet ne tarts magadról, mint a’ mi vagy; hanem ezt is, hogy kevesebbet se.

Az Árkádiái század’ eltűnésével minden Istenek. elhagyák a’ földet, csupán a’ sokváltozatú Echo nem. Ki azolta emberekben lakik inkább; és a’ Régiek’ teremtő leikeiknek hangjaikat az Újaknak Telkeik’ utánzó húrjaikon zengedezteti,

Az Óízletűek, kik jeles fiatal íróink újszemű munkajiknak Publikum’ elébe jutását gátolják; kész akarva dugják-be azon tiszta forrásokat, mellyekből az Hazának boldogság folyhatna.

Ki az örül, ne keresse ebben az asszonyt.

Az emberi nem' tiszteletes iskolaji a Templom és Játékszín. Boldog nemzet, melly ezekben' anyanyelvén tanulja a' Fő-Jói és Nagy-Szépet imádni!

Lehat valakinek jó szíve és nagy tudománya, még is rossz Ízlése.

A ki eléneklé forró szerelmeinek hajós tavaszát, szűnjön-meg többet feni, nehogy hideg dolgozásaival fiatal virágaira dért hozzon.

Mint a' nap' fel jöttekor a' mécs' világa , úgy enyészik-el a' Génie' fénye előtt a' lús talentom' kire.

Non plus ultra egy élő nyelvben sincs, és nem is lehet. Innen a' melly író jó új szavakat

és gondolatokat nem teremtett, nem ment-elő az idő'szellemével, és a' tudós világ' kisebbségére írt.

Az a' háza csak egy kicsiny része a' világnak, mellyért ember születik; és a' patriotizmus csupán elementum, mellyből ő néki a' világpolgári érzésre kell magát emelnie.

Miként a' nap távolságában, úgy Hevít bennünket elmesszedt hív barátunk' forró emlékezete.

- Az élet' tengerén két szüntelen'-ingó szigetek vannak, a'szerelemé és igazságé. Mellyeknek partjaikhoz ezüst sajkákon és arany evezőkkel közeledhetni legbizonyosabban.

Emberekkel nem azért kell társalkodói, hogy tőlek tanuljunk; mert a' tudományt rendesebben adják-által nekünk a' válogatott könyvek, mint az ők fejeik: hanem azért kell társolkodni, hogy

nálok jó szívre találhassunk. Ezért szorgalmatosan keressük a' Tudósak' társaságokat, feltevéen, hogy ezeknek kebleik a' tudományok által tökéletes jókká, nemesekké magosítottak.

Áz asszony mennél ideálisabb, annál inkább igyekezzék, kimutatni magát a' valóságban.

Ha tiszteljük istenült Eldődeink' dicső emlékezeteket, becsülnünk kell kihalt jó szavaikat is. Kik ezeket útálják, nem akarják, hogy amazoknak rénylő szellemek közöttünk feltárnod jön. És a' kik jó új igéinket vágynak kúrtani, szintolly' veszelmesek, mint azon agy fúrtak, kik szeretnék éde Nemzetünk hatalmas szaporodását akadályoztatni.

A' kihalt vagy fennálló mívelt nyelvekből költsönözött jó szóllásformák olyan écek nyelvünkben, mint Hazánkban a' meghonnosított idegen Férjfiak, kiket a' Nemzet hadi vagy béki érdemekért a' maga társaságába bevett, és a' kikkel jussait örömet megosztotta. .

PoNORI
JOZSEF.

THIEWREWK

C A E C I L I A.

(A' Hős Rozgoni Istvánná. 1428.)

Mi barna felleg nyúl long a' Dunára?!
Im, lenge hosszú szárnyal elterül! —
Hajók szállnak, mindegyik' homlokára.
Királyi zászló téve czímerül.
Új fergetek zúg lesben a' Hazára;
Rendülhetlen hű csillag nem derűi.
Midőn mosolygó béke közt eveznek,
A' félhold mellől mármár mennyköveznek.

Nagy számmal partvirányon állapodnak;
A' víz suttogva ringat ezreket.
Sokan Zsigmonddal a' folyón nyugodnak,
Fátyol fedezvén zajgó rejteket:
Ott, ott a' hit' körétől távolodnák,
Bal szellem ihli a' .vad lelkeket;
Így mer Török szent lánczot szertetépní,,
's a' szégyen' undor árnyékába lépni '.

A' szentségtiprók bárkákon röpülnek;
Ármány fut pályát a' hullámokon;
Korán megsejtik; szívek mérgesülneky
Nyilzápor ömlik lelki lángokon.
Harag harong, torzadtan felhevülnek
Majd itt „s a' réven és a' várfokon.
Az Ozmánokra már a' zárd hálálnak
Vég sorsvetései vérben folydogálnak.

A' Békeisten sírba dőlt a' friggyel..
(Oh Hunniánk' éles csapásai!)
Rohanva kelnek szárnyékony miriggyel
A' visszatolás' bűnös gyilkai.
Ah! mennyi oszlopfények hánynak így el:
Sárgúlnak a' harcz' áldozat ja U
Hanyatlanak most többen, újra többen.
Néz Zsigmondi; lát ő, 's érzeménye döbben.

Uram Király! mond Rozgoni, tanúja
Ne légy ez ostornak, jer, jer velem:
Szállott, sugárzván a' hűség' gyanúja,
És sütvén keblét bossús gyötrelem;
Szemein szikrákban üt-ki háborúja.
Hagyj-e !! — harsanva dörg a' Fejedelem :—
Hagyj-el! rettegni vélsz Vitéz, 's csalódol,
Bár búmnak arczom' ködhalványa hódol.

De majd oivadtabbá érzékenyülnek
A' Koronásnak érczes szirtjai;
Szándékban Ő és a' Hős egyesülnek
Amazt elrejtik ennek gondjai.
A' nyílfullánkok sok sebet kiszülnek;
Áradnak a' dics' vérpatakjai
Szép ifjú zsengek öszvekinózottan
Siralmasan virúlnak-el legottan. "

Szent-László-Vár'serény Olasz lakójf
Lövik bástyáról a' vad sereget,
's a' dühvibarnak gyors hátráltatóji,
Széjjel nem űzhetvén a' felleget.
Csatáznak a' két rész'szárnyas bajóji
Poklokra süllyed számos hitszegett.
Tolong a' zajgó nép mint tenger árja,
Ha roppant keblét a' vésznek kitarja.

Haláltlebegtető lármák 's fohások
Neszesznek, ordít minden vakmerő.
A'szélről földre dúlt arany kalások
Úgy fekszenek miként itt több erő.
Ah szünjetek-meg bűnalkotta gyászok !
Tágúlj Török! hah, méregkeverő!
Sötét öledből a' kígyók tenyésznek.
Magyar! vess gátot e' nyers gyűlévésnek.

Rongáltan gyarlók, 's vigyáz tébolyogva
Az ellenség, 's így röptét ostromot;
Közel í etődik szörnyen háborogva,
Áltküzd, vérrel fest léptin sok nyomot:
Veszt is, de gyilkos karban zavarogva
Tíz foglyot fűz-fel a' hatalom ott:
Tízet', mind a' hajnokság tiszta tükre.
Értök hány hív szem olvadand könnyökre!

Zavisz: 'a' Harczistennek büszke Nagyja ,
Kinél a' buzgánv a' kar' luennvköve,
Mijg a' hajt négyezer szöktön haladja,
Helyt áll mint a' cser'százados töve;
Mellette nyolcszáz szablyájit ragadj ,
Midőn feles vesszőket ellőve;
Küszködnek, égnek, vagdalkozva f írnak ,
Bús átokdörgés közt zúznak, tipornak.

Ah megdühödt sors! változó kegyetlen !
Tömérdek hitlen körzi a' vezért:
Alacs tett! a' vitézlő Engedetlen
Ötön építi a' hassz út ezért;
Legfőbb remekje két gazdag fejetlen.
A Hőst sebzik, 's ő tusakodva sért;
Tovább vak csellemmel reárohannak,
's rabságot 'mérnek az irtózatlannak.

Hurczolja már, és gúnyokkal tetézi
A' rény' fiját a' tomboló sereg,
Utánna hét segéd Olálr vitézi
Vitetnek, zúg a' nép, a' láncz pereg.
A' hív Olaszság várából kinézi
Alant vihar mi dühvel tekereg:
Közéje lő, indítójit zavarja,
fűként erdőt forgósziel, zivatarja.

Most a' fénylelkű foglyot káromolják
A' hold' pogányái, eggy ja' kést feni;
Szidalmaikkal csendét ostromolják,
Vélvén a' Nagy Zaviszt rettenteni.
Szörnű hóhérok! — szemeit kitolják,
így szün-meg két csillag tündöklenil —
mmajd előáll más bakó, 's szivébe
A'szenvedőnek — hah! — vasát üté-be. —

Hunytál Nemes, de koszorúd' dicsében!
Méltatlan múltod nem szégyenhalál.
Neved 's oltárod áll a' hír' ölében;
Bátor, győző 's magas hitű valál.
Örök időnek ünnepelj keblében,
's a' törpe térjen-meg ha rád talál;
Ested' bölcs Múza édesen könyezze,
's a' századoknak áldva zengedezze.

Ki az a' parton küzkze villogásban
Hajnalcsillagként? o, mi mennyei!
Kellemmel csüggnék hosszú etfolyásban
Ledéren lengő szög hájfurtjei;
A' hájos arcz rózsálló lángolásban
Diszleng, Fagyoknak teljes ékei.
Mósolyg a' szép merész tekintetében,
Mint a' kelő nap felhőtlen tüzében.

Ki az a' parton ? mennyi néz feléje!
Ki vagy te? hallom arany szózatod',
Termékeny bonszereim vegyült közėje.
Ki vagy, ki zászlódét lobogtatod?!
Az erdő' kényen felnőtt jegenyėje
Ábrázza tetszetes ép álhatód'.
Nem más ez: Rozgonink' Caeciliája!
Tündéren nyílóúg illy beszédre szája:

Határomon túl férfi hév emelget;
Buzgó remény alkot kecses virányi.
Hajh! a' dicsőség álma mint ölelget,
's a' nőkorlátból kedvesen kiránt!
Édes Hazám, szent pálmád itt közelget;
.Vad ő a' nemre szállt végzés iránt.
Forrón merengek a' felgyült örömben; —
Ég tükröződik szárnyas ösztönömben.

Barátim! égő szívekkel dobogva
Túl minden feleimen kövessetek
Dúzs erkölcsök közt dúljatok ragyogva! .
A' kesergő ügy áll előttük:
Ne tartson minket ettől semmi fogva!
Hőshez nem illők halvány képzetek;
's bár a' legkínzóbb fogságot gyanítsuk,
A' nyugtot hozzánk védőleg szorítsuk. —

A' népet, délezeg hullámokra vonja
E' biztatólag zengő ihletés,
Az' eggyetértés frigyét öszvefonja;
Nincs szaggató visszás ellenvetés:
Illy győztes a' Nemzetnek Amazonja.
Gyümölcsöt szül a' hív édesgetés.
A' rendes osztályok hajókra kelnek, .
's harcz vágyai-szikrázó bosszút lehelnek.

Előlmegy a' Hölgy; üdves indulattal
Felpillant Mennybe, 's Thrónnál esdekel;
Lángítja lelkét boldog áldozattal,
's ismét ás ismét kérni küldi-fel;
Egyszerre száll ez vissza villanattal,
Sugárzva mondván ő hogy: bízni kell.
Jós érzetekkel most haljebb nyomóinak,
's kövek nyilak már a' ogányra halinak.

Mi bölcs vezérlő szellem fény segíti
A' dicső Asszonyt mozdulásiban ?!
A' dölyfös ellent kőfalként keríti:
(Fenség a' Nőben, fenség férjüban !)
Vitézeit példája élesíti
Zavar forr a' Török' bárkájiban:
Hová sebes szárnyán a' gyorsaságnak
Keresztültörve mérgesen bevágnak.

így: mikoron a' hő nyár fellegének
Súlyát-nem-bfró telje szétszakad:
Rohanva zúg iramta özönének,
Szaggat, 's útjában füvet fát ragad:
A' Keresztyének úgy ürügyködének;
Közöttök a' vérszem fennyen dagad.
Mindenben kezdő hős Caeciliájok,
Mindenben részt vesz, 's új dísz von reá jók

Miglen tömény undok hitetleneknek
Mutat véres határjelt a' csata,
Seregünk csak kevés tanüsebeknek
Könnyű ded söreikre juthata.
A' Bajnokné több csillagzó remeknek
Fokán Félistenségig felhata.
Erős a' hókar' célzó lebbenése;
Ölő 's csonkító Ifürdjá' lángütése.

Eggy fő Basa villángzó pallosával
A' Hölgy felé csap, 's szitkot mennydörög,
De az Arányzott megvív mély csudával;
Puhán kimélltetért nem könyörög.
Hab! mostan szerterombolt koponyával
Zuhan-le a' kemény izmos Török. —
Szép vagy te termetes dicsnek Leánya,
's rettentő mint a poklok' tartománya ! —

Vég átkokat szórjunk e' harczmezőre!
Galambocz táplál sok kígyót 's vadat:
Lépjünk illy nyíló tuskés becstetőre.'
Erő ne sújtson gyöngé vert hadat,
Addigian is légy lakjainknak őre
O Istenfény! 's kövessen hál'adat.
Hívek, Barátira , a' ponthoz siessünk,
Hogy rá öldöklő záport hintegessünk!

Mondá; 's a' nép gyorsúlt lobokban égé
Caeciliának huzdult hangjain;
's röpiült a' merre vitte büszkesége
A' vérf ivott Dunának habjain.
Sehol sincs festve rémlő vesztesége
A' félelem' hátráló vázain.
Nincsen panasz, hogy ez 's amaz kifáradt
Tíízként lepik-meg ostorúl a' várat,j

Hullnak már a' felugratott lövések
Falakra, 's érik a' pogány okát.
Kik közt lialálszárnyú vad küzködések
Futják váratlan zord pálya jókat.
Híjába kelnek több ellentörések
Viszontag szórni hiú árjokat.
A gyűlevész búkig, nyer a' nemesség;
Győz a' nagy Nőtől felviradt eszesség.

Hanyatlik a' diadal' fentanúja,
Hagyatik a' nap kéklő mezején;
ViriŰ a' győzelem' zöld koszorúja
A' hősi erkölcs sűgáros fején.
Megszűn az öldöklés' dühös bűsz úja,
Hív békesség mosolyg hamvadt helyén.
Indúlnak a! hajók lágú nyugovással
Harsány zengésbe olvadt vígadással.

Melly dúzsán játszik végső reszketése
A' fénygomoly'szent csillogásinak,
Ammint pánczélra száll meleg szökése
's vitéz szablyákra tűszikrájainak!
Melly dúzsán játszik többes rőppenése
A'sisak' büszke villámlásinak!
Egyszerre a' teljes hold feitolódik, '
's a' víz' tükrén rózsás mosoly vonodik.

Caeciliát e' pompa elragadja;
ím társak! így kiált; áll ünnepünk.
Szívem háláját hő lengéssel adja;
Avagy, minnyájan azt nem küldhetünk?!
Egy láng a' lelkeket itt áltszaladja;
Keményen hallik: „Téged követünk!”
Repül imájok' szárnyas szellemének
Karján lobogvást tiszta boldog ének,

Közéig a' part felvidült tetsziségben,
Érik már a' nyertes Hatalmasok.
Ki lép Hó'snének vitézlő égiségben;
Zászlót visz, pillantás! nyájasok;
Utánna jönnek a' gyűlt büszkeségben
Magasra költ merész dicső Sasok,
Kiket vezérle Ő, 's tettekre hordá,
Nemét elő ttoK változtatva morddá.

A' feldanyát alig köszönti nyelve,
Az Üdvezlőné üdvezeltetik.;
Bálvány most, és úgy állapik figyelve.
Szelíd hangzás' folytán neveztetik.
Mit hallok, látok! — így riad betelve;
Napunk' Angyalkarok hirdethetik? —
Fiúk 's leánykák rózsafüzetekkel
Bajrendben érkeznek lágy zengzetekket,

Szűz líliomszmt terjesztő ruhákban,
Piros övékkel kötnek szíveket;
A' főkre tűzött szép virágozifrákban
Derítik a' megbűvölt lelkeket,
's e' százzal fénylő kiseded társaságban
Kellem mosolygat minden gyermeket.
A' hírt gagyogva felteremti jöttök ,
Midőn ilyen dal éledez közöttök:

„Caeciliánk nagy-érdemnek, csudája;
Bellóna' társa 's győzhetelene.
Bár törhet irigy fullánk is reá ja,
De megtompúl ez, nem hogy sértene.
Erős az oszlop mellyet -ád hazája,
Zúdulhat szélvész' árja ellene.
Aranyá tudtad bátorodva tenni
Felsege Asszony; szállj-le már pihenni.

O Rozgon-Ház, te földnek égi Háza!
Áldás virítson hősi kebleden;
A'szent dicsőség téged feiruháza.
Örülj tengerként sajjó véreden,
S ki borostyánnal csak most koronáza
Örökkön csókold Ót édesdédén,
's e' boldogságot tündökléssel érje
Mint hathatatlan ennek büszke Férje.,

így zengcdeztek míg az éjszakának
Országa lassú pályán terjedett,
's a' fellegetlen hold' teljes korának
Sokkal varázálóbb arczot engedett;
A' hósín'sátorok készen valának
Szűnésre hívni minden ezredet,
's minteggy Örtáliva nyúlt árnyékaikkal
Vitézeket fogadtak szárnyaikkal.

MAKART.

I S T E N I T A S .

Hah, közelít az olympi sereg! kicsen lebeg a' Íny-
Lég szentelt lígeten''s holdberagyogta mezőn'
Engemet, andalgót amarautnak alatta, köszöntvén,
Főmre sugárkoszorút Vénusz-Uránia fűz.
Hébe magos kézzel poharát ajakimnak ajánlja,
's a'szép Génusza csókjait hinti réám.
És én a' boldog, seirűnit nem óhajthatok ijnmár,
Megleltem mennyem', 's isteni társ maradok.

PQNORI THEWREW Józsi .

A Z E S T .

Zokogva röpdés a' siralmas ének
A' rezgő tó' ezüst hullámain
's míg képeim hangszellemhe költözésiek
Éj szőnyeget szőtt a' menny' holtjain .
A szív Örült a' hald üdvezletének
Elandalgott rémes sugárain,
Csillagsorral raosolyg az estipálya
's a'szenvedőt lágy álommal kínálja.

A , földön elfut a' virág'' illatja
Békét deli a' patak' haj-zengzete
A' sugár sugárt szűz -csókban ragadja
's arany páráhá olvad élete,
Az éghez száljon a'szem' villanattja
Derülend a'szív titkos érzete
Varázs oszlatja a' félénk' aggodalmát
's hús harmat ontja a'menny'szent bizalmát.

B A L A T O N .

. E' föld' Iakőjit hajdan, az Égiek
Jobban szerették. - A' vizek' Isteni
Önkényt nyitónak tiszta forrást,
's csepjei a' beteget javíták.

Fajult korunk most nem leli orvosát
A' tiszta forrás' kellemes enyhiben!
Ásványait két Indiának
's fűszereit szedi hogy viduljon.

Mi messze téved boldog irányítól L
Fürednek áldott Szüze Te! csak Te vagy
Főkép, ki Honnunk' magzatit szép
Tájad' ölébe ölelve inted.

Gyöngy csepjeiddel mindenikben, ki csak
Hozzád reménnyel jó 's vized' issza r új
Erőt tenyésztvén felhevítéd
Mennyei gondolatokra lelkét.

Dicsó Hazámnak kincse 'Füred' vize!
'szivem jÉérted ver, sem az Induszok
Cratígessze, sem Jordánnak árja
Nem kiesebb Balaton'tavadnál!

Ha messzelátó partidon áradó
Kedvel bolyongok, melyem emelkedik
's távolra üzvén gondot és bút
Élem időm' meglegedően.

Itt minden élőbb minden örömtadóbb :
Emberhez ember forr 's egy irány szerént
' Érezve szívében 's észében
Köz-szeretet' tüze lángra gerjed.

Ölelj magadhoz síromig égi hely!
Őszinte kehiem' hív dobogásait
Mellyek kiütnek most belőlem
Áldozatúl mutatom be néked!

VITKOVICS.

HUNYADI LASZLO PANASSZA.

Istent, hazámat forróan szeretni
Volt éltém' czélja hajnaléviben,
A' tiszta rényt imádni fényiben,
's dicső Atyám' hó'snyomdokát követni.

A' pór-szeszélynek lánczait levetni
Késtem, szívemnek olvadt kéjiben,
A' földi létnek bájos mennyiben
Rernéiltem én is rózsákat szedhetni.

De ah! koromnak enyhe álmait,
Bellona csalfán mirtusz enyhelemből
Kizárta 's ifjan alkotott egemből
Elvonta sorsom'szép malasztait.

's midőn az érdem égi fényre lobbant
Bátran nyujtám elébe jobbomat,
Csatákban vérrel védeni honnomat,
A'gyászt nem sejtve, melly fejemre robbant,

Hűségemért irigylőm bünt talált,
Legjobb Királyom' ellenem hevítvén,
Pártosság fertelmet reám terítvén;
Hogy túrni tudtam mér ki illy halált.

Int a' múlás! pallos ragyog felém;
Előtted ab te kedvelt Hunnia!
Im így gyalázva nagy Hősed' hja
's véd angyalom te benned sem lelélem.

fű, el! bús képzetem homálya,
Mellytől dicst vágyó lelkem rettege ,
E rút jelennek kormos fellege
A' földi kénynek hullámzó dagálya.

Szebb lángha gyúl a' nap köd-szőnyegén,
Ném osztja bérét a' lét ön maga-
Feltün még tán erkölcsöm' csillaga
A' késő kornak szunnyadó egén.

KACSKOVICS.

S U L Y O S D Y S I M O N .

Sok ember ragyog érczben 's Írásokban, és ha félre tesszük azon helyheztetést hová őket a' vak történet emelte, nem marad más, egy köz halandónál , ki habgyanánt vettetik a' földi zavartól. Vitézünk legalább nagy helyet foglalt a' világban, mert háromszor vastagabb volt másnál, 's ha bár semmit sem tett is, nem is ártott, és biográphiája ezer képet fest, ki bár több'lármával szinte annyit tselekszik.

Simon'születése napja, végső lett szülőjének. Atya örült és sirt felette, 's komáival mindenféle nagyságot jövendölt a' kisdetről; de a'sors minden adományait csak egy szerencsés phlegmába gyűjté, melly élte' reggelén, már nehéz felhőként 'lebegett. Atyja ezt hideg vérnek nézvén hires vitézt vára belőlé; de a' falusi Mester, egyszersmind titoknok a' háznál őt tudósnak szentelő, mondván; „a' hideg vér nem árt a' vitéznek; de úgy

Iáiszik, bogy néba kis tuzetske is szükséges. Mivel pedig az urfi nehezen mozdul, tegyünk belőle tudóst; ennek ügy is sokat kell ülni, eszmélkedni, 'sha valami recensens lerakja hidegen venni a' dolgot, szintügy minden földi hiúságot. - Azután a' dicsőség nem kisebb; lám azt a' pogány Homéroszt majd többet említik ama faldöntő Jozue-nél."

„Bölcsen beszél Mester uram !” fellel az öreg 's mentül haroarébb kocsira ültetvén a' vonakodó urüt, melléje a' Mestert, ki feladván hivatalát fcsak titulusai tartá fen, a' városba küldé: hogy ott keresztül fusson valámenyi. iskolákat.

Simon sok szépet tanult és sok szépet el is felejtett. Se magával se mással nem gondolt. Melly ruha kezébe akadt azt ölté fel, leginkább járt télen nyáran köpönyegben, olly halkan: hogy esztendeig egy pár csizmával beérte. Míg a' többi ifjak álmadoztak, Ő valóságosan aludt Ha pénze volt kiadta; ha nem volt azt se bánta. Multságot nem keresett; de legkisebb tréfán három nap is elnevetett. Se nem kedvelt, se nem gyűlölt senkit is; egy szóval, olly természettel birt, mellyet se boldognak, sem boldogtalannak nevezni nem lehet. A' Mester eleget nógatta tudományokra, mellyekhez maga sem sokat értett; kivált a' köl-

tés mesterségét óhajtá megkedveltetni vele, azért is fűrészhangú szavával elég rytmusokat declámált; de Simon közha olly nagyokat ásított: bogy a' Mesternek szava elállóit; boszkonkodva írta ez haza: „ az urfi tudós nem lesz ugyan, de annál inkább hízik.”

Mivel csak nem minden iskolát repetáit, márférfikorba lépett, midőn azt elvégezte. A' szép nemről nem aggóda, tudván hogy míg Atyja él, nem juthat a' jószághoz. Minden tapasztalás, mellyet haza vitt abhól álla; hogy az embür ebéd előtt más szemmel nézi a' világot 's életet, mind ebéd után, 's hogy az ember csak akkor nyugszik-meg, ha tovább nem néz, mint a' meddig lát. Atyja nem sokára meghalván, 's meglehetősen örökjét általvevén, ezen élettörvényt híven is követte; gazdagságát a' Mesterre bízván, a' folyosón egy zsellycszékhén tanyázva pipázott, és csak nevette a'szegényt, ha minden észtörése mellett valami dolog visszára ütött-ki. Estve egyet ostáblázott vagy a' fonók' meséjít hallgatá. Hazafinak tartván magát néha elment a' gyűlésbe 's egy két Halljukot kiálta; híres hangos melye lévén a' megyebéli tisztiválasztáskor is jelen volt, 's kik pártfogásáért esedeztek j azok nevét harsogtatá.

A' Mester azonban a' Múzsáknak is néha kis mécszet gyújtott; az uraságot minden név és születés napkor híven megénekelte, vagy hosszan folyónak-nak verssel időnek elő'tt elaltató. Különben Ő volt V háznál minden 's első főruma a' cselédeknek. Sokat is tartott magára, midőn loggós kocsin bejárván a' mezőt a' jobbágyok süvegülték.

Így tolták egymást a' napok; de Simon minden sűrű vére mellett sem kerülbeté el a szerelem' incselkede'seit; nem zavarta fel ugyan nyugalomát: hanem midőn a'szomszéd faluból minden vasárnap egy kis barna leányt a' templomba látott jönni, kérdé a' Mestert: „mit gondol? tán feleség is kellene!” a' Mester azt felélte: hogy erre telni nem lehet ; mindazáltal Ő helybe hagyja 's maga is azon leszen. Néki is ült mingyárt, és egy fellengző Hymeneuszt csinált; azután megsugá Simon'szándékát a' kis leánynak. Ez illy természetet alkalmasnak vélvén a' házasságra félig igent monda. Erre Simon módja szerént vele megismerkedett: az az reá nevetett, utóbb meg is lúogatá. Nem sokára mondá néki a' kis leány : hogy őt véghetetlen szereti és a' holdvilágba nézett; Simon is szivéről beszélt és a' holdvilágnál dohányzott. Soha illy szerelem-vallás nem lebbent el egy ajaktól is, de foganatja szinte hasonló lett;

mert, még a' vastag házasulandó ismét kivergödött a' karszékéből egy karcsú tüzes ifjú elébe ugratott 's ő csak a' kézfogásra érkezett; de ő ezt fel se vette , hanem mint tanú békén 'slá írta az egygyezést, jól evett, ivott, haza ment 's délutáni álmát elvégezvén mond a' Mesterhez : „egy nappal előbb 's van Asszony a' háznál.”

Sajtosabban vévé a'Mester az első kosarat, és nevendekjét szüntelen házaságra unszolta, vélvén nem ártana bejárni a' környéket háztüzet nézni. Simon mindég készült 's mindég otthon maradt, míg egy történet nagy változást nem okozott : Egykor tudüllik Simon gyűlésbe ment, hol, míg a' Rendek közügyről tanakodtak, Ő neki feszített háttal bóbiskolt. Már a' Nótárius a' protocolumot olvasá fel , midőn egy vig kedvű szomszédja hirtelen felrázza 's fülébe súgja: „Simon oda minden nemesi szabadság! mondj ellene!” Simon e'ggyet vonít szemén 's felkiált harsogva: Én protestálok!” 's mind addig kurjongatott, míg a' körülállók tévedését eszébe nem hozzák. Ekkor gyűladt életében legelőszer haragra 's talán míg öregaty járói reá maradt gyikleső jével az illetlen enyelgést meg is bosszulja, ba ki tudta volna rántani; de a' vas, . melly félszázad óta nem látott napvilágot , most is a' rozsdá' éjjelében ma-

radt. Nagy nehezen tudták lecsillapítani, elébe terjesztvén a hely' méltóságát.

„Többé nem vesződök a' közüggyel, se nem gazdálkodom; hanem városba megyek lakni, és nyugodtan élek !” mondá Simon a' bámuló Mesternek , kinek ügy is sok baja lévén a' fejr cselédekkel könnyen reá állott; 's ezen feltétel hamar is teljesült: egy árendás általvette a' jószágot illő kezesség mellett, 's ők útnak indultak. Soha két ellcnkezőbb tetem . egy kocsiba nem szorult. Simon piros, pozsgás, a' Mester sárga, sovány, úgy tűnt szembe, miként nagy O mellett a' gondolat jel, 's a' ki csak látá őket, Pháraó' rejtelmes álmát képezhető ben nők.

, A' városi lakás csak azzal különbözött a' falusitól , bogy Simon nem a' folyosón, hanem az ablaknál ült 's hüveket forgatta. Néha elballagott a' kávéházba is, 's ott egy padra telepedve békén hallgató , miként panaszkodtak az emberek a' rász időkről, vagy a' politika' titkait fejtegetve, ez háborút, amaz csendet jövendölt — némely pedig, a' béavatottat jáftzva csak tördelt szókat ejtve fontosán elnémult, míg a' harang nem emlékeztető, hogy a' konyhából jön a' valódi élet. Egy öreg gazdaasszony, három macska és a' Mester éltek köüllötte.

A' Mester hajdan muzsikálni tanait, most unalmából ismételovette hegedűjét 's olly keserves nótákat húzott el rajta, hogy a' ki csak hallá bedugta fülét. Általellenben lakott egy öreg ur, kit' a' podagra mellett ezen csikorgó hangok nagyon sértőleg illettek. Ez általküldé inasát 's kereté ; hogy méltoztatná mesterségét,, mellyett ő csudái ugyan, de közéről nem tűrhet, más szobába gyakorolni — 's egyszersmind Simont ebédre hívámeg, ki meg is ígérte, 's csak szót lan nézett a' Mesterre, ki liadonázva fel 's alá jífirt, és panaszkodott hogy műünk nem tudják a' művészt becsülni. A' gazdaassz my ezt hallván félre inti a' Mestert mondván: „Bizony kár boszonkodei; ezen küldöttségnek nem a' hegedű az óta, hanem oda által kisasszonyok vannak és urunk'nőtelen — én tudok a' mit- tudok, mar a' piarczon ki kérdeztek.” Hát úgy vagyunk ! mond a' Afester, kinek egyszerre megnyílik az esze, egyyet csattant ujjával. s Simonhoz siet közölni a' hallottat; 's úgy is volt, miként a' gazdaasszony lürdetémert amaz öreg urnák volt. egy nem fiatal húga Knstina, kit a' traditio .szépnek vallott ugyan; de az idő gonoszúl gazdálkodott kellemivel. Míg bírta magát, mindég kastélyról álmodott, 's magához hasonlóra csak fél Tálról nézett, utóbb midőn a' czifra hó .

dulók fecskék gyanánt odább odább röptek az őszi elől, ő is meglepődött volna középsorssalde a' hervadó rózsák mellett, ha csak nincs arany szála mindenki hidegen megy-el, kénytelen volt ő is sok szépek' bánatos esetét tapasztalni. Most Simonra veté szemét gondolván: inkább vastag férj, mint semmi. Egy Lidia nevű csinos leánya is volt az öreg urnák, de ez élte' tavaszát beteg Atyja, és virágit irigylő Nénje vizsga szeme alatt örömtelen négy fal között élte. , Azonban minden zár 's vi- gyázat mellett is egy derék ifjú szívébe szökött és a'szerelme, bár távol reménnyel ölelte napjait, így állt a' ház' belsejében, hol Simon ebédre meg- jelent.

Képzeltetni milly szívesen fogadta Kristina új vendégjét. Százszor is tükörbe nézett, hogy a' romlásokból valami szépséget előidezzen, melly lekötve tartaná szemét. Hízottól bánt vele; az asztalnál is melléje ült 's annyit kínálta, hogy Simon, ki lassan de sokat evett, alig győzte köszönetet mondani. Tetszett Simon az öregnek is; mert bé- kén kihallgatá nyavalyája' eredetét, mivoltát és iáj- dalmaikat, de leginkább tetszett Ő Lidinek; mert még a'Nénike melette forgózkodott, odarúg az ablak- nál kedvesét leste 's a' forró pi Hanta t bátran megvált, a' szívnek titkos érzelmeik így lesz

többszer kedves az ember a', nélkül hogy tudná miért.

Simon többszeri látogatásra kérettetett, sőt Kristina tulajdon kezével emlékeztetőleg egy uefelejtset is tűzött melyére. Lidi is piruló képpel általjövötelre kérte;, de meg is adta árát: mert a' Néniké egész este perelt, hagy Simon búcsuztakor megcsípte ajakát.

Ez időtüi fogva Kristina szüntelen az .hiúnál dolgozott, 's ha Simon szunnyadás közt egygyet biccentett fejével, ő azt üdvezlésnek vélvén erősen hajtogatta magát. A' Mesternek ez gondolaté ! szolgált az emberi csalatásról; utóbb ő is általmént, 's kiömölve nevendékje dicséretében félig meddig értésére adá, hogy Simon nem ellensége a' házasaágnak. Kristina örült, pedig a' Mester nem őt értette.

Ez így folyt; Simon mindennapos lett a'szomszéd házban, inkább szokás mint valami érzés, melly úgy is töle ki nem telt, vezérlé által. Azonban nem tudva eszköze lön egy szerencsés frigynek , melly nélküle vagy soha, vagy tán későn szövődött volna. Kristina tudnüllik félvén, nehogy Simon Lidit válassza, maga nyitott Utat a' szerelmeseknek, sőt Bátyát is arra bírta: hogy az ifjút, ki tisztos hivatalt nyére, vejének fogadja-el.

Az öreg, kinek úgy is kevés akaratja vala, hamar elmondá áldását 's így a' boldog pár eljegyeztett. Kristina nagy készületeket teve a'Jményezőre, kitüntetni akarván Simon előtt tehetségét.

Ekkor a' gazdaasszony Simon' kedves pipáját eltöré; soká nézte ez a' drága töredekeket, végre illy szókra fakadt: „csak úgy van ha nincs asszony a' háznál, nincs rend!” A' Mester ezt felkapta , és Lidit ajánlá neki életpárul; 's ezen tanács annál inkább fogott rajta, minthogy Lidi Őt jótévőjének tartván különös szivességgel bánt vele. Rövid vizsgálás után a' dolog meghatározott, 's a' Mester, érdemjeléül a nagy czélnak, az úgy nevezett familia itientét kiszellőzteté, hogy Simon abban tehesse meg illő kérelmét. Ez a' haragos-zöld mente hiraevze volt széles arany paszomántal, és ámbár a' nyuszt prémet a' mól megrítkítá, még is ékesen csillogott. Ezt még Simon' öregapja, ki híres beszédes vala, viselte egyik országgyűlésen. Édes Aty ja is különös napokon benne büszkélkedett, elmondván mindenkinek,, milly dicső ember szólt ki belőle. Jó ember ! bizonyosan nem gondolád : hogy az atyák' nagysága 's érdeme, csak az unokák' törpeségén tűnik-fel.

Egyik nap tehát Simon is magára ölté azon de hagyományt; de ámbár elei. is. szinte jó térje-

dékenységgel birtak, a' ruba néki még is minde-
nütt szűk vala, 's a' Mester elfáradtaban alig li-
hegett,' míg az uraságot belé nyomta. Hogy pe-
dig ő is illőképen jelenhessen meg, Simon vér
szinü ünnepi köntösét vévé magára. Mennyire
szűk volt amannak a' ruha, annyival bővebb, vala
ennek, 's messziről kitűnt már, hogy ezen köntös
szerencsésebb hasra szabatott. Így indultak-meg :
Simon duzzadt képpel a'szorulás miatt, a' Mester
ránzós homlokkal 's mélyen gondolkodva. Kris-
tina jöttéket megpillantván, 's különöst sejtván,
elzárta, 's a' mint hevenyében lehetett felpipérezte
magát csipkéekkel és bodros hamis fürtökkel.

A' kérők nagy nehezen felértek a' grádicson ;
de a' Mester alig nyit ajtót hirtelen vissza pattan
's ezen szavakkal: „Tek. Úr! oda vagyunk, csak
nézze a' kisasszonyt!” meredt ujjal a'szobába
mutat, hol Lidi, édes andalgasból felijesztve épen
akkor fejlik-ki az ifja' karjából, 's lángzó arcczal,
Simonhoz lejtve, jövendő férjét bemutatja.

„Jól van jól! “ mond Simon, kit semmi nem
lepett meg: „örvendek, én is illyes dologban já-
rok; de illy formán nem is szóllok, úgy is a' grá-
dics és ez az ármányos mente majd agyon fojtnak.
Hadd üljek - le! “ Ezzel a' mint leereszkedik a
mente válla közt ropogva szétszakad. A' Mester

eljajdul 's öszve csapja kezét; de Simon könnyekben érezvén magát harsogva felkaczag. Azalatt Kristina is elérkezik, 's látván a' pompának bal-kimenetelét, mell vett érte törtétnek képzelt részvevőleg sopánkodik. Simon őt vigasztalá, mond: „már megtörtént; különben is minden régiség zsbivásárra kerül.”

„Se feleség se mente!” dörmögött a' Mester 's addig rángotta urát, míg az felemelkedett és búcsúzott, a' nélkül bogy céljárói többé egy szótt ejtett volna.

Kevés idő múlva az ifjú pár megesküdött és Simon mint Násznagy díszeskedve csak nézte az asszonyok' zokogó seregét, a''nélkül hogy a'sírás érdeklette volna, mellyel a'szép-nem hadakozik. Kristina is illendőkép liuHató könnyeit; de ha az ember minden könynek titkába juthatna, mit nem látna ezen kised csepbén, melly ezer bájjal ragyog a'szív felé, ámbár többnyire játszi ingerek' habja csak.

Lidi' távozása legkissebb változást sem öközött Simon' életmódjában; ő bizonyos órában szintűgy ttáltalját mint előbb, kihallgatá az öreg ur' jajjait 's a' pártaut szűz' válogatott mondásait, mellyeket hajdan szerelmes könyvekből öszveszedt; és utóbb talán eluntából is elvette volna

Kristinát, ellenére a'Mesternek, ki az agg leányt, mivel költéseit gúnyolta, nem szenvedheté, ha egy levél nem érkezik, mellyben háza' elégtét jószágúróól hirdetéék. Vonakodva bár eltökélté magát az ú!ra. A' búcsú Kristinától nem volt igen szív-reható, ámbár ez eleget nyomkodá kezét, 's po-gácsát sütvén az útra, őt hamar visszajövetelre kérte; Simon olly üres kebellet indult-meg, mi-ként jött vala.

Fogadott lovakon menvén útközben semmi kü-lönös nem történt, csak a'szegény Mester csontja érzé meg; mert minden kocsizökkenéskor az ura-ság egész terhével reá dőlt. A' tájat elérvén mes-sziről mutatá a' Mester a' kormos házat. „Csak nézze Tekintetességed mire jövünk!” ‘ ‘

„Ki tehet.róla” viszonzá Simon: „talán csak kapunk mit enni” ezzel néki feszül a' kocsinak 's fel sem pillantott, míg a' kapunál nem álltak; ott elébe szalad az árendás, elpanaszolla e' nagy kárt 's magát mentegeti. Simon nem szólt, de. nem is gondolt semmit, és ínidőn amaz elvégző mondá hi-degen: „elégett biz ez derekasan; de a' fal és a' kémény megmaradt, majd berakjuk ismét, ha nem sindellyel, szalmával. Ezután az ispányHáz-hoz járat 's édesden mosolygott midőn a' karszé-keket megmentve látta, mingyárt bele is ereszkedett

a' rendeléseket a' Mesterre bízván. Ez pedig úgy végezte a' dolgot: egy része a' háznak omladék maradt, a' másik, melly nem.égett-be, Zsupptetőt kapott. Mind ez nyolcz nap alatt elkészült, és Simon úgy nézte házát, mintha soha sem lett volna más formája; csak midőn az árendás mondá: „he Tek.JJram! ha feleségem élne, máskép állnánk Ő éjjel nappal a ház' körét futkosta 's a' gyujtogatót ellármázta volna” ekkor .Simon meglökte a' Mestert: „Mit mondok én? Asszony nélkül semmit sem ér az ember!”

„ igazság!” mond a' Mester, utána az árendás , ámbár ezt egy hirtelen feltámadás vajmi elkedvetlenítette volna.

Hogy Simonnak nem volt érdemes utazni, ki-ki általlátja; de az ember élete olyan mint a' szélhajtotta levél; meg-megakad, meg odább rö-pül, míg egy árok végkép elnyeli. Simon is így járt, mert vissza-utaztakor, már csak két státióig lévén a' várostól, az ország-úton, közel egy faluhoz , , a' kocsitengely egy kőbe ütközvén ketté pattan 's ő a' földre zuhan — szerencséje volt a' Mesternek, hogy a' kocsi jobbra dőlt.'s az uraság lett a' talpkő, különben ez őt öszvezuzta volna terhével. Nagy lett most a' zavar; a' Mester mint költő mingyárt a' íátumot hozta elő; a' kocsis a'.

bognárt 's kovácsot szidta, ámbár ügyetlensége volt az oka. Simon lassan felvácnczorog 's egy gyephálmomra ülve körülnézi pipáját nem lett é semmi baja. Mit tegyünk ? az idő alkonyodik; a szabad ég alatt meghálni lehetetlen; a' kocsit se lehet elhagyni: ezen észrevételek forogtak a Mester 's a' kocsis között; 's végre azt a következtést hozták: hogy egymáson nem tudnak segíteni, hanem a' faluvégén fejrlik' sgy kőház, ottan kellessen segítséget kérni; 's így lett: a' kocsis egyik lovon oda nyargalt 's nem sokára segítséget hozott azon jó hírrel hogy ama liáz' birtokosnéja szivesen látja őketj míg a' kár helyre állítottik. Ezen újság tetszett ugyan Simonnak , csak a' volt a' bökkenő : hogy odáig gyalogolni kellett, pedig az ő testi alkotása ellenkezett azzal; de mit nem győz meg a' kénytelenség! Ő is tehát a'ház fellé ballag és tömött képe versenyt piroslott az esti veres felhővel. A' háziasszony egy legjobb évű özvegy szivesen fögadá a' kárvallottakat 's mivel Simon vacsora felett .már álmosan pislogott 's az özvegy kíváncsi vala vendégjének, ki testesült nyugalomként ült asztalánál, életét megtudni, a' Mester volt a'szószólló 's mit igazsággal nem győzött, költéssel pótolta ki. A' jó szív azt vélte; mivel ő szereti az urasé got, .minden embernek kell szeretni és szinte,, látta már

az epesztő indulatot beszésként az asszony', melyébe.' A' házassági gondolat ismét felébredt benne; kivált hogy minden körüle nem üres erszényt sejtett. Másnap reggel mingyárt is biztatá Simont valami szépet mondani az özvegynek, élőbeszéd gyanánt a' következő frigynek. Simon mondá: hogy ő jó ember 's még sínesen hölgye; az asszony boldogult urának erkölceit emlegető.

E' közben a' kocsi elkészült; Simon egy hatalmas csókot durrantván az özvegy' kezére elindult. Útfélben kérdé a' Mester: „tett- ő Tekintetessége valami lépést az özvegynél ? “simon válaszolá: „csak egy óráig mulattunk volna tovább ; alig ba nem történik valami egyezés.” A' Mester gondolá: „ne Halassza soka oTekintetelgége a' házasságot különben kifogy az időből, mar haja ritkul , 's a' kopasz völegény olyan mint a' kalpag szőr nélkül; nem kellő ha nincs arannyal megrakva ; továbbad véle: mar illene örökösről is gondoskodni.” Illy beszédek és szunnyadás közt a' városba értek. Kristina, ki minden kocsizörgésre ' az ablakhoz szaladt, már várta őket, és vékony karjával legyíngetett feléjük.

Simon nem sokat aggódván a' múlttól az özvegyet elfelejtette volna, ha nem unszolja a' Mester, ki feltételéről a' világért se mondott le; 's

ámbár Simon örök gyermekkort élvén Hozzá szokott mindent hajdani Mentora után cselekedni, még is két hónagi munkába került a' Mesternek, míg reá tudta venni újabb útra. Kristina ezt hallván szörnyű haragra lobbant: „hah ‘sóhajt mérgében : „ éz a' hálaadatlan zsirtetem, ez az élő kappany-tenieto is megcsala!” ’s ez időtől fogva valameny-i férjfinak gyűlölséget esküdött. Nem is nézett Simonra midőn búcsúzni jött ‘s úgy csattogatta az ajtókat hogy az ablakok recsegték.

„ Postalovakon sípolva megyünk a'szép özvegyhez” mond a' Mester, midőn tele szép reménnyel a' kocsiba ültek. Simon vászony köpönyegbe burkolta ma át hagy a' porne lepje-meg; de szorgalma szükségtelen vala, mert alig haladtak félórát záporosó szakadt-le, 's a'státióig verte Őket, hol a' fogadóba megszáltak jobb időt remélve. Kevéssel utánok más kocsi is érkezik 's egy Úr kiszálván Simonhoz szövetkezik 's merően szemébe nézven kezét megragadja: „ Te vagy Simon !” mond: „ éj! éj de. meghíztál “ azután a' Mesterhez fordul: „ jó napot Mester Bátyám ! talán nem is ismer?” sok szóváltás után megismerték azon Urban Darándyt, Simon' vígkedvű oskolatársát , kivel egy szálláson lakott. Simon örült a' mint tudott, a' Mester ezer kérdésekkel ostro-

moha Darándy csak hamar kitanulta czéljokat, és levetetvén á' pinczetokot tele ó somlaival velek a' mint mondá egy víg napot akarván tölteni, őket maradásra kérte, mellyre az eső miat könnyen reá is állottak.

Darándy ugyan azon tárgy után jára, melly Simont az útra vezérlé; a'szép özvegy hajolta-el őt is, és a' mint többszeri együttlétőkben tapasztalé, nem sikereden vévé kódolásait; most otthoni dolgait rendbe szedvén, kész vala szahadságát feláldozni 's a' reménylett frigyét eszközölni. Ámbár Simon nem lehetet néki félelmes, még is terhére volt ennek jelenése illy állapotban, hol minden tanú vajmi szükségtelen; azért is jó móddal le akará rázni nyakáról, 's talált is szert azt végbe hajtani

Ebéd felett tudnüllik játszai eszével úgy feltudta vidítani mind a' kettőt, hogy egyik sem olvasta a poharak'számát 's mire a' pinczetok kiürült, kis homály hárukt szemükre, kivált a' Mester a fogadóst, is Apollónak nézte. Délután az idő felde-rűit, a' posta elérkezett, és Darándy hamar néhány sorokat írván neki adá azon parancsai, hogy ezeket az urakat vigyázva vigye a' városba, 's ott ezen levélkét adja nekik által; 's így történt: Simon alig ült a' kocsiba, már beestek szemei, a'

Mester szédelő ideájival tovább tartotta magát de a'somlyai lélek őt is meggyőzte, 's pittyett ajakkal az álmák országába röpkölt. Csak benn a' városban, a' postának ezen kérdésére : „hová szállunk urak?” jöttek magokhoz. A' Mester majd kinyomta szemét úgy dörgölte midőn felpillantván ott lelé magát honnan reggel elindult. Simon szanaszét tekintvén mond: „bizony vissza jöttünk mi, engem ha megölnek se tudom mint történt.”

A'szálláshoz érvén a' postalegény áltadja a' levelet ; a' Mester hirtelen elkapja 's olvassa : „Hogy a' kosártól megmentselek vissza utasítálok oda a' honnan jöttél. Most'az egyszer későn jártál: mert az özvegy enyírn lesz. A' menyekzőre meghív Barátod Darándy.” „Pereát az illy hárát! “ dörrög a' Mester 's özvegyüéré a' levelet. Simon azt vélte: hogy egy ebédért kár volt egy státiót utazni; ezzel szobájába, megy 's félrevetvén az ünnepi köntöst mondá: „hála Isten' ezen is általesterá; egy asszony kedvéért én többé nem fáradok soha.”

így maradt nőtelen Sulyosdy. A' Mester se merte ezentúl háborgatni, minthogy minden planuma olly roszul ütött-ki. Most is úgy él mint hajdan , eljárdogál a'szomszédba 's Kristina ujra

remél), de alig ba nem hasztalan. A' külzavar nem érdekli, se nem olvas, se nem ír, hanem régi phlegmájával üldögél 's öregszik.

Légy boldog Sulyosdy Simon! téged se fog nyomni az oszlop sírod felett.

SZALAY .

F O G L A L A T .

	Lap.
A' raegboszúltt Hitszego. (Rege.) Kisfaludy Sándor.	1.
Felséges Királyunknak. Berzsenyi.	40.
A Teremtés képé. Vérseghi.	41.
Szellőhez. Kisfaludy Karoly.	17.
Sóbányák. (Novella) Gr. Majláth János.	49.
Augsburgi ütközet. 'Czuczor.	69.
Mit csinál a' gólya. (Anekdota) Szalay Benjámin. ...	103.
A' magányos sír. (Romancz.) Kisfaludy Kár.	117
A Szem. Komjáthi Horkovits József.	120.
Új szerelemcsillag. (Sonett.) Pon. Thewrewk.	121.
A földi éjszaka. Szatthmáry.	123.
Tavaszi dal. Szentmi klóé y.	12 4

	Láp
Bölcéo és sír. Bárány Ágoston.	125.
Halotti Mart-dal. Edvi Ilijét PÁL .	129.
Vak a'szerelem. VitkoviU.	131.
Víg szív. Makárj.	132.
A szánakodóhoz. Vörösmarty.	133.
ldyll. Ponóry Theirrewk József.	
134.	
Viszonláti . Kúíalodj Kiró j. ...	135.
Enyingi Török Bálint. Horvát Endre.	155.
Az én Epigrámmjaim. Pon. Tbewrewk József.	
	168.
íza. (Elbeszél lét.) Kovácsocsj.	169.
Vigasztaló dal. Snlay	183.
Végparf. (SonetL) Kisfaludj Károly.	186.
Géniuszom'szavai. G . Telej Ferencz.	187.
A'szerencse. Német.	188.
Atzpázia. Ponóri Tbewrewk József. .	189.
Az epedft. Nárai Náray Antal.	190,
Philadelphia. Helmecci-	
Paramythek. Ponóri Thevrewk József.	191.
Pozsony. Tóltényi.	195.
Különféle Szépi Bemutató	204

	Lap.
A' völgyi lakos. Vörösmarty.	241.
Roncz. Vitkovics, .	243.
Éjjel. Ba	344.
Lívia. Ponóri Thewrewk József.	245.
Múlandóság. T. Nagy. A.	246.
A Feledékenységhez. Szattlimáry.	248.
Fizsi halálára. PonóR Tbewrewk József .	
Dies Irae. Makáry	249.
Tűnő életkorom. (Sonett) Kisfaludy Károly ,	252.
A lejt' bája. Szentmiklósjr.	255.
Indulat' hatalma. (Novella. Kovácsóczy.	255.
Lollihoz. Szentmiklósý.	268.
A' Világ korai. Verseghy.	269.
G no mák. Ponori Thewrewk József.	275.
Catcilia. Makáry.	279
Istenítés. Ponóri Tbewrewk József.	291.
Az est. Szemle	292.
Balaton-Füred. Vitkovics.	293.
Hunyady László panasza. Kacskovics.	295.
Sulyosáy Simon. Szalay Benjámin.	297.
Muzsika. Földvár ,	

